

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

WG49479

Dyddiad cyhoeddi:

Gorffennaf 2024

Teitl: Crynodeb o'r ymatebion i'r Ymgynghoriad ar egwyddorion amgylcheddol,
llywodraethu, a thargedau bioamrywiaeth: Papur Gwyn

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Gymraeg.

This document is also available in Welsh.

OGI © Hawlfraint y Goron ISBN digidol 978-1-83625-413-3

Teitl: Crynodeb o'r ymatebion i'r Ymgynghoriad ar egwyddorion amgylcheddol, llywodraethu, a thargedau bioamrywiaeth: Papur Gwyn

Awdur(don): Katie Lloyd, Sean Heron, Susannah Lynn, Hannah Rigley, Jessica Corrado, Kerry KilBride, Maya Richardson, Yasmin Pemberton, Cameron Shields

Barn yr ymchwilydd yw'r farn a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid o reidrwydd safbwyntiau Llywodraeth Cymru

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â:

Is-adran Tir, Natur a Choedwigaeth

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

E-bost: environmental.governance@gov.wales

Tabl cynnwys

Crynodeb Gweithredol	20
Crynodeb o'r canfyddiadau	20
1. Cyflwyniad / Cefndir	22
Cyflwyniad	22
Cefndir polisi.....	22
Cefndir yr ymgynghoriad.....	22
Strwythur yr adroddiad	24
2. Methodoleg	26
Trosolwg o ymgysylltiad ansoddol.....	26
Dull Dadansoddi Ansoddol: Grwpiau Ffocws.....	27
Dull Dadansoddi Meintiol: Grwpiau Ffocws	27
Trosolwg o ymatebion i ymgynghoriad swyddogol	28
Dull Dadansoddi Ansoddol: Ymatebion unigol a threfniadaeth safonol i'r ymgynghoriad	28
Dull Dadansoddi Ansoddol: Ymatebion ansafonol.....	28
Dull Dadansoddi Ansoddol: Ymgyrchoedd	29
Dull Dadansoddi Meintiol.....	29
Cyfyngiadau	29
3. Dadansoddiad Ymateb.....	30
Ymatebion unigol.....	30
Ymatebion sefydliadol	31
Ymatebion yr Ymgyrch	32

Ymatebion Hawdd eu Deall	32
Mynychwyr Grŵp Ffocws.....	32
4. Dadansoddiad Ymgynghori	36
Rhan A – Egwyddorion Amgylcheddol.....	37
EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n	37
ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r	37
egwyddorion amgylcheddol?	37
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	37
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	37
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	38
Ymatebion Hawdd eu Deall	40
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	40
EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig wrth ddatblygu eu polisïau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn?	41
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	42
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	42
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	43
Ymatebion Hawdd eu Deall	44
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	44
EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) I gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig?	46
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	46
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	47

Dadansoddiad Ansoddol: Unigol and Ymatebion sefydliadol.....	48
Ymatebion Hawdd eu Deall	50
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	50
EA4: A oes gennych unrhyw sylwadau ychwanegol yn ymwneud â bwriad Llywodraeth Cymru i wreiddio'r egwyddorion amgylcheddol a'r amcan cyffredin yng nghyfraith Cymru sydd heb eu cynnwys yn eich atebion i'r cwestiynau uchod?	51
Ymatebion unigol a sefydliadol	51
Ymatebion Hawdd eu Deall	53
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	53
Rhan B – Sefydlu Corff Llywodraethu Amgylcheddol i Gymru.....	55
CLI1- I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru?.....	55
Ymatebion unigol	55
Ymatebion sefydliadol.....	56
Dadansoddiad ansoddol	56
Ymatebion Hawdd eu Deall	58
CLI2: : I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant?.....	58
Ymatebion unigol	58
Ymatebion sefydliadol.....	59
Ymatebion Hawdd eu Deall	61
CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru.I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn?	62
Ymatebion unigol	62

Ymatebion sefydliadol.....	62
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	65
CLI4: Yn eich barn chi, a oes unrhyw awdurdodau cyhoeddus eraill, neu gyrff preifat sy'n arfer swyddogaethau o natur gyhoeddus, y dylid eu hychwanegu at y rhestr (neu eu dileu oddi arni) yn Atodiad 2? Defnyddiwch y blwch testun isod i esbonio eich ateb.	65
Dadansoddiad ansoddol	65
Ymatebion Hawdd eu Deall	67
CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol?	67
Ymatebion unigol	67
Ymatebion sefydliadol.....	68
CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant?	70
Ymatebion unigol	70
Ymatebion sefydliadol.....	70
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	72
CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau? ..	74
Ymatebion unigol	74
Ymatebion sefydliadol.....	74
CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio?	77
Ymatebion unigol	77
Ymatebion sefydliadol.....	77
CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?.....	79

Ymatebion unigol.....	79
Ymatebion sefydliadol.....	80
Ymatebion Hawdd eu Deall	82
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	82
CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater?	83
Ymatebion unigol.....	84
Ymatebion sefydliadol.....	84
CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil?.....	87
Ymatebion unigol.....	87
Ymatebion sefydliadol.....	87
CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn?.....	89
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	89
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	90
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	91
CLI14: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn?	92
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	92

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	93
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	94
CLI15: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant?	95
Dadansoddiad Meintiol: Ymateb unigol.....	95
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	95
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	96
CLI16: A oes unrhyw safbwyntiau eraill yr hoffech eu mynegi mewn perthynas â'n cynigion i sefydlu corff llywodraethiant?	98
Ymatebion Hawdd eu Deall	100
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	100
Rhan C – Targedau ar gyfer diogelu ac adfer bioamrywiaeth	101
TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur?.....	101
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	101
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	101
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	102
TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050'.	104
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	104
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	104
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	105
Ymatebion Hawdd eu Deall	106
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	106

<p>TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth?</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol</p> <p>Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol</p> <p>Ymatebion Hawdd eu Deall</p>	<p>108</p> <p>108</p> <p>108</p> <p>109</p> <p>111</p>
<p>TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd: • Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu; • Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac • Iechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru?</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol</p> <p>Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol</p> <p>Ymatebion Hawdd eu Deall</p>	<p>111</p> <p>111</p> <p>112</p> <p>113</p> <p>116</p>
<p>TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol?</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion Sefydliadol.....</p> <p>Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol</p>	<p>116</p> <p>116</p> <p>117</p> <p>118</p>
<p>TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau?</p> <p>Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....</p>	<p>119</p> <p>119</p>

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	120
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	121
Ymatebion Hawdd eu Deall	123
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	123
TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru lunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Bydeang?	
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	124
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	125
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	126
Ymatebion Hawdd eu Deall	127
TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?	
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	127
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	128
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	128
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	129
TB9: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?.....	
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	130
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	131
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	132

TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?	133
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	133
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	134
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	134
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	136
TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i:.....	137
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol.....	138
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol	138
Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol	139
5. Sylwadau Ychwanegol	140
Dadansoddiad sefydliadol ac unigol	140
Ymatebion Hawdd eu Deall	141
Ymatebion Grŵp Ffocws.....	142
Crynodeb o'r ymgyrch.....	143
Cyfraniadau unigol.....	143
Atodiad A- – Rhestr o Gwestiynau'r Ymgynghoriad	145
Atodiad B – Canllawiau Testun Grwpiau Ffocws	149
Atodiad C- Cwestiynau Meintiol Grŵp Ffocws	157
Atodiad Ch – Geirfa Termau Defnyddir mewn Grwpiau Ffocws.....	162

Rhestr o Dablau a Ffigurau

Tabl 3.4: Math o sefydliadau sy'n ymateb i'r ymgynghoriad.....	31
Tabl 3.5: Dadansoddiad o'r math o ymatebwyr yn ôl meysydd sector cynradd.....	31
Table 3.6: Dadansoddiad o'r math o ymatebwyr yn ôl sectorau allyriadau	31
Tabl 3.7: Dadansoddiad o'r math o ymatebydd yn ôl ffocws sefydliadol	32
Tabl 3.8: Mynychwyr Grwpiau Ffocws	33
Tabl 3.9: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl oedran.....	33
Tabl 3.10: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl rhyw	33
Tabl 3.11: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl ethnigrwydd hunan-adnabyddedig	33
Tabl 3.12: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl rhywioldeb.....	34
Tabl 3.13: Dadansoddiad o gyfranogwyr a nododd fod ganddynt gyflwr iechyd	34
Tabl 3.14: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl iaith gynradd.....	34
Tabl 3.15: Dadansoddiad o gyfranogwyr fesul sir	34
Ffigur 4.1: EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r.....	37
egwyddorion amgylcheddol? (Ymatebion unigol).....	37
Ffigur 4.2: EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r.....	38
egwyddorion amgylcheddol? (Ymatebion Sefydliadol).....	38
Ffigur 4.3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r.....	40
egwyddorion amgylcheddol?.....	40
Ffigur 4.4: EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig wrth ddatblygu eu polisiau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn? (Ymatebion unigol)	42
Ffigur 4.5: EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig wrth ddatblygu eu polisiau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn? (Ymatebion sefydliadol).....	42

Ffigur 4.6: A gytunwch y dylai fod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyledus i egwyddorion a chanllawiau amgylcheddol wrth ddatblygu polisïau a deddfwriaeth?	45
Ffigur 4.7: EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) I gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig? (Ymatebion unigol)	46
Ffigur 4.8: EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) I gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig? (Ymatebion sefydliadol)	47
Ffigur 4.9 CLI1- I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru?	55
Ffigur 4.10 CLI1- I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru? (Ymatebion sefydliadol)	56
Ffigur 4.11 CLI2: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant? (Ymatebion unigol)	59
Ffigur 4.12 CLI2: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant? (Ymatebion sefydliadol)	59
Ffigur 4.13 CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn? (Ymatebion unigol)	62
Ffigur 4.14 CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn? (Ymatebion sefydliadol)	62
Ffigur 4.15 CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol? (Ymatebion unigol)	67
Ffigur 4.16 CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol? (Ymatebion sefydliadol)	68

Ffigur 4.17 CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant? (Ymatebion unigol).....	70
Ffigur 4.18 CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant? (Ymatebion sefydliadol).....	71
Ffigur 4.20 CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau? (Ymatebion unigol)	74
Ffigur 4.21 CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau? (Ymatebion sefydliadol).....	75
Ffigur 4.22 Q23. CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio? (Ymatebion unigol)	77
Ffigur 4.23 CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio? (Ymatebion sefydliadol).....	77
Ffigur 4.24 CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys? (Ymatebion unigol)	80
Ffigur 4.25 CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys? (Ymatebion sefydliadol).....	80
Ffigur 4.26: CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?	83
Ffigur 4.27 CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater? (Ymatebion unigol).....	84
Ffigur 4.28 CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater? (Ymatebion sefydliadol)	84

Ffigur 4.29 CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil? (Ymatebion unigol)	87
Ffigur 4.30 CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil? (Ymatebion sefydliadol)	87
Ffigur 4.31 CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn? (Ymatebion unigol).....	90
Ffigur 4.32 CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn? (Ymatebion sefydliadol).....	90
Ffigur 4.33 CLI14: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn? (Ymatebion unigol)	92
Ffigur 4.34 CLI14: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn? (Ymatebion sefydliadol).....	93
Ffigur 4.35 CLI15: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant? (Ymatebion unigol).....	95
Ffigur 4.36 CLI15: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant? (Ymatebion sefydliadol).....	95
Ffigur 4.37 TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur? (Ymatebion unigol)	101
Ffigur 4.38 TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur? (Ymatebion sefydliadol).....	101
Ffigur 4.39 TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws	

rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050' (Ymatebion unigol)	104
Ffigur 4.40 TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050' (Ymatebion sefydliadol)	104
Ffigur 4.41 TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth? (Ymatebion unigol).....	108
Ffigur 4.42 TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth? (Ymatebion sefydliadol)	108
Ffigur 4.43 TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd: • Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu; • Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac • lechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru? (Ymatebion unigol)	112
Ffigur 4.44 TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd: • Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu; • Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac • lechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru? (Ymatebion sefydliadol).....	112
Ffigur 4.45 TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol? (Ymatebion unigol)	116
Ffigur 4.46 TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol? (Ymatebion sefydliadol).....	117

Ffigur 4.47 TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau? (Ymatebion unigol)	120
Ffigur 4.48 TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau? (Ymatebion sefydliadol)	120
Ffigur 4.49: TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau?	123
Ffigur 4.50 TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru lunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang? (Ymatebion unigol)	124
Ffigur 4.51 BT7. TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru lunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang? (Ymatebion sefydliadol)	125
Ffigur 4.52 TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion unigol).....	127
Ffigur 4.53 TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion sefydliadol)	128
Ffigur 4.54: TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?.....	130
Ffigur 4.57 TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion unigol)	133

Ffigur 4.58 TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion sefydliadol)	134
Ffigur 4.59 TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i: (Ymatebion unigol)	138
Ffigur 4.60 TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i: (Ymatebion sefydliadol).....	138

Rhestr termau

<i>Acronym / Gair allweddol</i>	<i>Diffiniad</i>
UE	Yr Undeb Ewropeaidd
CJEU	Llys Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd
OEP	Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd
WCFG	Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol
EIA	Asesiadau Effaith Amgylcheddol
CNC	Cyfoeth Naturiol Cymru
IEPAW	Asesydd Diogelu'r Amgylchedd Dros Dro i Gymru
ESS	Safonau Amgylcheddol yr Alban
AHDB	y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth
PEDW	Penderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru
NICW	Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru
UKCCC	Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU
PNL	Partneriaethau Natur Lleol
LERCs	Canolfannau Cofnodion Amgylcheddol Lleol
CGNLI	Cynlluniau Gweithredu Adfer Natur Lleol
SEWBRcC	Canolfan Cofnodion Bioamrywiaeth De Ddwyrain Cymru

SoDdGA	Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Penodol
SEA	Aseiad Amgylcheddol Strategol
EIA	Aseiad o'r Effaith Amgylcheddol

Crynodeb Gweithredol

- i. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi crynodeb o'r ymatebion i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar yr Egwyddorion Amgylcheddol, Llywodraethu a Bioamrywiaeth targedau ar gyfer Papur Gwyn Cymru Wyrddach a grwpiau ffocws. Mae'r Papur Gwyn yn manylu ar gynigion i gyflwyno Bil i'r Senedd a fydd yn ymgorffori egwyddorion amgylcheddol yng nghyfraith Cymru, sefydlu corff llywodraethu newydd i oruchwylio cydymffurfiaeth â chyfraith amgylcheddol, a chyflwyno fframwaith a thargedau bioamrywiaeth newydd.
- ii. Derbyniodd yr ymgynghoriad ymgysylltiad gan unigolion a sefydliadau a ddaeth i gyfanswm o 1171 o ymatebion a gafwyd gan gynnwys ymatebion i'r arolwg ar-lein, ymgyrchoedd gan sefydliadau, ac ymatebion a anfonwyd yn uniongyrchol at Lywodraeth Cymru. Roedd cyfanswm o 56 o unigolion hefyd yn mynychu grwpiau ffocws.
Crynodeb o'r canfyddiadau
- iii. Roedd cytundeb eang i Ran A (Egwyddorion Amgylcheddol) a Rhan C (Targedau Bioamrywiaeth) y Papur Gwyn, tra bod Rhan B (Y Corff Llywodraethiant) wedi gweld ymateb mwy cymysg.
- iv. Gofynnodd yr ymgynghoriad gyfres o gwestiynau penodol yn ymwneud â'r cynigion gan ganiatáu i sawl pryder ddod i'r amlwg fel themâu drwy gydol yr ymatebion a gafwyd. Roedd y rhain fel a ganlyn:
- v. **Pwysigrwydd annibyniaeth i Gorff Llywodraethu yn y dyfodol:** Roedd llawer o ymatebion yn gyson wrth bwysleisio'r angen i gorff llywodraethu cwbl annibynnol fodloni amcanion cynigion y Papur Gwyn, un na fyddai Llywodraeth Cymru na Gweinidogion Cymru yn dylanwadu arno.
- vi. **Yr angen i gydweithio ac osgoi gorgyffwrdd:** cydnabuwyd trwy gydol yr ymgynghoriad bod nifer o gyrff eraill eisoes yn cyflawni rolau rheoleiddio, monitro a chydymffurfio ledled Cymru a'r DU yn y sector amgylcheddol gyda'r rhan fwyaf o'r ymatebwyr yn cytuno â'r cynigion yn y Papur Gwyn ynghylch y gofyniad i gydweithio ac osgoi gorgyffwrdd. Tynnwyd sylw at randdeiliaid penodol na soniwyd amdanynt yn y Papur Gwyn fel rhai â

chyfrifoldebau, ac roedd yr ymatebwyr yn dymuno gweld cylch gorchwyl penodol iawn i'r corff llywodraethu, a gofynion adrodd.

- vii. **Arwyddocâd mynediad at gosbau ariannol;** Roedd llawer o'r ymatebwyr yn teimlo bod mynediad at gosbau ariannol yn ffactor pwysig i'r corff llywodraethu 'gael dannedd', gyda hyd yn oed y rhai a gytunodd â safbwynt Llywodraeth Cymru y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol neu wrthgynhyrchiol yn datgan y dylai opsiwn i ddefnyddio cosbau ariannol fod ar gael fel dewis olaf.
- viii. **Ceisiadau am adnoddau digonol:** Roedd adnoddau yn bryder dro ar ôl tro drwy bob agwedd ar gynigion. Teimlwyd y byddai angen dod o hyd i gyllid tymor hir nid yn unig i'r Corff Llywodraethu arfaethedig, ond hefyd i awdurdodau lleol, Partneriaethau Natur Lleol, a Chyfoeth Naturiol Cymru allu cyflawni'r cynigion. Er y soniwyd dro ar ôl tro am gynllunio a monitro, soniodd sylwadau eraill hefyd am yr angen i roi adnoddau i'r camau angenrheidiol i gyrraedd targedau 2030 a 2050. Nododd yr ymatebwyr hefyd y risg o weithredu deddfwriaeth gostus ar adeg o ansicrwydd ariannol.
- ix. **Pwysigrwydd arweiniad a chyfathrebu clir a thryloyw:** oherwydd y nifer helaeth o sefydliadau sydd â chyfrifoldebau gwahanol yn ymwneud â'r amgylchedd, roedd yr ymatebwyr yn dymuno gweld canllawiau a chyfathrebu a oedd yn nodi'n benodol rôl y corff llywodraethu i awdurdodau cyhoeddus a'r cyhoedd. Roedd gweithdrefnau cwyno clir, cyhoeddi adroddiadau, a chanllawiau yn elfennau pwysig i ymatebwyr - gan bwysleisio'r angen am dryloywder.

1. Cyflwyniad / Cefndir

Cyflwyniad

- 1.0 Ym mis Chwefror 2024, comisiynodd Llywodraeth Cymru Miller Research i ddadansoddi'r ymatebion i'r ymgynghoriad ar 'Sicrhau Dyfodol Cynaliadwy: Egwyddorion Amgylcheddol, Llywodraethu a Targedau Bioamrywiaeth ar gyfer Cymru Wyrddach Papur Gwyn,' a chynnal grwpiau ffocws ymgynghori gydag aelodau'r cyhoedd. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi cefndir byr i'r maes polisi a'r ymgynghoriad cyn crynhoi'r fethodoleg a chanfyddiadau'r ymgynghoriad.
- 1.1 Mae'r Papur Gwyn yn nodi cynigion i gyflwyno Bil i'r Senedd a fydd yn ymgorffori egwyddorion amgylcheddol yng nghyfraith Cymru, yn cryfhau llywodraethu amgylcheddol yng Nghymru trwy sefydlu corff newydd i oruchwylio cydymffurfiaeth â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru, a chyflwyno fframwaith targedau bioamrywiaeth newydd ac uchelgeisiol i fynd i'r afael â'r argyfwng natur parhaus. Mae'r cynigion yn adlewyrchu ymrwymiad Llywodraeth Cymru tuag at "Gymru wyrddach i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a'r argyfwng natur" fel y nodir yn y Cytundeb Rhaglen Lywodraethu a Chydweithredu.

Cefndir polisi

Cefndir yr ymgynghoriad

- 1.2 Yn flaenorol, darparwyd goruchwyliaeth o gyfraith amgylcheddol ac atebolrwydd Aelod-wladwriaethau'r UE gan y Comisiwn Ewropeaidd a Llys Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd (CJEU) (yr olaf yn ychwanegol at lysoedd domestig y DU). Fodd bynnag, roedd Brexit yn peri heriau i lywodraethu cyfraith amgylcheddol, gan na fyddai goruchwyliaeth CJEU (Llys Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd) a Cytuniadau'r Undeb Ewropeaidd, a oedd yn cynnwys egwyddorion amgylcheddol, yn berthnasol i ymadawiad ôl-UE mwyach.
- 1.3 Er bod Lloegr a Gogledd Iwerddon wedi mabwysiadu fframwaith llywodraethu ledled y DU gyda Deddf yr Amgylchedd 2021 a Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd (OEP), aeth Cymru a'r Alban ati i ddilyn eu fframweithiau eu hunain oherwydd eu cyfreithiau

amgylcheddol uchelgeisiol. Yn benodol, ceisiodd Cymru alinio llywodraethu newydd â deddfwriaeth bresennol fel Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

1.4 Yng Ngwanwyn 2019 lansiodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad 12 wythnos ar egwyddorion a llywodraethu amgylcheddol yng Nghymru ar ôl ymadael â'r Undeb Ewropeaidd¹, gan ofyn am farn ar sut i ddarparu fframwaith llywodraethu amgylcheddol effeithiol yng Nghymru ar ôl gadael yr UE. Roedd yn rhan o drafodaeth agored barhaus gyda rhanddeiliaid drwy:

- ystyried sut y cafodd egwyddorion amgylcheddol eu gweithredu yng nghyfraith yr UE, ac yng nghyfraith a pholisi yng Nghymru a gweddill y DU
- amlinellu'r strwythur llywodraethu amgylcheddol presennol o fewn yr UE a'r mecanweithiau sydd ar gael yng Nghymru
- amlinellu cyd-destun cyfraith amgylcheddol ar ôl ymadael â'r UE
- darparu dadansoddiad o'r bylchau mewn egwyddorion a llywodraethu amgylcheddol a fyddai'n digwydd yng Nghymru unwaith y bydd y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd
- gofyn am farn ar ba egwyddorion amgylcheddol ddylai fod yn berthnasol yng Nghymru a sut
- ceisio barn ar y nodweddion allweddol y byddai angen system llywodraethu newydd
- ystyried a allai unrhyw fecanweithiau llywodraethu amgylcheddol fod yn berthnasol ar lefel y DU

1.5 Yn dilyn ymgynghoriad 2019, comisiynodd Llywodraeth Cymru grŵp tasg rhanddeiliaid wedi hynny, sef y "Grŵp Tasg Rhanddeiliaid Llywodraethu Amgylcheddol" (y Grŵp Tasgau), i gynorthwyo gyda datblygu opsiynau ar gyfer trefniadau llywodraethu amgylcheddol yng Nghymru.

1.6 Nawr, mae Llywodraeth Cymru yn blaenoriaethu datblygiad cyfraith amgylcheddol i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd, colli bioamrywiaeth a llygredd amgylcheddol. Eu nod yw cyflwyno Bil a fydd yn ymgorffori egwyddorion amgylcheddol yng nghyfraith Cymru, sefydlu corff newydd ar gyfer goruchwyllo cydymffurfiaeth â

rheoliadau amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus, a gweithredu targedau bioamrywiaeth uchelgeisiol. Mae'r ymdrechion hyn yn cyd-fynd ag ymrwymiad y llywodraeth i greu Cymru wyrddach, fel yr amlinellir yn y Cytundeb Rhaglen Lywodraethu a Chydweithredu. Mae'r Prif Weinidog wedi addo cyflwyno'r Bil yn ystod tymor presennol y Senedd. Mae'r Papur Gwyn yn amlinellu cynigion ar gyfer y Bil, ceisio mewnbwn gan randdeiliaid ar dri maes allweddol: ymgorffori egwyddorion amgylcheddol, gwella llywodraethu amgylcheddol, a sefydlu targedau bioamrywiaeth.

- 1.7 Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru yr egwyddorion amgylcheddol, y targedau llywodraethu a bioamrywiaeth: Ymgynghoriad Papur Gwyn ym mis Ionawr 2024, a chafodd ei gau i ymatebion ym mis Ebrill 2024.

Strwythur yr adroddiad

- 1.8 Mae'r adroddiad hwn wedi'i strwythuro fel a ganlyn:

- mae adran 2 yn amlinellu'r fethodoleg a ddefnyddir ar gyfer y comisiwn hwn.
- mae Adran 3 yn nodi'r canfyddiadau o dan y math o ymateb:
 - ymatebion ffurflenni ymgynghori
 - grwpiau Ffocws
 - ymatebion yr Ymgyrch
 - ymatebion Hawdd eu Deall
 - mynychwyr Grŵp Ffocws
- mae Adran 4 yn cyflwyno'r dadansoddiad ymgynghori cyflawn ar sail cwestiwn wrth gwestiwn, gan wahaniaethu rhwng ymatebion unigol a sefydliadol, hawdd eu deall a ffocws grwpiau.
- mae Adran 5 yn ddadansoddiad o sylwadau ychwanegol ac ymatebion ymgyrch i'r ymgynghoriad
- mae'r Atodiad yn cynnwys y deunyddiau ymchwil:
 - cwestiynau ymgynghori
 - canllawiau pwnc grŵp ffocws
 - grwpiau ffocws polau meintiol

2. Methodoleg

2.1 Mae 'r fethodoleg hon yn amlinellu'r dull a ddefnyddir i ddadansoddi'r data a gesglir drwy'r pum grŵp ffocws ac ymatebion ysgrifenedig yr arolwg i'r ymgynghoriad. Mae'r adrannau canlynol yn manylu ar y dull ar gyfer casglu, dadansoddi a dehongli data ansoddol a meintiol.

Trosolwg o ymgysylltiad ansoddol

2.2 Fel rhan o'r ymgynghoriad, cynhaliwyd cyfanswm o bum grŵp ffocws drwy gydol mis Mawrth ac Ebrill 2024:

- un grŵp ar-lein gyda siaradwyr Cymraeg, a gynhelir yn Gymraeg
- dau grŵp ar-lein gydag unigolion â nodweddion gwarchoddedig
- dau grŵp wyneb yn wyneb gyda'r rhai a ystyriwyd yn 'wedi'u hallgáu'n ddigidol'

2.3 Gellir gweld trosolwg o'r grwpiau ffocws a ddarperir yn Nhabl 2.1

Table 2.1: An overview of focus groups delivered

Grwp	Ffocws demograffig	Cyflwyniad	Dyddiad
1	Nodweddion Gwarchoddedig	Ar-lein	14/03/2024
2	Wedi'i Eithrio'n Ddigidol	Face to Face	16/03/2024
3	Siaradwyr Cymraeg	Ar-lein	19/03/2024
4	Nodweddion Gwarchoddedig	Ar-lein	21/03/2024
5	Wedi'i Eithrio'n Ddigidol	Face to Face	13/04/2024

Ffynhonnell: Miller Research

2.4 Contractiodd Miller Research DJS Research, asiantaeth recriwtio arbenigol, i recriwtio cyfranogwyr yn seiliedig ar y meini prawf a amlinellir yn Nhabl 2.1.

2.5 Er mwyn casglu ymatebion i'r cwestiynau yn y papur gwyn, defnyddiwyd dulliau ansoddol a meintiol yn y gweithdai ar-lein. Defnyddiwyd y feddalwedd ar-lein Mentimeter i gasglu canlyniadau pleidleisio yn ystod y gweithdai ar-lein, tra bod gweithdai wyneb yn wyneb yn defnyddio holiaduron printiedig. Mae'r canllawiau pwnc, a ddefnyddiwyd i lywio trafodaethau a'r cwestiynau meintiol a ddefnyddir wedi'u cynnwys fel Atodiadau B ac C.

- 2.6 Yn ystod grwpiau ffocws ar-lein ac wyneb yn wyneb, cyflwynodd y tîm drosolwg o bob adran o'r ymgynghoriad. Amlinellodd y cyflwyniad:
- cyflwyniad i'r ymgynghoriad
 - esboniad o Ran A o'r ymgynghoriad: Egwyddorion Amgylcheddol
 - esboniad o Ran B o'r ymgynghoriad: Y Corff Llywodraethu Amgylcheddol
 - esboniad o Ran C o'r ymgynghoriad: Targedau Bioamrywiaeth
- 2.7 Cynhaliwyd grwpiau ffocws ar-lein ar Microsoft Teams, gyda phob sesiwn yn cael ei gymedroli gan ddau ymchwilydd o Miller Research. Cymerwyd nodiadau yn ystod y sesiwn, a chofnodwyd sesiynau hefyd i gynorthwyo â chymryd nodiadau a dadansoddi. Cymerwyd nodiadau hefyd yn ystod grwpiau ffocws wyneb yn wyneb.

Dull Dadansoddi Ansoddol: Grwpiau Ffocws

- 2.8 Roedd y dadansoddiad yn cynnwys nodiadau croeswirio gan nifer o ymchwilyddyr gan gyfeirio at recordiadau sesiwn pan oedd angen yn ogystal â gweithdai mewnol i drafod a synhwyro canfyddiadau gwirio.
- 2.9 Lluniwyd canfyddiadau yn feddalwedd dadansoddi thematig (Miro) cyn cael eu harchwilio trwy broses ddadansoddi dau gam. Dadansoddiad cychwynnol o sylwadau grŵp ffocws yn seiliedig ar lefel y consensws gyda chynigion wedi'u dilyn gan yr ail gam dadansoddi a grwpio canfyddiadau thematig i nodi materion allweddol a godwyd gan gyfranogwyr grwpiau ffocws.
- 2.10 Cafodd canfyddiadau interim y grwpiau ffocws eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru.
- 2.11 Mae canfyddiadau a theimlad grwpiau ffocws wedi'u rhannu yn rhan berthnasol yr ymgynghoriad; Adroddodd Rhan A, B ac C, a dadansoddiad ar wahân i'r ymatebion safonol.

Dull Dadansoddi Meintiol: Grwpiau Ffocws

- 2.12 Roedd grwpiau ffocws yn cynnwys pleidleisio ar nifer cyfyngedig o gwestiynau sy'n berthnasol i bob rhan o'r ymgynghoriad. Cafodd y cwestiynau hyn eu cytuno ymlaen llaw gyda Llywodraeth Cymru cyn y grwpiau ffocws.

2.13 Cafodd canlyniadau'r arolygon eu rhoi mewn taenlen Excel a chyfrifwyd dosbarthiad o atebion. Cyflwynir canlyniad y dadansoddiad hwn trwy gydol Adran 4.

Trosolwg o ymatebion i ymgynghoriad swyddogol

2.14 Cafodd yr ymgynghoriad gyfanswm o 1171 o ymatebion, yn cynnwys 161 o ymatebion ar-lein, 5 ymateb hawdd eu deall a 1005 o ymatebion i'r ymgyrch.

2.15 O'r 1171 ymateb, derbyniwyd 9 yn Gymraeg, gyda'r 1162 o ymatebion sy'n weddill yn cael eu cyflwyno yn Saesneg.

Dull Dadansoddi Ansoddol: Ymatebion unigol a threfniadaeth safonol i'r ymgynghoriad

2.16 Dadansoddwyd ymatebion ymgynghori ansoddol yn sylweddol ar gyfer pob un o'r 32 cwestiwn a ofynnwyd yn yr ymgynghoriad. Cynhaliwyd sampl gychwynnol o 26 o ymatebion i ddatblygu dadansoddiad thematig. Roedd hyn yn cynnwys proses ailadroddol lle nodwyd cysyniadau allweddol o'r sampl gychwynnol o ymatebion. Hwylusodd y fframwaith hwn gategoreiddio ymatebion i themâu cydlynol a oedd yn adlewyrchu'r meysydd trafod allweddol ar gyfer yr ymatebwyr.

2.17 Yn dilyn dadansoddiad o'r sampl, roedd y set lawn o ymatebion unigol a sefydliadol safonol, cyfanswm o 161, yn destun dadansoddiad cynhwysfawr. Dadansoddwyd pob ymateb, gyda sylw yn cael ei roi i ymddangosiad themâu newydd ac esblygiad y rhai presennol. Roedd y cam hwn yn caniatáu mireinio ac ad-drefnu'r fframwaith thematig, gan ddarparu ar gyfer safbwyntiau newydd nad oedd yn amlwg o'r sampl.

2.18 Trwy gydol y broses, rhoddwyd sylw arbennig i newidiadau ym mhololdeb y themâu sy'n seiliedig ar nifer yr ymatebion. Rhoddwyd mwy o bwyslais ar themâu a ddaeth i'r amlwg yn amlach, gan dynnu sylw at y meysydd sydd o ddiddordeb mwyaf i'r ymatebwyr.

Dull Dadansoddi Ansoddol: Ymatebion ansafonol

2.19 Cyflwynodd unigolion a sefydliadau ymatebion ffurf am ddim, a ddadansoddwyd ar wahân. Mabwysiadwyd dull tebyg o'r dadansoddiad yn seiliedig ar ymatebion

safonol, gyda themâu allweddol wedi'u nodi, fframwaith wedi'i ddatblygu, a dadansoddwyd yr holl ymatebion i ddeall pwysau themâu.

Dull Dadansoddi Ansoddol: Ymgyrchoedd

2.20 Cymerodd rhai ymatebwyr ran mewn ymgyrch drefnus lle cyflwynwyd ymateb safonol. Mewn rhai achosion, dewisodd yr ymatebydd ychwanegu manylion ychwanegol at yr ymateb ($n = 137$). Dadansoddwyd y manylion ychwanegol hyn ar wahân, a chyfrifwyd a chofnodwyd yr ymatebion safonol. Aethpwyd ati yn debyg i ddull dadansoddi ymatebion safonol.

Dull Dadansoddi Meintiol

2.21 Cynhaliwyd dadansoddiad meintiol ar gyfer yr holl gwestiynau caeedig a gynhwysir yn yr ymgynghoriad. Roedd hyn i gyd yn cynnwys 29 allan o'r cyfanswm o 32 cwestiwn gyda phob cwestiwn perthnasol wedi'i gyflwyno ar ffurf graff.

Cyfyngiadau

2.22 Er bod y trosolygon meintiol ar gyfer pob cwestiwn yn rhoi dealltwriaeth o deimlad cyffredinol ymatebwyr tuag at gynigion, mae'r dadansoddiad ansoddol ond yn gynrychioliadol o'r rhai a aeth ymlaen i roi sylw pellach. Mae'n werth nodi bod rhai ymatebwyr wedi defnyddio'r cyfle i ddarparu cafeat neu amod i'w cytundeb neu anghytuno â chwestiwn. Am y rheswm hwn, ni ddadansoddwyd ymatebion gan deimlad cadarnhaol neu negyddol, gan fod themâu yn codi ar draws pob math o deimlad. Yn naturiol, gall y dull hwn ddatgelu anghysondebau rhwng data meintiol ac ansoddol, gan y gellir sgwrio cynrychiolaeth ansoddol yn seiliedig ar ragfarnau'r sampl o ymatebwyr a ddewisodd wneud sylwadau.

3. Dadansoddiad Ymateb

3.1 Cafodd yr ymgynghoriad gyfanswm o 1171 o ymatebion a mynychodd 56 o unigolion y grŵp ffocws. Mae'r ymatebion yn cynnwys:

- unigolyn
- sefydliadau
- ymatebion yr ymgyrch
- ymatebion Hawdd eu Darllen
- grwpiau ffocws

Ymatebion unigol

3.2 Cyflwynwyd cyfanswm o 57 o ymatebion gan unigolion i'r ymgynghoriad. O'r rhai a ddewisodd ateb, nododd 28% eu bod yn siaradwyr Cymraeg, ac roedd 26% wedi'u lleoli yng Nghymru.

3.3 Mae'r tablau canlynol isod yn amlinellu lledaeniad demograffig ymatebwyr unigol i'r ymgynghoriad.

Tabl 3.1: Dadansoddiad o'r math o ymatebydd yn ôl oedran

Oed	Atebwyr
18-34	2
35-49	5
50-64	20
65+	23

Tabl 3.2: Dadansoddiad o'r math o ymatebwyr yn ôl meysydd sector cynradd

Sector	Atebwyr
Amaethyddiaeth	8
Pysgota	2
Coedwigaeth	3
Mwynau a Mwyngloddio	1
Dwr	3
Nwy a Thrydan	3

Tabl 3.3: Dadansoddiad o'r math o ymatebwyr yn ôl sectorau allyriadau

Sector	Atebwyr
Cynhyrchu Ynni a Gwres	2
Trafnidiaeth	2
Adeiladau Preswyl	2
Industry and Business	1
Amaethyddiaeth	5
Coedwigaeth a Defnydd Tir	3
Rheoli Gwastraff	2
Y Sector Cyhoeddus	2
Dim o'r uchod/ ddim yn berthnasol	20

Ymatebion sefydliadol

- 3.4 Cyflwynwyd cyfanswm o 104 o ymatebion i'r ymgynghoriad. O'r rhai a ddewisodd ymateb, roedd 80% wedi'u lleoli yng Nghymru.
- 3.5 Mae'r tablau canlynol isod yn amlinellu lledaeniad demograffig ymatebwyr sefydliadol i'r ymgynghoriad.

Tabl 3.4: Math o sefydliadau sy'n ymateb i'r ymgynghoriad

Math o sefydliad	Atebwyr
Trydydd sector / elusen	23
Y Sector Cyhoeddus	25
Academia	4
Busnes unigol	7
Undebau Llafur	2
Sefydliadau ambarél	7

Tabl 3.5: Dadansoddiad o'r math o ymatebwyr yn ôl meysydd sector cynradd

Sector	Atebwyr
Amaethyddiaeth	16
Pysgota	6
Coedwigaeth	13
Mwynau a Mwyngloddio	5
Dwr	8
Nwy a Thrydan	6

Table 3.6: Dadansoddiad o'r math o ymatebwyr yn ôl sectorau allyriadau

Sector	Atebwyr
Cynhyrchu Ynni a Gwres	9
Trafnidiaeth	9
Adeiladau Preswyl	6
Industry and Business	5
Amaethyddiaeth	13
Coedwigaeth a Defnydd Tir	15
Rheoli Gwastraff	5
Y Sector Cyhoeddus	28
Dim o'r uchod/ ddim yn berthnasol	17

Tabl 3.7: Dadansoddiad o'r math o ymatebydd yn ôl ffocws sefydliadol

Ffocws	Atebwyr
Sgiliau	11
Iechyd	8
Cynladwyedd	36
Lliniaru tlodi	6
Oedran (e.e., ieuencid, pobl hŷn)	5
Anabledd	3
Ailbennu rhywedd	1
Priodas a Phartneriaeth Sifil	2
Beichiogrwydd a mamolaeth	1
Hil	1
Crefydd neu gred	2
Cyfeiriadedd Rhywiol	1
Yr Iaith Gymraeg	6
Dim o'r uchod/ ddim yn berthnasol	19

Ymatebion yr Ymgyrch

- 3.6 Cyflwynwyd cyfanswm o 1005 o ymatebion i'r ymgyrchoedd, o'r rhain roedd 137 yn cynnwys gwybodaeth ychwanegol i'r ymateb safonedig
- 3.7 Roedd 99% o'r codau post a ddarparwyd gan ymatebwyr yr ymgyrch wedi'u lleoli yng Nghymru

Ymatebion Hawdd eu Deal

- 3.8 Cyflwynwyd cyfanswm o bum ymateb hawdd eu darllen, o'r rhain, daeth pedwar o ysgolion, gyda thri o ysgolion cynradd, un o ysgol uwchradd ac un gan unigolyn.

Mynychwyr Grŵp Ffocws

3.9 Roedd cyfanswm o 56 o fynychwyr ar draws y pum grŵp ffocws.

3.10 Mae'r tablau canlynol isod yn amlinellu lledaeniad demograffig mynychwyr grwpiau ffocws.

Tabl 3.8: Mynychwyr Grwpiau Ffocws

Grwp	Demographic focus	Number of attendees
1	Nodweddion Gwarchoddedig	12
2	Wedi'i Eithrio'n Ddigidol	12
3	Siaradwyr Cymraeg	11
4	Nodweddion Gwarchoddedig	13
5	Wedi'i Eithrio'n Ddigidol	8

Tabl 3.9: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl oedran

Oed	Atebwyr
18-34	13
35-49	12
50-64	17
65+	14
Cyfanswm	56

Tabl 3.10: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl rhyw

Rhyw	Atebwyr
Gwryw	28
Benyw	28
Cyfanswm	56

Tabl 3.11: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl ethnigrwydd hunan-adnabyddedig

Ethnigrwydd	Atebwyr
Gwyn Prydeinig	27
Prydeinig Cymreig	11
Cymry gwyn	6
Ethnigrwydd cymysg	3
Du Prydeinig	2
Indiaidd	2
Gwyn Ewropeaidd	1
Gwyn arall	1
Jamaicaidd	1
Asiaidd Prydeinig	1
Du Affricanaidd	1
Cyfanswm	56

Tabl 3.12: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl rhywioldeb

Rhywioldeb	Atebwyr
Heterorywiol	49
Hoyw	5
Deurywiol	1
Lesbiaidd	1
Cyfanswm	56

Tabl 3.13: Dadansoddiad o gyfranogwyr a nododd fod ganddynt gyflwr iechyd

Cyflwr iechyd	Atebwyr
Ie	19
Na	37
Cyfanswm	56

Tabl 3.14: Dadansoddiad o gyfranogwyr yn ôl iaith gynradd

Iaith gynradd	Atebwyr
Saesneg	45
Cymraeg	11
Cyfanswm	56

Tabl 3.15: Dadansoddiad o gyfranogwyr fesul sir

Sir	Atebwyr
Anhysbys	16
Caerdydd	6
Conwy	5
Merthyr Tydfil	5
Abertawe	4
Powis	3
Sir Fynwy	3
Gwynedd	3
Sir Ddinbych	3
Sir Benfro	2
Blaenau Gwent	1
Sir Gar	1
Ceredigion	1
Castell Need Mhort Talbot	1
Casnewydd	1
Torfaen	1
Cyfanswm	56

4. Dadansoddiad Ymgynghori

- 4.1 Mae'r adran hon yn cynnwys dadansoddiad o'r ymatebion i'r ymgynghoriad yn y drefn ganlynol:
- ymatebion unigol a sefydliadol – dadansoddiad meintiol ac yna dadansoddiad ansoddol
 - ymatebion hawdd eu darllen
 - canfyddiadau grwpiau ffocws
- 4.2 Rhestrir y themâu a nodwyd yn y dadansoddiad ansoddol yn ôl amllder eu hymddangosiad yn yr ymatebion.
- 4.3 Er eglurder, mae Miller Research wedi defnyddio'r diffiniad canlynol o iaith ansoddol i ddynodi cyffredinrwydd themâu a grybwyllir gan ymatebwyr:
- defnyddir 'llawer o ymatebwyr' i ddynodi thema gyffredin a grybwyllir gan fwy nag un o bob pump ymatebwr
 - 'sawl ymatebydd'; thema gylchol a godir gan rhwng un o bob 10 ac un o bob pump
 - 'rhai ymatebwyr'; thema arall a grybwyllir gan lai nag un o bob 10
 - 'ambell i / rhif bach'; llai nag un o bob 20, thema a grybwyllir yn llai cyffredin

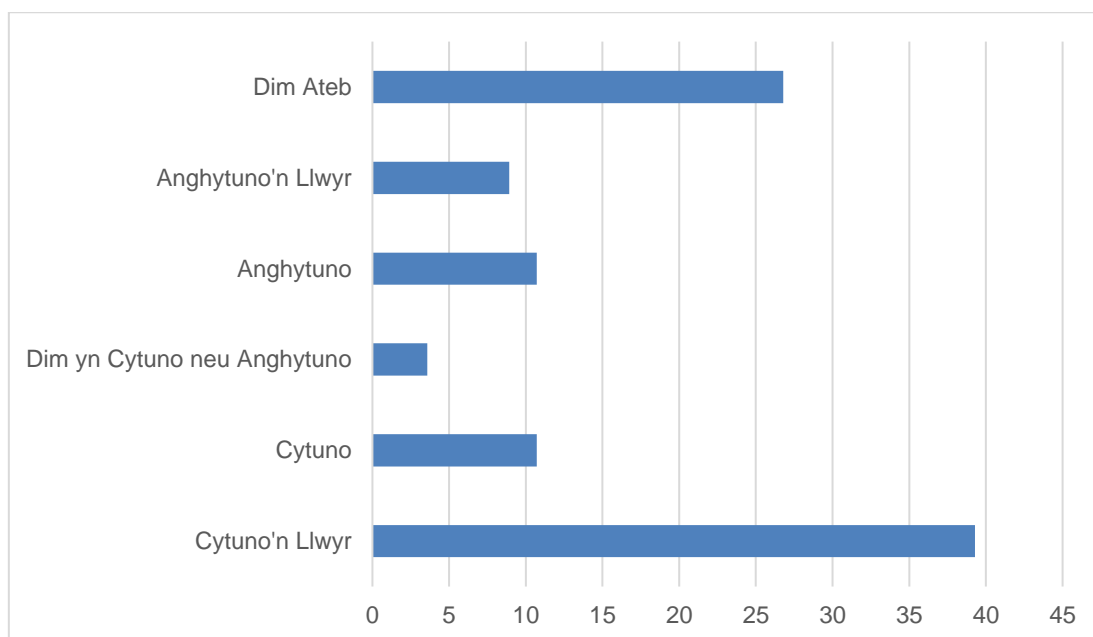
Rhan A – Egwyddorion Amgylcheddol

EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.4 Fel y dangosir yn Ffigur 4.1 cytunodd 22 o ymatebion yn gryf â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau, tra cytunodd 6 ymateb, ac anghytunodd 6 ymateb.

Ffigur 4.1: EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol? (Ymatebion unigol)

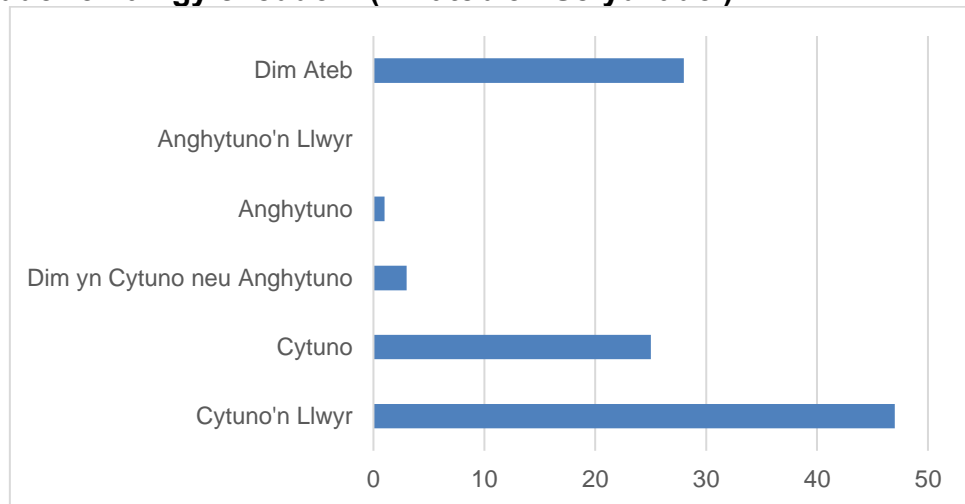

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.5 Fel y dangosir yn Ffigur 4.2, cytunodd 47 o ymatebion yn gryf gyda'r cynigion yn ymwneud â pharatoi canllawiau, tra cytunodd 25 o ymatebion.

Ffigur 4.2: EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol? (Ymatebion Sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

- 4.6 Mynegodd llawer o'r ymatebwyr eu cytundeb bod canllawiau statudol yn hanfodol i roi dealltwriaeth glir i bobl o'r hyn y mae'r egwyddorion yn ei olygu. Ystyriwyd ymgorffori egwyddorion mewn mecanweithiau polisi'r llywodraeth yn hanfodol ar gyfer gwell ystyriaeth o faterion a chanlyniadau amgylcheddol, a bydd canllawiau yn sicrhau nad yw amwysedd yn rhwystro eu cymhwysiad priodol. Awgrymwyd y bydd yr egwyddorion a'r canllawiau sylfaenol yn cefnogi gwaith sy'n cael ei wneud gan rai rhanddeiliaid ac yn eu galluogi i gyflawni eu hamcanion amgylcheddol eu hunain.
- 4.7 Anogodd sawl ymatebydd hefyd fod y canllawiau'n cael eu cynhyrchu'n amserol a'u bod yn hygyrch i'r rhai sy'n gweithio y tu allan i broffesiynau cyfreithiol fel y gall pawb ddeall gofynion y ddeddfwriaeth. Ystyriwyd hefyd yn hanfodol bod y canllawiau yn cael eu diweddarau fel dogfen 'fyw', yn amodol ar adolygiad cyfnodol rheolaidd yn unol â datblygiadau mewn cyfraith a pholisi amgylcheddol. Roedd nifer fach o ymatebwyr yn teimlo bod y diffiniadau arfaethedig presennol yn rhy eang ac anfesuradwy ac mae angen esboniad pellach. Yn gysylltiedig â hyn nododd sawl ymatebydd yr angen i ymgynghori ar y canllawiau gyda phartion â diddordeb i sicrhau ei fod yn cael ei ddatblygu mewn modd clir a dealladwy, sy'n ystyried

ystyriaethau ymarferol. Byddai angen ymgynghori pellach ar unrhyw newidiadau a wneir i'r canllawiau hefyd, er enghraifft pe bai darganfyddiadau gwyddonol newydd.

- 4.8 Awgrymodd sawl ymatebydd gynnwys egwyddor ychwanegol (ochr yn ochr â'r pum egwyddor arfaethedig) i sicrhau bod safonau amgylcheddol yn parhau ar lefel yr amddiffyniad a ddarparwyd gan ddeddfwriaeth flaenorol yr UE. Yn hollbwysig, nodwyd mai hon fyddai'r egwyddor o 'beidio atchweliad', a fyddai'n sicrhau nad yw deddfwriaeth yn cael ei gwanhau. Awgrymodd nifer fach o ymatebwyr hefyd egwyddor 'Dilynant', a fyddai nid yn unig yn cynnal safonau amgylcheddol, ond yn adeiladu arnynt, ac egwyddor 'Ecwiti Pontio'r Cenedlaethau' i sicrhau tegwch a chyfiawnder rhwng cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol (yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol) (2015).
- 4.9 Roedd nifer o'r ymatebwyr yn poeni sut y byddai'r egwyddor ragofalus yn cael ei diffinio yn y canllawiau, gyda beirniadaeth ynghylch dehongliadau blaenorol o'r egwyddor a'u llymder yn ymarferol.
- 4.10 Roedd rhai ymatebwyr yn disgwyl i unrhyw ddeddfwriaeth amgylcheddol yng Nghymru gael ei halinio â'r un yng ngwledydd eraill y DU. Argymhellwyd bod Llywodraeth Cymru yn dysgu o lwyddiannau a methiannau eu cymheiriaid i arwain y gwaith o baratoi a chyflwyno deddfwriaeth Cymru a darparu dealltwriaeth gyffredin ar draws y DU.
- 4.11 Anogodd nifer fach o sefydliadau Lywodraeth Cymru i ystyried sut y byddai'r egwyddorion newydd yn adeiladu ar egwyddorion Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016. Roedd awgrym i adolygu'r egwyddorion presennol, y mae rhanddeiliaid eisoes yn eu deall, yn hytrach na chreu rhai cwbl newydd.
- 4.12 Gwnaeth yr ymatebwyr awgrymiadau ar rai manylion yr oeddent am eu darparu o fewn y canllawiau. Roedd hyn yn cynnwys:
- yr angen am eglurder ynghylch egwyddor llywodraethu amgylcheddol, yn enwedig pa gorff sy'n gyfrifol am yr hyn

- mewn perthynas â'r egwyddor 'integreiddio', dylid rhoi pwyslais yn y canllawiau ar ennill-ennill ar gyfer meysydd polisi eraill ac ar gyfleoedd fel buddion cyfalaf naturiol ac atebion sy'n seiliedig ar natur
- yr angen i gwmpasu dealltwriaeth o risgiau neu fuddion posibl yn y dyfodol, gan ystyried yr holl newidynnau perthnasol; Bydd hyn yn galluogi prosesau asesu risg a gwneud penderfyniadau gwybodus
- yr angen i fynd i'r afael â sut mae egwyddorion o wahanol ddeddfau deddfwriaethol yn rhyngblethu, gan roi eglurder ar ddiffiniadau a chedfrydedd i atal amwysedd cyfreithiol
- yr angen am fanylion ar ddehongli'r egwyddorion yng nghyd-destun Cymru
- eglurder ynghylch i ba raddau y bydd yr egwyddorion yn cael eu cymhwyso wrth wneud penderfyniadau (gyda 'sylw dyledus'), ac i ba raddau y byddent yn cael eu cymhwyso i brosesau fel y system gynllunio neu'r trwyddedu

4.13 Mae'r angen i nodi'r nodau polisi sy'n sail i gymhwyso'r egwyddorion megis yr amcan trosfwaol i sicrhau lefel uchel o ddiogelwch i'r amgylchedd, hyrwyddo datblygu cynaliadwy ac ymrwymiad i'r egwyddor o beidio â atchweliad safonau diogelu'r amgylchedd

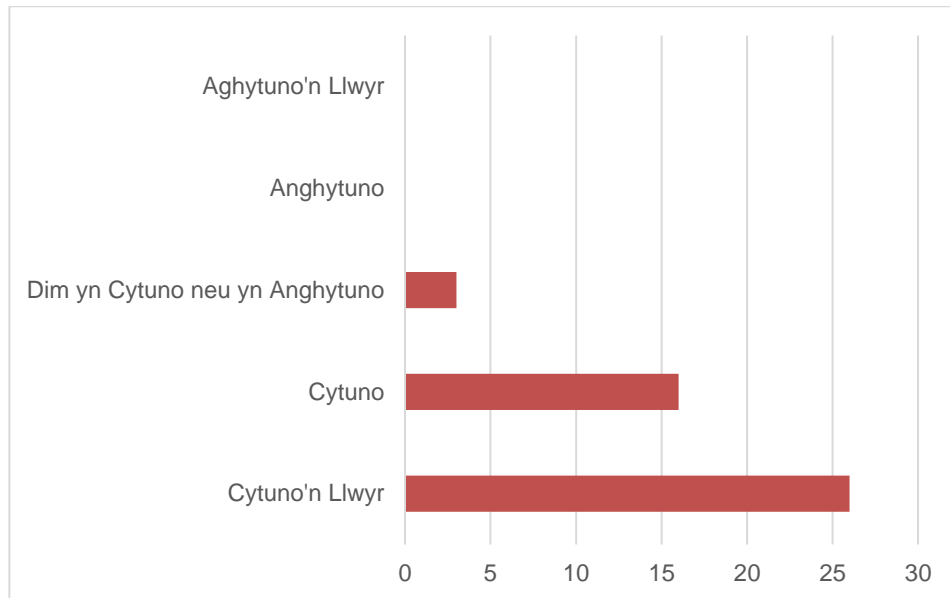
Ymatebion Hawdd eu Deall

4.14 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 75% (n = 3) o'r farn y dylai Gweinidogion Cymru orfod creu canllawiau i esbonio'r Egwyddorion Amgylcheddol.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.15 Fel y dangosir yn Ffigur 6.2 isod, cytunodd 26 o gyfranogwyr grwpiau ffocws yn gryf y dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno Dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau yn esbonio sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol, tra bod 16 yn cytuno

Ffigur 4.3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol?

Gwraidd: Pleidlais Grŵp Ffocws

- 4.16 Soniodd y cyfranogwyr a gytunodd ar y budd o gael y canllawiau hyn yn esbonio'r hyn sy'n cael ei wneud mewn ffordd y gall pobl nad ydynt yn arbenigwyr ei deall. Roeddent yn teimlo y byddai hyn yn cadw unigolion a sefydliadau yn atebol. Teimlai un cyfranogwr os yw pobl yn ymwybodol o'r hyn y mae'n ei olygu, yna mae ganddynt well dealltwriaeth o'r hyn sydd angen ei wneud. Yn ogystal, teimlai'r cyfranogwyr fod cael cymaint o eglurder â phosibl ar yr egwyddorion yn bwysig, ac nad oeddent am i hyn gynnwys unrhyw obfuscation neu brint bach er mwyn tryloywder.
- 4.17 Roedd syniadau ychwanegol a ddarparwyd gan gyfranogwyr grwpiau ffocws yn cynnwys y dylai'r canllawiau hyn fod yn gynhwysol ac yn cael eu cyhoeddi i bawb, gan ei bod yn bwysig cael tryloywder. Yn ogystal, roeddent o'r farn y dylid cofnodi'r rhain yn agored fel y gall "aelodau cyffredin o'r cyhoedd" ddilyn trafodaethau, lle y cynhelir unrhyw gyfarfodydd neu benderfyniadau.

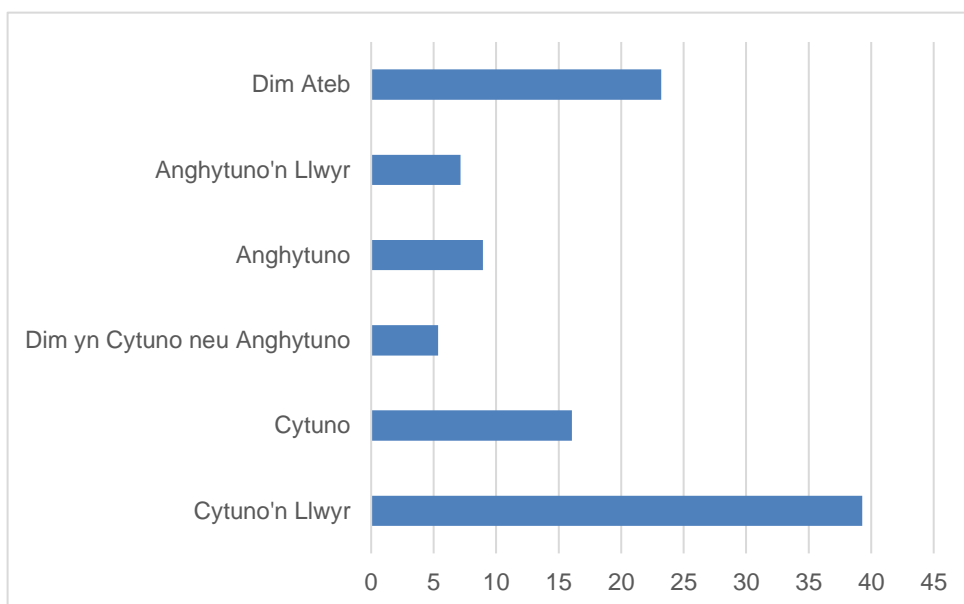
EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig wrth

ddatblygu eu polisïau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.18 Fel y dangosir yn Ffigur 4.4, cytunodd 22 o ymatebion yn gryf gyda'r cynigion ynghylch gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyledus i'r egwyddorion amgylcheddol, tra cytunodd 9 ymateb.

Ffigur 4.4: EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig wrth ddatblygu eu polisïau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn? (Ymatebion unigol)

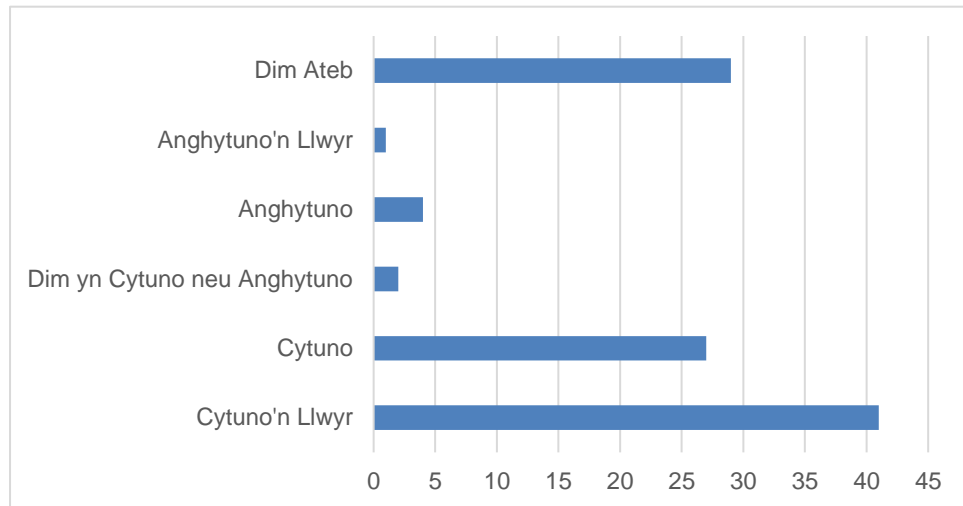
Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.19 Fel y dangosir yn Ffigur 4.5 cytunodd 41 o ymatebion yn gryf gyda'r cynigion sy'n ymwneud â gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyledus i'r egwyddorion amgylcheddol, tra cytunodd 27 o ymatebion.

Ffigur 4.5: EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r

**canllawiau cysylltiedig wrth ddatblygu eu polisïau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn?
(Ymatebion sefydliadol)**

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.20 Mynegodd y mwyafrif o'r ymatebwyr gefnogaeth i'r dull hwn o ymdrin ag egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig. Roedd y gefnogaeth i'r dull hwn yn cynnwys sylwadau ar:

- yr angen i'r dull gweithredu fod yn gyson ar draws pob sector ac ym mhob cam o gynhyrchu deddfwriaeth
- y budd mwyaf a gynhyrchir a'r niwed amgylcheddol lleiaf posibl a fydd yn cael ei wneud
- eglurder bod y dull hwn wedi'i gymryd mewn rhannau eraill o'r DU, a'i lwyddiant cysylltiedig os felly.

4.21 Roedd sawl ymatebydd a llawer o sefydliadau yn teimlo y dylid cryfhau'r cynigion. Maent yn awgrymu:

- y ddyletswydd i gael ei ehangu i gynnwys holl asiantaethau'r llywodraeth
- dylid cynnal asesiadau o'r effaith amgylcheddol (AEA) ar gyfer pob penderfyniad a wneir gan weinidogion

- y ddyletswydd i gael ei mandad yn y gyfraith am unrhyw bolisi neu ddeddfwriaeth newydd
- cymryd ymagwedd hirdymor sy'n ystyried risg a allai fod yn anhysbys neu bosibl
- amnewid y term "sylw dyledus"

4.22 O ran y "sylw dyladwy tymor" awgrymodd llawer o sefydliadau a sawl ymatebydd unigol nad oedd y term yn "ddigon cryf" o ran atebolrwydd cyfreithiol ac y dylai dyletswydd i "gymhwyso" neu "weithredu yn unol â" egwyddorion. Roedd nifer fach o'r ymatebwyr yn argymhell cyhoeddi canllawiau ar y diffiniad o "sylw dyladwy".

4.23 Amlygodd sawl ymatebydd yr angen am integreiddio polisi cadarn ochr yn ochr â'r dull hwn i sicrhau bod egwyddorion wedi'u hymgorffori yng ngwaith yr holl awdurdodau cyhoeddus, gwneud penderfyniadau a gweithredu polisi. Mynegodd lleiafrif o ymatebwyr ddiffyg ffydd mewn gweinidogion i roi'r dull hwn ar waith wrth lunio deddfwriaeth, a'r gostyngiad mewn hyblygrwydd y byddai hyn yn ei arwain at wneud penderfyniadau.

4.24 Roedd nifer fach o ymatebwyr yn:

- mynegi pryder am y term 'dyletswydd'
- credu y dylai fod amcan cyffredinol i sicrhau lefelau uchel o ddiogelu'r amgylchedd
- teimlo bod angen adolygu'r ddeddfwriaeth bresennol
- dymuno gweld cyfranogiad arbenigol wrth baratoi canllawiau

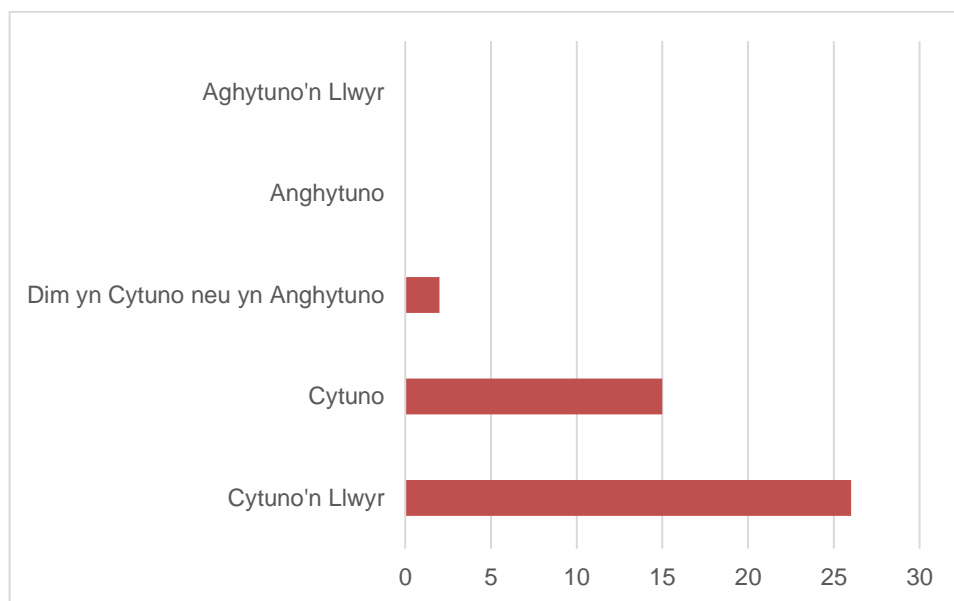
Ymatebion Hawdd eu Deall

4.25 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) o'r farn y dylai Gweinidogion Cymru orfod meddwl am yr egwyddorion a'r canllawiau amgylcheddol wrth ddatblygu polisiau a deddfwriaeth.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.26 Fel y dangosir yn Ffigur 4.6 isod, cytunodd 26 o gyfranogwyr grwpiau ffocws gyda'r cynnig y dylai fod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyledus i egwyddorion a chanllawiau amgylcheddol wrth ddatblygu polisiau a deddfwriaeth, tra bod 15 yn cytuno.

Ffigur 4.6: A gytunwch y dylai fod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyledus i egwyddorion a chanllawiau amgylcheddol wrth ddatblygu polisiau a deddfwriaeth?

Gwraidd: Pleidlais Grŵp Ffocws

4.27 Canolbwyntiodd y drafodaeth yn y grŵp ffocws ar y themâu canlynol:

- atebolrwydd
- pwysigrwydd yr amgylchedd
- arbenigedd

4.28 Codwyd thema atebolrwydd yn gyson drwy gydol y grwpiau ffocws gyda chytundeb y byddai'r cynnig yn cynyddu atebolrwydd Llywodraeth Cymru ac yn sicrhau bod rhywun yn cymryd cyfrifoldeb. Amlygwyd bod hyn yn ffordd o sicrhau bod y materion hyn yn cael eu hystyried wrth lunio polisi. Fodd bynnag, mynegwyd pryder ar draws y

grwpiau ynglŷn â sut y byddai disgwyl i bob Gweinidog gymryd cyfrifoldeb, yn enwedig y rhai nad yw eu briffiau wedi'u cysylltu'n glir â bioamrywiaeth. Roedd peth teimlad felly y dylai'r cyfrifoldeb fod yn fwy cadarn ar y Gweinidogion hynny sydd â phortffolios bioamrywiaeth neu amgylcheddol benodol.

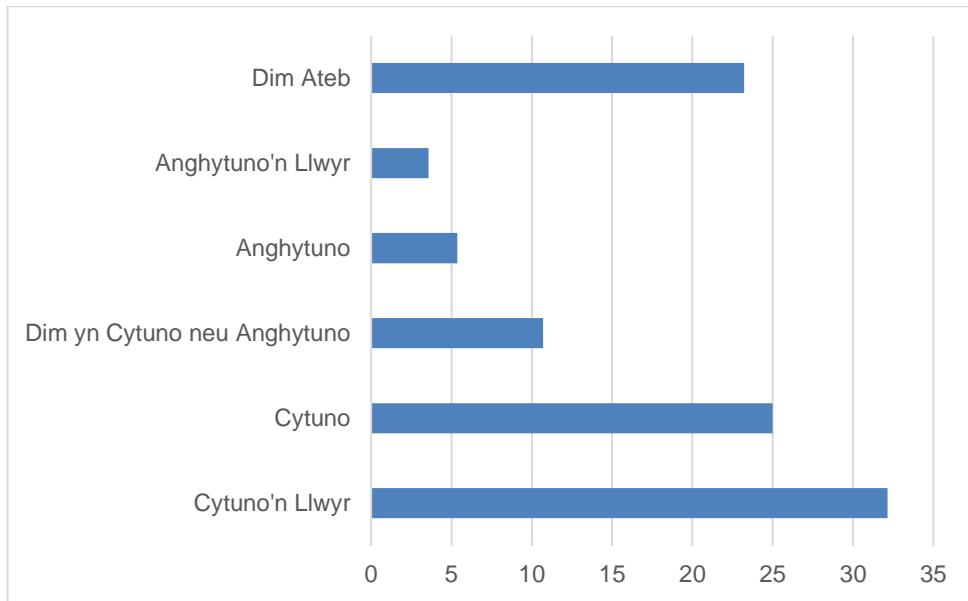
- 4.29 Codwyd mater atebolrwydd fel rhywbeth a aeth y tu hwnt i Lywodraeth Cymru, gyda'r cyfranogwyr yn teimlo'n gryf y dylid dal busnesau preifat, llygryddion neu droseddwyr hanesyddol ac ailadroddus, a chwmnïau mawr yn atebol am eu gweithredoedd.
- 4.30 Pwysleisiodd cyfranogwyr ym mhob grŵp ffocws bwysigrwydd yr amgylchedd, gan awgrymu y dylai fod yn flaenoriaeth uchel i Lywodraeth Cymru.
- 4.31 Codwyd arbenigedd fel pryder gan gyfranogwyr grwpiau ffocws, gydag un grŵp ffocws yn benodol yn awgrymu na ddylai'r ddyletswydd fod yn berthnasol i bob Gweinidog o reidrwydd oherwydd diffyg arbenigedd posibl ar yr amgylchedd a bioamrywiaeth. Awgrymon nhw y bydden nhw "eisiau cadarnhad neu sicrwydd ynglŷn â'r gallu i Weinidogion [sic] gymhwyso'r egwyddorion hyn."
- 4.32 Trafodwyd materion eraill yn fyr hefyd, gan gynnwys pryderon am gostau'r cynigion, yr angen i arwain drwy esiampl, a'r angen i sicrhau bod y polisi yn cael ei weithredu'n gyson ledled Cymru.

EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) i gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

- 4.33 Fel y dangosir yn Ffigur 4.7, cytunodd 18 ymateb yn gryf â'r cynigion sy'n ymwneud â gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru, tra cytunodd 14 ymateb.

Ffigur 4.7: EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) i gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig? (Ymatebion unigol)

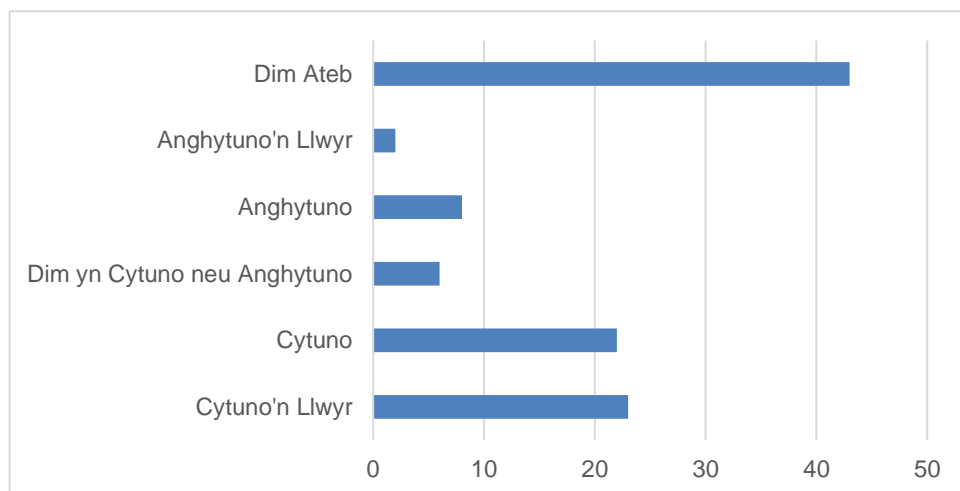

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.34 Fel y dangosir yn Ffigur 4.8, cytunodd 23 o ymatebion yn gryf gyda'r cynigion yn ymwneud â gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru, tra cytunodd 22 o ymatebion.

Ffigur 4.8: EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) i gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Unigol and Ymatebion sefydliadol

- 4.35 O'r rhai a roddodd sylw pellach, mynegodd llawer o sefydliadau a sawl ymatebydd unigol eu cefnogaeth i ymestyn y ddyletswydd i gyrff cyhoeddus eraill i sicrhau cydymffurfiaeth a chynyddu effaith. Awgrymodd nifer fach o sefydliadau y byddai cynnwys pob corff cyhoeddus yn osgoi'r dryswch a welwyd ganddynt yn Lloegr, lle nad yw'n glir pa awdurdodau cyhoeddus sydd â pha gyfrifoldebau. Nododd sawl sefydliad y bydd cymhwysu'r egwyddorion i gyrff cyhoeddus ehangach yn gweithredu fel dyletswydd rwymol yn hytrach na dibynnu ar yr egwyddorion i "dwylo" trwy bolisi yr oeddent yn ei ystyried yn llai effeithiol.
- 4.36 Mynegodd unigolion eraill bryderon am gynrychiolaeth pobl sy'n gweithio a statws yr economi gyffredinol wrth gymhwyso'r dyletswyddau/egwyddorion hyn.
- 4.37 Roedd llawer o'r ymatebwyr yn gofyn am eglurder pellach ar sut y bwriadwyd cymhwyso'r egwyddorion i gyrff cyhoeddus, a'r diffiniad o "awdurdod cyhoeddus". Awgrymodd llawer o sefydliadau y dylai'r ddyletswydd ymestyn i bob corff sy'n dod o fewn diffiniad sefydledig o "awdurdod cyhoeddus" yn seiliedig ar ddarparu swyddogaeth gyhoeddus yn hytrach na'i gyfyngu i restr gynhwysfawr o fewn y bil. Awgrymodd sawl ymatebydd y byddai'r dull hwn yn caniatáu i'r diffiniadau gymhwyso'n hyblyg i dirwedd newidiol yr awdurdod cyhoeddus yn y dyfodol heb fiwrocratiaeth ddiangen. Awgrymodd nifer fach o ymatebwyr y gallai diffiniadau o "awdurdod cyhoeddus" fod yn seiliedig ar ddeddfwriaeth bresennol i sicrhau eglurder a pharhad, roedd y rhain yn cynnwys:
- y diffiniad a ddefnyddir yn Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 (fel y'u dehonglir gan gyfraith achosion yr UE a'r DU)
 - y diffiniad a ddefnyddir yn Neddff Amgylchedd y DU (2021)
 - y diffiniad a ddefnyddir yn A6(3) Deddf Hawliau Dynol 1998
- 4.38 Awgrymodd sawl ymateb y byddai defnyddio diffiniad derbyniol yn ymestyn y ddyletswydd i sefydliadau preifat sy'n cyflawni swyddogaethau o natur gyhoeddus fel

rheoli dŵr neu wastraff, a sefydliadau preifat ac unigolion sy'n derbyn arian cyhoeddus.

4.39 Gan gyfeirio at y rhestr o sefydliadau yn Atodiad 6 o'r ddogfen ymgynghori, anogodd sawl ymatebydd y dylai'r "awdurdodau cyhoeddus" sy'n gweithredu yng Nghymru a Lloegr fod yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd oherwydd eu heffaith ar ddefnydd tir yng Nghymru.

4.40 Roedd nifer fach o ymatebwyr yn poeni am y costau ychwanegol, y cymhlethdod a'r baich posibl a roddwyd ar y corff llywodraethu pe bai dyletswydd yn cael ei rhoi ar bob corff cyhoeddus.

4.41 Ymhlith y mathau penodol o gyrrff a enwyd gan yr ymatebwyr roedd:

Cynghorau Sir a Chymuned

- Dŵr Cymru
- awdurdodau cynllunio
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- adrannau awdurdodau lleol sy'n ymwneud â chynnal a chadw priffyrdd a mannau gwyrdd
- cyrrff cyhoeddus sy'n gyfrifol am gymeradwyo grantiau a chyllid
- heddlu
- datblygwyr eiddo
- elusennau
- Parciau Cenedlaethol
- Hafren Dyfrdwy
- Penderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru
- Awdurdodau Lleol
- Y Weinyddiaeth Amddiffyn

- Trafnidiaeth Cymru
- OfWat
- awdurdodau harbwr lleol
- y Panel Cynllunio Strategol
- y byrddau cynllunio ar y cyd
 - Ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth

Ymatebion Hawdd eu Deall

4.42 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) o'r farn y dylai sefydliadau cyhoeddus orfod cymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau. Roedd yr holl ymatebwyr Hawdd eu Deall hefyd yn credu y dylai fod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus fel awdurdodau lleol a pharciau cenedlaethol i helpu i oruchwylio'r cynllun ac y dylai'r gyrff cyhoeddus hyn greu cynlluniau lleol yn amlinellu eu camau gweithredu penodol.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.43 Cytunodd y rhan fwyaf o fynychwyr grwpiau ffocws y dylid gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus Cymru i gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau. Ar y cyfan, roedden nhw'n credu y dylai pawb fod yn atebol, ac y dylai fod yn gyson ar draws y bwrdd. Esboniodd un cyfranogwr ymhellach nad ydyn nhw'n "gwybod faint mwy o dystiolaeth sydd ei hangen i ddangos bod yr amgylchedd mewn perygl" fel cyfiawnhad pellach pam y dylai pawb wneud cymhwyso'r egwyddorion a'r arweiniad yn flaenoriaeth. Roedd nifer o gyfranogwyr yn teimlo nid yn unig gyrff cyhoeddus, ond dylai pob cwmni ac ysgol hefyd gymryd rôl.

4.44 Roedd corff cyhoeddus allweddol a restrwyd gan gyfranogwyr yn cynnwys y parciau cenedlaethol, sy'n goruchwylio ardaloedd mawr o dir.

4.45 Rhagdybio adrannau diweddarach, soniodd un cyfranogwr ei bod yn allweddol bod dyletswydd, ond y dylid ystyried gorfodi'r ddyletswydd honno hefyd. Roeddent yn

credu bod angen gorfodi'r egwyddorion o fewn cwmnïau yn ogystal ag olrhain effaith pob cwmni yn ofalus.

- 4.46 Roedd cyfranogwyr a oedd yn ansicr neu a oedd â phryder am y ddyletswydd i gymhwyso egwyddorion a chanllawiau yn sôn am bryderon am gost gweithredu. Cododd un cyfranogwr y mater o gostau'r "gwaith papur" hwn, tra bod sawl un yn poeni am y cyllidebau o fewn awdurdodau lleol a chyrrff gwasanaethau cyhoeddus.

EA4: A oes gennych unrhyw sylwadau ychwanegol yn ymwneud â bwriad Llywodraeth Cymru i wreiddio'r egwyddorion amgylcheddol a'r amcan cyffredin yng nghyfraith Cymru sydd heb eu cynnwys yn eich atebion i'r cwestiynau uchod?

Ymatebion unigol a sefydliadol

- 4.47 Dewisodd mwyafrif yr ymatebwyr roi sylwadau ychwanegol ar gymhwyso a chwmpas yr egwyddorion. Maent yn cyfeirio'n benodol:
- y croestoriad rhwng polisi a deddfwriaeth bresennol, gyda phosibilrwydd i adeiladu ar Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Partneriaethau Natur Lleol, a chysylltiadau posibl â deddfwriaeth Hawliau Dynol
 - yr angen am integreiddio egwyddorion yn briodol ym mhob proses gwneud penderfyniadau a dull cyson a systemig gan Weinidogion Cymru
 - egwyddorion sy'n ymestyn i ofod morol Cymru yn ogystal â'r glannau
 - eglurder pellach i sicrhau bod yr egwyddor cyflog llygrwr yn cael ei hymgorffori a'i chymhwyso'n briodol yng Nghymru
 - yr angen am ddata cadarn lle bo hynny'n bosibl, gyda'r cafeat na ddylai diffyg data sefyll yn y ffordd o weithredu sy'n cael ei gymryd yn erbyn diraddiad amgylcheddol
 - cyfleu'r newid y bydd angen iddo ddigwydd yn niwylliant gwneud penderfyniadau i un sy'n blaenoriaethu natur

- eglurder ynghylch pa gais fydd yn cael ei ddefnyddio yn ystod y cyfnod pontio.
- cyfeirio cydbwysedd sydd ei angen rhwng egwyddorion mewn deddfwriaeth, yn ogystal â chymesuredd
- gorfodi a rheoli fel ffactor a allai gyfyngu
- dangos sut y bydd yr egwyddorion hyn yn cael eu bodloni mewn cyrff cyhoeddus cyfrifol
- gwell defnydd o'r egwyddor ragofalus
- eglurder ar y meini prawf a ddefnyddir i farnu egwyddor ymgeisio
- posibilrwydd cynnwys Confensiwn Aarhus
- cyfeiriadau at adfer natur ac adfer bioamrywiaeth

4.48 Defnyddiodd yr ymatebwyr y cwestiwn hwn i roi'r awgrymiadau canlynol i Lywodraeth Cymru:

- cynnwys ymrwymiad o fewn y Bil i 'beidio atchweliad' a'i ymgorffori o fewn y gyfraith
- y potensial i roi rhywfaint o gyfrifoldeb ar sefydliadau preifat, neu o leiaf gyfathrebu ystyr egwyddorion gyda sefydliadau preifat
- mwy o ymgysylltiad ar sut y bydd yr egwyddorion yn berthnasol i gyrff y DU, a goblygiadau ar gyfer cydweithio rhwng cyrff Lloegr, Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon
- ymgorffori'r egwyddorion amgylcheddol a'r amcan trosfwaol yng nghyfraith Cymru yn gyson ledled Cymru er mwyn osgoi unrhyw fylchau.
- cuddio'r corff gwarchod arfaethedig wrth oruchwylio'r gwaith o weithredu'r egwyddorion
- diwygio systemau, strwythurau ac adnoddau ar gyfer cyrff sector cyhoeddus er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth effeithiol

4.49 Codwyd pryder gan sawl ymatebydd, a oedd am dynnu sylw Llywodraeth Cymru at sawl mater posib gyda'r cynigion. O'r rhai a gododd bryder, roedd y mwyafrif yn cyfeirio at gyllidebau ac adnoddau cyfyngedig, gan nodi'r angen am adnoddau digonol a hirdymor i sicrhau bod egwyddorion yn effeithiol ac i ddarparu hyfforddiant perthnasol i staff, gyda'r pwyslais sydd ei angen ar gost-efeithiolrwydd a photensial i ddiffyg cefnogaeth oherwydd ansicrwydd economaidd. Ceisiodd ymatebwyr eraill sicrwydd ar gryfder iaith, gan nodi bod yr iaith a gynigiwyd yn y Papur Gwyn yn wannach na hynny mewn deddfwriaeth debyg yn yr UE. Roedd ambell ymatebydd hefyd yn dymuno tynnu sylw at y posibilrwydd i'r egwyddor ragofalus gael ei "chamdefnyddio neu ei harfogi" i gyfiawnhau gweithgaredd niweidiol "fel y gwelwyd o'r blaen".

4.50 Cyfeiriodd nifer fach o'r ymatebwyr at bwysigrwydd y ddeddfwriaeth hon mewn perthynas ag amaethyddiaeth yng Nghymru a'i hangen i gyd-fynd â Deddf Amaethyddiaeth (Cymru) 2023.

4.51 Nododd nifer fach o ymatebion eu bod yn cytuno â'r dull gweithredu a'r gefnogaeth gyffredinol ar gyfer gweithredu arfaethedig Llywodraeth Cymru ar newid yn yr hinsawdd a bioamrywiaeth.

Ymatebion Hawdd eu Deall

4.52 Roedd yr ychydig ymatebion hawdd eu darllen a dderbyniwyd yn cynnig ychydig o awgrymiadau ychwanegol. Roedd un grŵp ysgol gynradd yn poeni am lygredd yn y môr a'r 10% o blannu coed ar dir fferm. Roeddent yn teimlo bod angen dod o hyd i gydbwysedd i ganiatáu i fusnesau weithredu tra hefyd yn diogelu'r amgylchedd naturiol. Awgrymodd grŵp ysgol gynradd arall y byddent yn elwa o adnoddau ar-lein ac yn meddwl y dylai ysgolion eraill hefyd arwyddo addewid ac ystyried eu meysydd ysgol eu hunain.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.53 Gofynnwyd i fynychwyr grwpiau ffocws a oedd ganddynt unrhyw awgrymiadau pellach ar sut y gall Llywodraeth Cymru ddiogelu'r amgylchedd yng Nghymru.

4.54 Roedd gan gyfranogwyr grwpiau ffocws awgrymiadau cyfyngedig ar sut y gallai Llywodraeth Cymru ddiogelu'r amgylchedd yng Nghymru. O'r cymhellion a restrir, awgrymodd cyfranogwyr amrywio cyfraddau busnes yn dibynnu a yw rhai targedau'n cael eu taro, yn ogystal â chymhellion pellach i fusnesau sy'n cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth. Yn olaf, soniodd un cyfranogwr y dylai Llywodraeth Cymru fod yn llymach ar sefydliadau sy'n llygru.

Rhan B – Sefydlu Corff Llywodraethu Amgylcheddol i Gymru

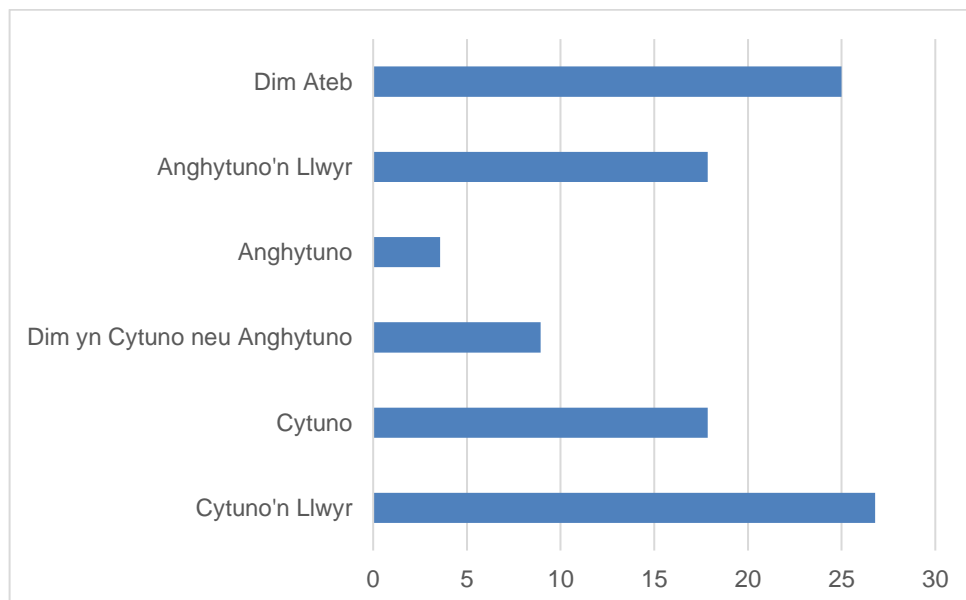
4.55 Nid yw'r ddogfen hon yn cynnwys dadansoddiad o Gwestiwn GB13 o'r dogfennau ymgynghori cychwynnol: "Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig y dylai'r corff llywodraethu nodi sut y mae'n bwriadu cydweithredu â'r sefydliadau a nodwyd, gan gynnwys sut y byddant yn osgoi dyblygu a gorgyffwrdd wrth arfer eu swyddogaethau? I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn?" Dadansoddwyd ymatebion i'r cwestiwn hwn ar wahân gan Lywodraeth Cymru¹.

CLI1- I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru?

Ymatebion unigol

4.56 Fel y dangosir yn Ffigur 4.9, cytunodd 27 o ymatebion gyda'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer corff llywodraethu amgylcheddol newydd Cymru, tra bod 13 o ymatebion yn anghytuno.

Ffigur 4.9 CLI1- I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru?

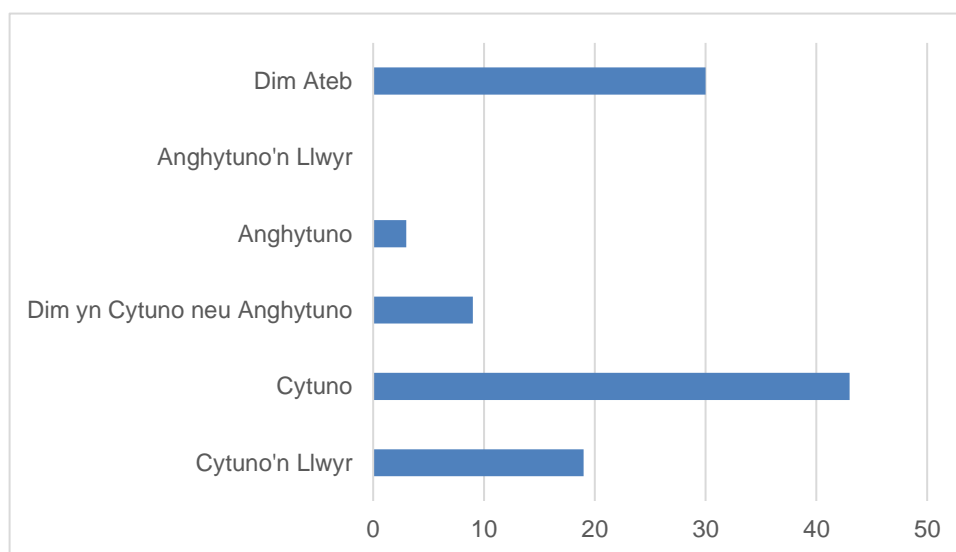
Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

¹ Oherwydd camgymeriad gweinyddol, hepgorwyd cwestiwn GB13 yn anfwriadol o'r ffurflenni ymateb. Rhoddwyd amser ychwanegol i'r ymatebwyr ymateb i'r cwestiwn a chyhoeddir y dadansoddiad ar wahân.

Ymatebion sefydliadol

4.57 Fel y dangosir yn Ffigur 4.10, roedd 43 o ymatebion yn cytuno â'r diben a'r amcanion arfaethedig ar gyfer corff llywodraethu amgylcheddol newydd Cymru yn gefnogol, tra bod 19 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.10 CLI1- I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad ansoddol

4.58 Gwnaeth mwyafrif yr ymatebwyr a llawer o sefydliadau awgrymiadau ar gyfer cwrpas y corff llywodraethu. Nododd rhai fod y corff yn fwy uchelgeisiol na'i gymheiriaid ar draws y DU yn ei bwerau arfaethedig, fodd bynnag, roedd hyn yn codi pryder ynghylch gallu a pherthynas y corff â Llywodraeth Cymru. Roedd gan sawl un arall bryderon am un corff yn cynghori ac yn monitro. Awgrymodd llawer o sefydliadau a rhai unigolion y dylai'r corff fod â'r pŵer i gynnal ymchwiliadau ar ei liwt ei hun a oedd yn cynnwys y potensial i argymhell gwelliannau i ddeddfwriaeth gyda Llywodraeth Cymru, a/neu ddarparu arweiniad ar weithredu deddfwriaeth.

4.59 Codwyd y cwmpas arfaethedig gan gynnwys swyddogaethau cynghori a gorfodi fel rhai unigolion a llawer o sefydliadau a allai fod yn gwrthdaro. Roedd llawer o sefydliadau a rhai unigolion yn cynnig ehangu cwmpas y corff i gynnwys, a restrir yn nhrefn amllder ymddangosiad,:

- goruchwyllo cymhwyso egwyddorion amgylcheddol gan Weinidogion Cymru a chyrrff cyhoeddus
- derbyn cwynion/sylwadau gan y cyhoedd am weithrediad ac effeithiolrwydd cyfraith amgylcheddol
- gofyniad cyffredinol i ystyried nodau eraill megis y rhai a amlinellir yn Neddf Amaethyddiaeth (Cymru) 2023, Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ar sail gyfartal.

4.60 Gofynnodd llawer o sefydliadau am eglurder pellach ar bwrpas ac amcanion y corff llywodraethu, yn benodol, a restrir yn nhrefn amllder:

- a yw Amcan III yn cyfeirio at fethiannau awdurdodau cyhoeddus i gymryd camau gorfodi neu a ddylid cymryd y 'camau gorfodi' gan y corff llywodraethu am ddiffyg cydymffurfio gan awdurdodau cyhoeddus, neu'r ddau
- gallu'r corff i weithredu yn erbyn Llywodraeth Cymru
- rôl y corff o ran monitro cydymffurfiaeth
- os bydd y corff bob amser yn cymryd ymagwedd sy'n seiliedig ar dystiolaeth
- penodol ar y broses o gwynion ac ymchwiliadau
- prif amcan ar gyfer y corff

4.61 Codwyd pwysigrwydd annibyniaeth y corff gan lawer o sefydliadau ac ymatebwyr unigol. Roedd y rhai a wnaeth sylwadau yn cytuno â'r datganiadau ar annibyniaeth a gynigiwyd yn y papur Gwyn, er bod rhai eisiau ei weld yn cael ei wneud yn gliriach, gan gyfeirio at baragraff 1 o Ddeddf Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd (Parhad) (Yr Alban) 2021 ('y Ddeddf Parhad') fel enghraifft ddefnyddiol.

- 4.62 Nododd rhai sefydliadau a nifer fach o ymatebwyr unigol yr angen i roi adnoddau ac ariannu'r corff yn ddigonol i sicrhau y gall y corff gyflawni ei swyddogaethau yn ddigonol. Gofynnodd nifer fach o sefydliadau a fyddai'n fwy priodol darparu adnoddau yn uniongyrchol i gefnogi cyrff cyhoeddus i gyflawni yn erbyn egwyddorion yn hytrach na ffurfio corff newydd.
- 4.63 Soniwyd am y gorgyffwrdd posibl gyda chyrff eraill mewn llawer o ymatebion sefydliadol, gyda chyrff presennol yn gweithio yn yr un lle. Ymhlith yr enghreifftiau a awgrymwyd mae'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Cyfoeth Naturiol Cymru, a'r cyrff llywodraethu eraill sydd eisoes wedi'u sefydlu yn y DU (Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd (OEP) a Safonau Amgylcheddol yr Alban (ESS)). Pwysleisiodd ymatebwyr bwysigrwydd y corff sy'n parhau i ganolbwyntio ar ei gwmpas i osgoi ymgripiad cenhadaeth. Pwysleisiodd rhai ymatebwyr unigol bwysigrwydd cydweithio â chyrff eraill, megis Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU, a Chomisiynydd Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.
- 4.64 Cyfeiriodd nifer fach o sefydliadau ac ymatebwyr unigol at y posibilrwydd o ddysgu arfer da o'r gwaith a wnaed gan Asesydd Diogelu'r Amgylchedd Dros Dro i Gymru (IEPAW), yr UE a chyrff tebyg eraill yn y DU gan bwysleisio'r angen i Gymru aros yn unol â chyrff tebyg yn Lloegr a'r Alban.

Ymatebion Hawdd eu Deall

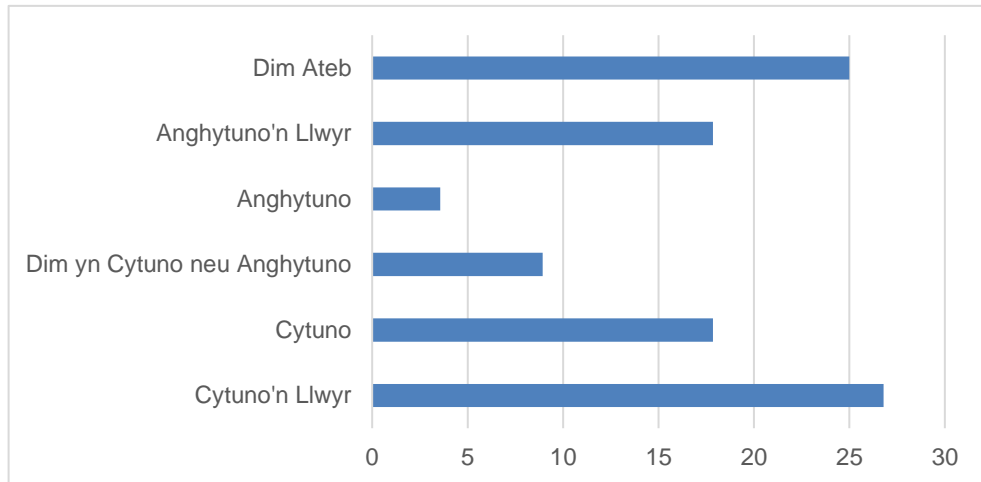
- 4.65 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) yn cefnogi pwrpas ac amcanion y corff llywodraethu.

CLI2: : I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant?

Ymatebion unigol

- 4.66 Fel y dangosir yn Ffigur 4.11, cytunodd 15 ymateb yn gryf â'r strategaeth arfaethedig a'r gofynion adrodd ar gyfer corff llywodraethu amgylcheddol newydd Cymru, tra cytunodd 10 ymateb, a 10 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.11 CLI2: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant? (Ymatebion unigol)

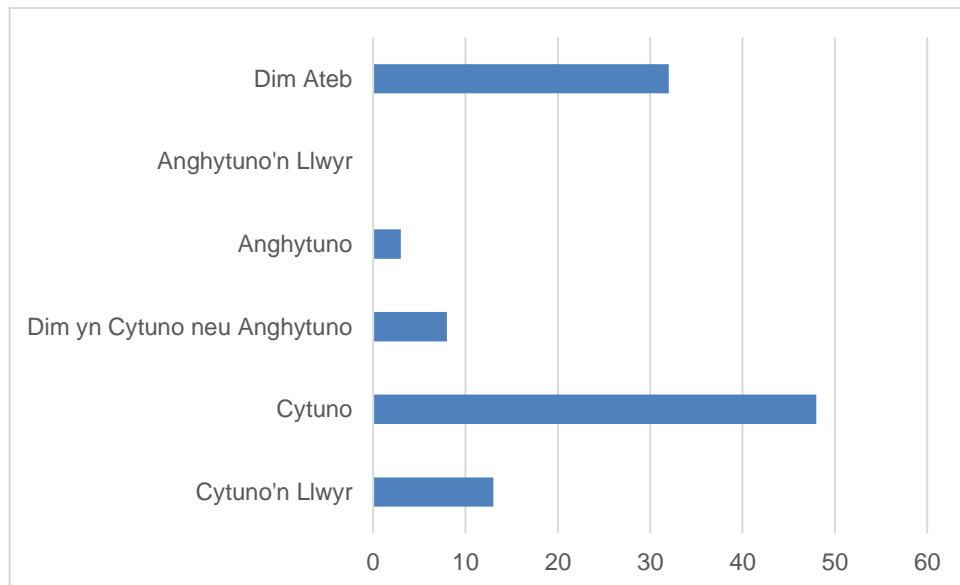

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.67 Fel y dangosir yn Ffigur 4.12, cytunodd 48 o ymatebion gyda'r strategaeth arfaethedig a'r gofynion adrodd ar gyfer corff llywodraethu amgylcheddol newydd Cymru, tra bod 13 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.12 CLI2: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

- 4.68 Mynegodd mwyafrif yr ymatebwyr unigol a llawer o sefydliadau eu cefnogaeth i strategaeth a gofynion adrodd y corff, gan dynnu sylw at yr angen am atebolrwydd a monitro cynnydd.
- 4.69 Roedd rhai sefydliadau ac ymatebwyr eisiau gweld atebolrwydd yn cryfhau, er enghraifft, gosod y strategaeth a'r adroddiad gerbron y Senedd gan Weinidogion Cymru, a chael cymeradwyaeth ffurfiol i'r dogfennau hyn fel sy'n cael ei ymarfer yn Senedd yr Alban gan yr ESS. Roedd rhai ymatebwyr hefyd eisiau gweld eglurhad ynghylch a fyddai atebolrwydd am y corff yn y pen draw gyda'r Senedd, a oedd yn well ganddo. Amlygodd rhai sefydliadau bwysigrwydd ymgynghori â rhanddeiliaid ac aelodau'r cyhoeddus gyda nifer fach yn awgrymu ffurfiau mwy uniongyrchol o ymgysylltu, fel bod y corff yn atebol i gynulliad dinasyddion..
- 4.70 Wrth ddatblygu adroddiadau a strategaeth, amlygodd llawer o ymatebion sefydliadau bwysigrwydd annibyniaeth, didueddrwydd, a diffyg ymyrraeth gan Lywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus. Dylid cynnwys datganiad cliriach yn y Bil, fel yr un a ddefnyddiwyd gan Safonau Amgylcheddol yr Alban:
- 4.71 "Wrth gyflawni ei swyddogaethau, nid yw Safonau Amgylcheddol yr Alban yn ddarostyngedig i gyfarwyddyd na rheolaeth unrhyw aelod o Lywodraeth yr Alban".
- 4.72 Dilynodd rhai sefydliadau hyn drwy awgrymu bod dyletswydd benodol yn cael ei gosod ar Weinidogion Cymru o fewn y Bil, gan fynnu parch at annibyniaeth y corff llywodraethu.
- 4.73 Mynegodd llawer o sefydliadau a nifer fach o ymatebwyr unigol bryder y gallai'r gofynion adrodd ddyblygu gwaith cyrrff eraill fel Llywodraeth Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus ac Archwilio Cymru. Rhoddwyd pwyslais ar sicrhau bod y strategaeth yn ei gwneud yn glir ar sut y bydd yn gweithio gyda sefydliadau partner a'r gwahaniaethau clir rhwng eu swyddogaethau ar gyfer adrodd a gwaith arall.

4.74 Gwnaeth mwyafrif yr ymatebion i sefydliadau a nifer fach o ymatebion unigol argymhellion ychwanegol ar gyfer y gofynion a'r strategaeth adrodd. Dyma'r rhain:

- yr angen am strategaeth orfodi
- gwneud adroddiadau yn llawn gwybodaeth a chryno
- dathlu gweithredoedd a llwyddiannau
- adrodd i'r Senedd yn lle Llywodraeth Cymru a'u gwneud yn destun dadl
- cynnal adolygiadau cyfnodol o effeithiolrwydd deddfwriaeth, polisi a pherthnasoedd rhwng sectorau
- bod canfyddiadau'n cael eu bwydo'n ôl i Awdurdodau Lleol
- archwilio'r angen i gynhyrchu adroddiad llawn bob blwyddyn, ac yn hytrach ystyried diweddarau'r adroddiad bob 12 mis
- paratoi datganiad ynghylch a ydynt yn derbyn adnoddau a chyllid digonol
- cyhoeddi nifer a natur y cwynion a dderbyniwyd, gan gynnwys y camau a gymerwyd neu na chymerwyd

4.75 Codwyd nifer fach o ymatebion unigol a sefydliadau hefyd:

- yr angen am arbenigedd cadarn gan wyddonwyr, ecolegwyr ac arbenigwyr cyfreithiol, gyda'r rhain yn eistedd ar y corff, nid cyn-gyfarwyddwyr sefydliadau amgylcheddol
- bod gofynion adrodd yn cael eu gorfodi'n llym, fel na fu'r achos gyda'r Ddyletswydd Adran 6
- canolbwyntio adnoddau ar brif amcanion y corff yn hytrach nag adrodd

Ymatebion Hawdd eu Deall

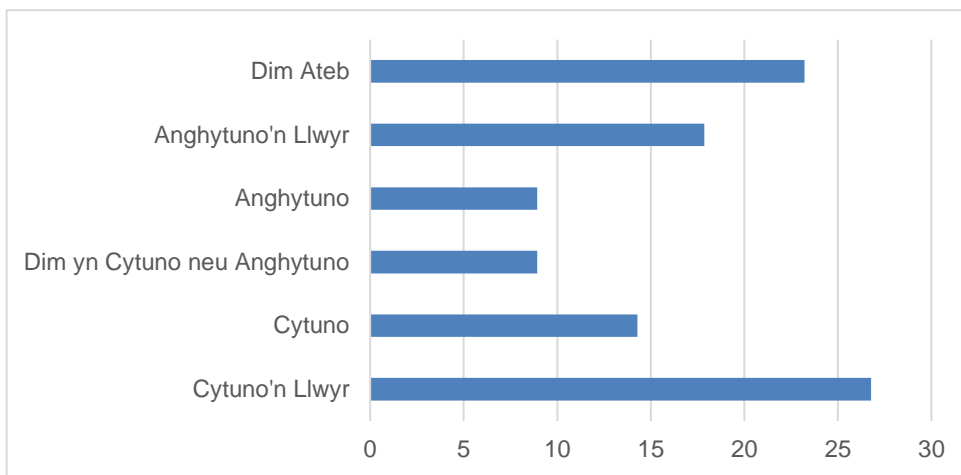
4.76 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) yn cefnogi'r gofynion strategaeth ac adrodd arfaethedig.

CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru.I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn?

Ymatebion unigol

4.77 Fel y dangosir yn Ffigur 4.13, cytunodd 15 o ymatebion yn gryf â chylch gorchwyl arfaethedig llywodraethu amgylcheddol newydd Cymru tra bod 10 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.13 CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru.I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn? (Ymatebion unigol)

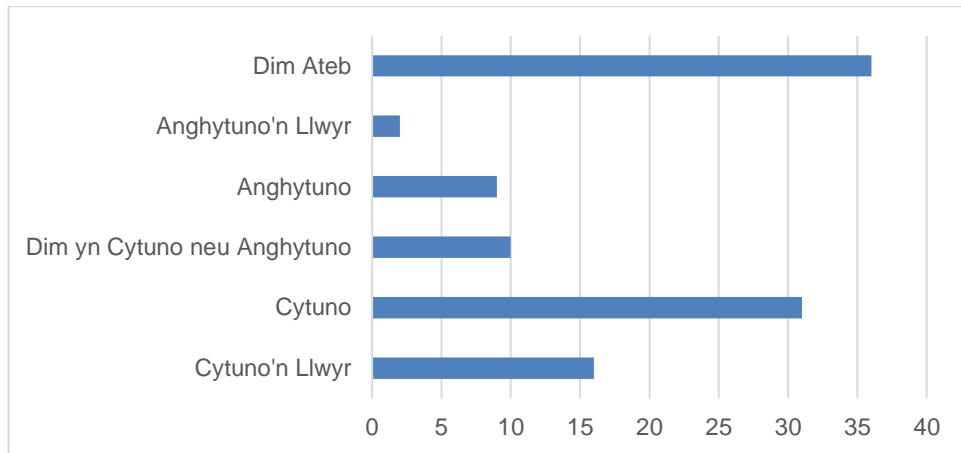

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.78 Fel y dangosir yn Ffigur 4.14, roedd 31 o ymatebion yn cytuno â chylch gwaith arfaethedig corff llywodraethu amgylcheddol newydd Cymru yn gefnogol ar y cyfan, tra bod 16 o ymatebion yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.14 CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru.I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

- 4.79 Roedd mwyafrif y sefydliadau a llawer o ymatebion unigol a roddodd esboniad gyda'u hateb yn awgrymu y dylid ehangu cylch gwaith y corff llywodraethu y tu hwnt i Weinidogion ac awdurdodau cyhoeddus rhestredig Cymru yn Atodiad 2.
- 4.80 Argymhellodd llawer o sefydliadau a rhai unigolion y dylid pennu cylch gwaith y corff llywodraethu gan ddefnyddio diffiniad cyffredinol yn hytrach na rhestr. Awgrymodd yr ymatebion y gallai'r diffiniad hwn fod:
- 4.81 bod y dull gweithredu a gymerwyd yn Adran 31(3) o Ddeddf yr Amgylchedd 2021
- 4.82 y diffiniad o awdurdod cyhoeddus a ddefnyddir yn Adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016
- 4.83 yn cynnwys unrhyw un sy'n derbyn arian cyhoeddus
- 4.84 yn cynnwys unrhyw sefydliad sy'n cyflawni swyddogaethau cyhoeddus
- 4.85 Mae'r rhesymau dros hyn yn cynnwys:
- diogelu'r ddeddfwriaeth yn y dyfodol yn dileu'r angen i ddiwygio deddfwriaeth gyda sefydlu corff cyhoeddus Newydd
 - y byddai defnyddio diffiniad yn ymestyn y cylch gwaith i sefydliadau preifat sy'n cyflawni swyddogaeth gyhoeddus er enghraifft gwasanaethau ynni a dŵr

- 4.86 Awgrymodd rhai ymatebion fod angen diffiniad ehangach o swyddogaethau amgylcheddol gyda llawer o benderfyniadau "nad yw'n ymddangos ar unwaith bod ganddynt swyddogaeth amgylcheddol mae llawer yn dal i gael effaith ar yr amgylchedd." Mae hyn yn cyfateb i farn rhai ymatebion a oedd yn teimlo y dylid ehangu cylch gwaith y corff llywodraethu y tu hwnt i'r rhai a gynhwysir yn y rhestr, gydag un ymateb yn awgrymu bod y diffiniad o awdurdodau cyhoeddus a ddefnyddir yn y Ddeddf Hawliau Dynol a fyddai'n ymestyn y cylch gwaith i gyrff preifat sy'n arfer swyddogaethau cyhoeddus. Awgrymodd nifer fach o ymatebion unigolion a sefydliadau y dylid cynnwys sefydliadau fel cynghorau cymuned, Dŵr Cymru, Hafren Dyfrdwy, Cyfoeth Naturiol Cymru, Cyd-bwyllgorau Corfforaethol a Trafnidiaeth Cymru, tra awgrymodd un arall y dylid cynnwys pob corff cyhoeddus
- 4.87 Roedd hyn yn cynnwys y farn a fynegwyd gan lawer o ymatebion y dylai'r cylch gwaith ehangu i bob corff cyhoeddus, y dylid cynnwys gyrff cyhoeddus newydd eu sefydlu yn y cylch gwaith yn ddiodyn, gan gynnwys Cyd-bwyllgorau Corfforaethol, ac y dylid cynnwys Dŵr Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru yn benodol.
- 4.88 Roedd ambell i ymateb i sefydliadau yn teimlo y dylai Llywodraeth Cymru ddysgu o sefydlu Swyddfa'r Amgylchedd i benderfynu ar y cyfrifoldeb dros oruchwyllo sefydliadau sydd heb eu datganoli fel Ystâd y Goron a'r Weinyddiaeth Amddiffyn.
- 4.89 Yn olaf, rhybuddiodd rhai sefydliadau a nifer fach o ymatebion unigol yn erbyn cylch gwaith helaeth i'r corff llywodraethu gyda'r pryderon bod:
- byddai cylch gwaith rhy eang yn gwanhau ffocws a gallu'r sefydliad i weithredu'n effeithiol
 - ni chaiff sefydliadau sydd wedi'u cynnwys yng nghylch gwaith y corff llywodraethu ond gael effaith gyfyngedig iawn ar yr amgylchedd a gall yr adnoddau sydd eu hangen i ymchwilio ac wedyn gydymffurfio fod yn anghymesur i'r effaith
 - efallai y bydd cynnwys gyrff preifat sy'n cyflawni swyddogaethau cyhoeddus yn gofyn am ystyriaeth ychwanegol o swyddogaethau'r corff llywodraethu

Ymatebion Grŵp Ffocws

- 4.90 Roedd mynychwyr grwpiau ffocws yn gyffredinol yn cytuno â'r rhestr o awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru y dylai cylch gwaith y corff llywodraethu fod yn berthnasol iddynt. Roedden nhw'n cytuno bod angen goruchwyliaeth allanol, gyda rhai'n dadlau y dylai pob sefydliad (gan gynnwys busnesau a sefydliadau y tu allan i'r sector cyhoeddus) fod ar y rhestr gan mai cyfrifoldeb pawb yw diogelu'r amgylchedd.
- 4.91 Soniwyd yn benodol am gynnwys Dŵr Cymru fel un cadarnhaol. Cyfeiriwyd at ollwng elifion yn eang i afonydd a moroedd fel cyfiawnhad dros gorff annibynnol fod ar waith i ddiogelu'r amgylchedd, gan y teimlwyd na ellid ymddiried mewn sefydliadau unigol.
- 4.92 Roedd rhai mynychwyr yn cwestiynu i ba raddau absenoldeb cyrff ledled y DU fel y Weinyddiaeth Amddiffyn, yn ogystal â'r cysylltiad rhwng cyrff cyhoeddus a sefydliadau preifat mewn achosion lle mae gwaith sydd wedi'i gontractio allan.
- 4.93 Roedd rhywfaint o ddryswch ynghylch cynnwys rhai cyrff fel y gwasanaeth tân, gyda rhai yn teimlo nad oedd yn glir pa rôl yr oeddent yn ei chwarae mewn perthynas â'r amgylchedd a bioamrywiaeth.
- 4.94 Fodd bynnag, roedd rhai mynychwyr yn poeni am faint cylch gwaith y corff llywodraethu o ystyried y rhestr helaeth o sefydliadau, ac yn cwestiynu sut y byddai hyn yn cael ei reoli, yn ogystal â'r costau cysylltiedig sy'n gysylltiedig â'r gwaith.

CLI4: Yn eich barn chi, a oes unrhyw awdurdodau cyhoeddus eraill, neu gyrff preifat sy'n arfer swyddogaethau o natur gyhoeddus, y dylid eu hychwanegu at y rhestr (neu eu dileu oddi arni) yn Atodiad 2? Defnyddiwch y blwch testun isod i esbonio eich ateb.

Dadansoddiad ansoddol

- 4.95 Cafwyd sawl ymateb gan sefydliadau a oedd yn argymhell dull sy'n seiliedig ar ddiffiniad, yn hytrach na rhestr. Byddai hyn yn sicrhau na fyddai rhai o strwythurau'r llywodraeth yn cael eu hanwybyddu ac y byddai'n caniatáu i gyrff a ffurfiwyd yn y

dyfodol ddisgyn o fewn y cylch gwaith. Roedd yna hefyd geisiadau am esboniad o pam y cafodd y cyrff a restrwyd eu cynnwys a'r amrywiad mewn dull gweithredu o'i gymharu ag Adran 6.

4.96 Roedd rhai ymatebion trefniadaeth ac unigolion yn darparu diffiniadau o sefydliadau yr oeddent am eu gweld yn cael eu cynnwys, sef:

- sefydliadau sy'n gweithredu ledled y DU, gyda Stad y Goron yn cael ei chrybwyll amlaf (a restrir gan sawl ymatebydd)
- sefydliadau preifat sy'n cynnwys cwmnïau gwasanaeth neu ynni gan gynnwys y Grid Cenedlaethol, Western Power Distribution, Severn Trent Water, Ofwat, a'r Arolygiaeth Dŵr Yfed (a restrir gan sawl ymatebydd)
- sefydliadau academaidd, gan gynnwys Prifysgolion, Llyfrgell Genedlaethol Cymru, a sefydliadau addysg bellach (a restrir gan rai ymatebwyr).
- pob sefydliad yng Nghymru sy'n derbyn arian cyhoeddus (wedi'i restru gan sawl ymatebydd)
- y rhai ym meysydd cynllunio, adeiladu, a phenderfyniadau amgylcheddol yng Nghymru (a restrir gan sawl ymatebydd)

4.97 Er bod rhai ymatebwyr unigol a sefydliadol wedi nodi sefydliadau penodol sef:

- Ystadau'r Goron (a restrir gan rai ymatebwyr)
- y GIG, Cyd-bwyllgorau Corfforaethol
- Milwrol Amddiffyn a'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol
- yr heddlu
- Network Rail
- Banc Datblygu Cymru
- Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd
- Asiantaethau Cefnffyrdd

- y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth
- Cynllunio a'r Amgylchedd Penderfyniadau Cymru
- CADW a Chomisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru (a restrir gan nifer fach o ymatebwyr yr un).

4.98 Cododd ychydig o ymatebion bryderon ynghylch cynnwys unrhyw sefydliadau nad oes ganddynt lawer iawn o dir, a chynghorau Tref a Chymuned oherwydd eu hadnoddau a'u capasiti cyfyngedig gan eu bod yn cael eu gweinyddu'n bennaf gan wirfoddolwyr.

Ymatebion Hawdd eu Deall

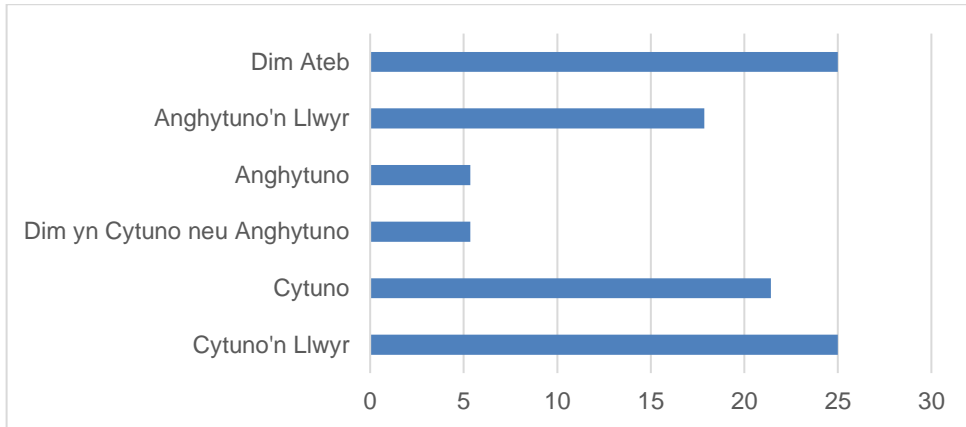
4.99 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, cytunodd 100% (n = 3) gyda'r rhestr o sefydliadau y dylai'r corff gwarchod eu goruchwyllo. Ni ddarparwyd unrhyw sylwadau ar sefydliadau eraill y dylid eu hychwanegu na'u dileu.

CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol?

Ymatebion unigol

4.100 Fel y dangosir yn Ffigur 4.15, cytunodd 14 o ymatebion yn gryf â'r cwmpas a'r rôl arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethu mewn perthynas â monitro ac adrodd, tra cytunodd 12.

Ffigur 4.15 CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol? (Ymatebion unigol)

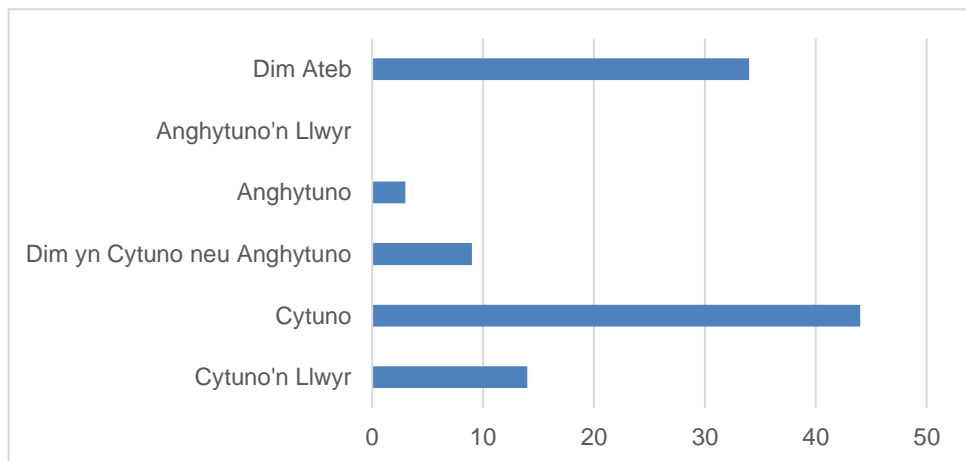

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.101 Fel y dangosir yn Ffigur 4.16, cytunodd 44 o ymatebion â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethu mewn perthynas â monitro ac adrodd, tra cytunodd 14 yn gryf.

Ffigur 4.16 CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

4.102 Gwnaeth yr ymatebion a roddodd sylw ychwanegol nifer o awgrymiadau, gan gynnwys:

- cynyddu gweithgarwch monitro'r corff llywodraethu
- y dylid osgoi dyblygu rhwng CNC a'r corff llywodraethu gyda'r potensial ar gyfer trosglwyddo'r gofynion monitro ac adrodd a wneir ar hyn o bryd gan CNC neu gynnwys gofynion newydd yng nghylch gwaith CNC
- y dylid egluro cylch gwaith y corff llywodraethu i benderfynu ar ei rôl wrth ystyried effeithiolrwydd y gyfraith amgylcheddol bresennol ac ehangu'r rôl hon

4.103 Amlygodd rhai ymatebion bwysigrwydd atebolrwydd gydag argymhellion i gynnwys:

- mae'n ofynnol i Weinidogion ac awdurdodau cyhoeddus ymateb i'r cyrff yn gofyn am wybodaeth ac adroddiadau sy'n mynd i'r afael ag unrhyw faterion a godwyd neu argymhellion. Roedd yr ymatebion yn awgrymu y dylai hyn fod yn gaeth i amser
- y dylai adrodd a monitro fod ar gael i'r cyhoedd gyda'r corff yn nodi'n glir a yw adroddiadau'n elfennau allweddol hwyr neu ar goll

4.104 Yn olaf, tynnodd ymateb sylw at y ffaith y bydd cydweithio a chydweithio â sefydliadau y tu hwnt i'r OEP ac ESS yn bwysig gan gynnwys sefydliadau fel Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU (UKCCC) a'r Cydbwyllgor Cadwraeth Natur.

4.105 Er bod rhybudd yn erbyn dyblygu wedi'i godi mewn perthynas â chasglu data, codwyd pryderon ehangach am ddyblygu. Dywedodd yr ymatebwyr y bydd angen i'r corff llywodraethu weithio gyda sefydliadau eraill fel UKCCC a'r Archwilydd Cyffredinol i leihau unrhyw ddyblygu ac egluro eu priodolau. Yn ogystal, roedd un ymateb yn gofyn am eglurder ar gyfer rôl y corff llywodraethu mewn perthynas â rhaglenni cymorth fel y Cynllun Ffermio Cynaliadwy.

4.106 Roedd llawer o ymatebion yn mynegi pryder am ddyrannu adnoddau, gan gynnwys:

- sefydlu'r corff
- yr angen am adnoddau parhaus y corff i sicrhau y gall weithredu'n effeithiol

- adnoddau ychwanegol ar gyfer unrhyw awdurdodau cyhoeddus sy'n dod o fewn ei gylch gwaith i sicrhau y gallant gyflawni unrhyw ddyletswyddau ychwanegol

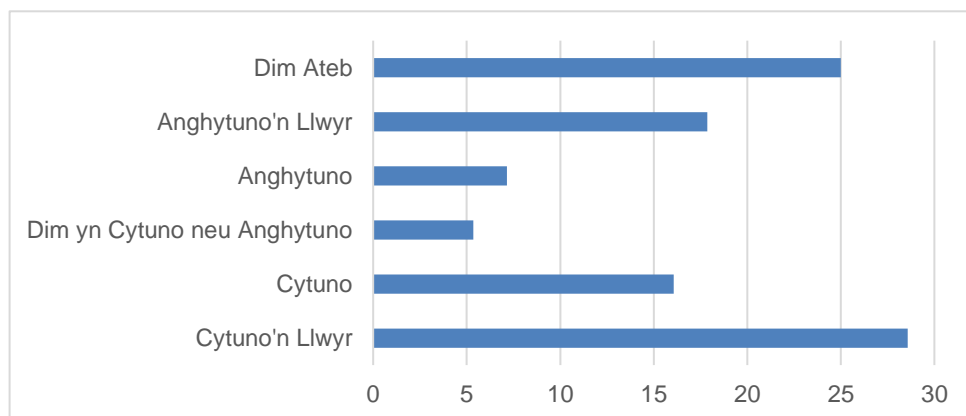
4.107 Roedd rhai ymatebion yn awgrymu y dylai unrhyw weithgarwch monitro ychwanegol ddisgyn ar y corff llywodraethu yn hytrach na chyrrff cyhoeddus "sydd eisoes wedi'u hymestyn" sydd â "diffyg adnoddau" eisoes. Mae hyn yn ymwneud â phwynt amgen a wnaed gan nifer fach o sefydliadau mewn perthynas â Rhan C o'r ymgynghoriad, a bwysleisiodd y dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod y targedau bioamrywiaeth yn "gyraeddadwy" o safbwynt awdurdodau cyhoeddus; rhywbeth yr oeddent yn meddwl y gellid ei gyflawni drwy gyd-gynhyrchu targedau.

CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant?

Ymatebion unigol

4.108 Fel y dangosir yn Ffigur 4.17, cytunodd 16 o ymatebion yn gryf â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethu, tra bod 10 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.17 CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant? (Ymatebion unigol)

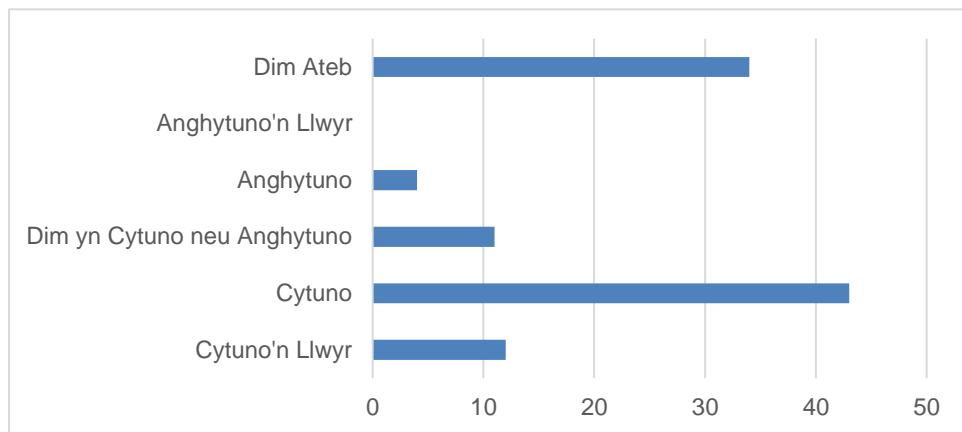

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.109 Fel y dangosir yn Ffigur 4.18, cytunodd 43 o ymatebion â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethu, tra cytunodd 12 yn gryf.

Ffigur 4.18 CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

4.110 Amlygodd ymatebion sefydliadol a oedd yn darparu sylwadau ychwanegol wahanol fathau o gyngor y byddai'n ofynnol i'r corff llywodraethu eu cynnig. Roedd y rhain yn cynnwys:

- cyngor i rybuddio am botensial diffyg cydymffurfio mewn polisi
- cyngor i Weinidogion Cymru ar ble mae angen polisiâu newydd
- arweiniad a chyngor i'r cyhoedd i sicrhau bod polisi'n hygyrch a bod cwynion yn ddilys
- cyngor ynghylch cynllunio mewn perthynas â phrosiectau seilwaith o arwyddocâd cenedlaethol

4.111 Ar y pwnc hwn awgrymodd ymateb unigol y dylai'r swyddogaeth gynghori ganolbwyntio ar ddarparu cyngor cyd-destun penodol a awgrymodd y byddai'n atal yr angen i ddefnyddio'r swyddogaethau gorfodi.

4.112 Codwyd cwmpas y corff llywodraethu gan nifer fach o unigolion a awgrymodd fod cylch gwaith y corff llywodraethu yn rhy eang, gyda'r potensial o wrthdaro rhwng

swyddogaeth gynghori a swyddogaeth oruchwylio'r sefydliad. Er bod rhai sefydliadau'n awgrymu bod angen eglurder ynghylch a allai'r corff llywodraethu roi cyngor ar sail ei fenter ei hun yn hytrach na phryd y gofynnir am gyngor, gyda llawer o ymatebion yn mynegi ffafriaeth ar gyfer y prior. Yn ogystal, awgrymodd rhai ymatebion y dylid sicrhau bod cyngor y corff llywodraethu a'r ymateb i'r cyngor ar gael i'r cyhoedd. Awgrymodd ymateb unigol y dylid cyplysu'r swyddogaeth gynghori â'r pŵer i "stopio neu atal gwaith" os yw'r cyngor yn cael ei ddiystyru, tra awgrymodd un arall nad yw "elw yn esgus gellir dadlau i negyddu" "blaenoriaeth foesol" y "blaned a'r amgylchedd".

- 4.113 Roedd arbenigedd y corff llywodraethu yn thema gyffredin a ddaeth i'r amlwg yn yr ymatebion, gyda sefydliadau'n awgrymu bod angen ystod eang o gynghorwyr o amrywiaeth o gefndiroedd ar y grŵp cynghori. Yn ogystal, byddai angen y gallu a'r adnoddau i dynnu ar arbenigedd eraill y tu allan i'r corff. Dim ond un o'r themâu a ddaeth i'r amlwg mewn perthynas ag ariannu oedd hwn, gyda rhai ymatebion yn pwysleisio'r angen i ariannu'r corff llywodraethu yn ddigonol. Mae hyn yn ymwneud â phwynt ehangach a wnaed mewn rhai ymatebion y dylid lleihau dyblygu ymdrech, gan nodi'n glir gweithgarwch a chylch gwaith rhwng y corff llywodraethu a chyrrff eraill, yn enwedig CNC.
- Roedd arbenigedd y corff llywodraethu yn thema gyffredin a ddaeth i'r amlwg yn yr ymatebion, gyda sefydliadau'n awgrymu bod angen ystod eang o gynghorwyr o amrywiaeth o gefndiroedd ar y grŵp cynghori. Yn ogystal, byddai angen y gallu a'r adnoddau i dynnu ar arbenigedd eraill y tu allan i'r corff. Dim ond un o'r themâu a ddaeth i'r amlwg mewn perthynas ag ariannu oedd hwn, gyda rhai ymatebion yn pwysleisio'r angen i ariannu'r corff llywodraethu yn ddigonol. Mae hyn yn ymwneud â phwynt ehangach a wnaed mewn rhai ymatebion y dylid lleihau dyblygu ymdrech, gan nodi'n glir gweithgarwch a chylch gwaith rhwng y corff llywodraethu a chyrrff eraill, yn enwedig CNC.

Ymatebion Grŵp Ffocws

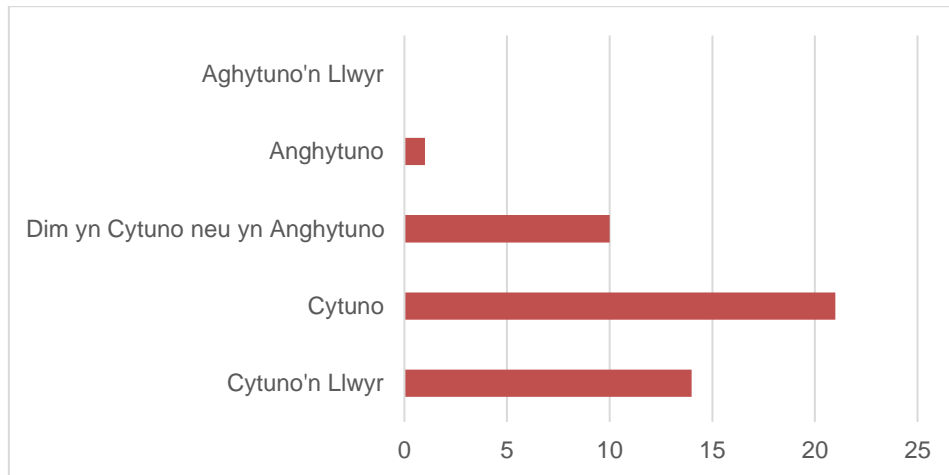
- 4.114 Fel y dangosir yn Ffigur 6.3 isod, roedd mwyafrif mynychwyr y grwpiau ffocws yn gyffredinol yn cefnogi cwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff

llywodraethu. Roedd eu cefnogaeth yn canolbwyntio ar oblygiadau ehangach bodolaeth y corff, gyda rhai yn nodi y gallai corff goruchwylio annog Llywodraeth Cymru i feddwl mwy am eu polisïau cyn ymrwymo iddynt. Ar ben hynny, cytunodd y rhai a oedd yn bresennol gydag annibyniaeth y corff, gyda rhywfaint yn ogofa hyn gyda'r farn y dylai allu gorfodi ei egwyddorion ar gyrff cyhoeddus. Teimlai un mynychwr fod y corff wedi cryfhau'r canfyddiad o bwerau datganoledig yng Nghymru, gan grybwyll cyrff cyffelyb yng ngwledydd eraill y DU yn ogystal â'r UE.

4.115 Roedd mynychwyr yn teimlo y dylai'r corff gael dull cyfannol, gan gynnwys goruchwylio addysg ac ymgyrchoedd i hyrwyddo bioamrywiaeth, ac y dylai dynnu ar arbenigedd gan y rhai â chefnidiroedd ymarferol ac academaidd.

4.116 Er gwaethaf yr ymateb cyffredinol cadarnhaol, mynegwyd rhywfaint o amheuaeth ynghylch cwmpas a rôl swyddogaethau'r corff llywodraethu. Roedd hyn yn cynnwys cwestiynau a godwyd am sicrwydd o annibyniaeth y corff, maint ei effaith bosibl, a sut y gwneir penderfyniadau terfynol o fewn y strwythur arfaethedig. Soniodd eraill am fethiannau cyfredol wrth gyflawni ymrwymadau polisi presennol, yn ogystal â nodi problemau mwy dybryd eraill y dylai Llywodraeth Cymru fod yn eu hystyried yn lle. Roedd dryswch hefyd ynghylch cwmpas a manylion y corff o'i gymharu â chyrff presennol (er enghraifft DEFRA neu Iechyd yr Amgylchedd).

Ffigur 4.19: CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cyngori'r corff llywodraethiant?

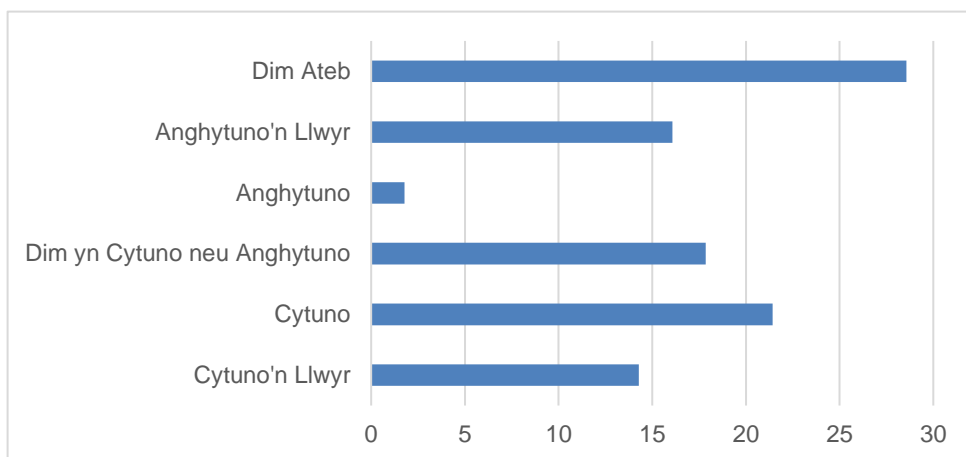
Gwraidd: Pleidlais Grŵp Ffocws

CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau?

Ymatebion unigol

4.117 Fel y dangosir yn Ffigur 4.20, cytunodd 12 ymateb gyda 'r dull arfaethedig ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau, tra bod 9 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.20 CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau? (Ymatebion unigol)

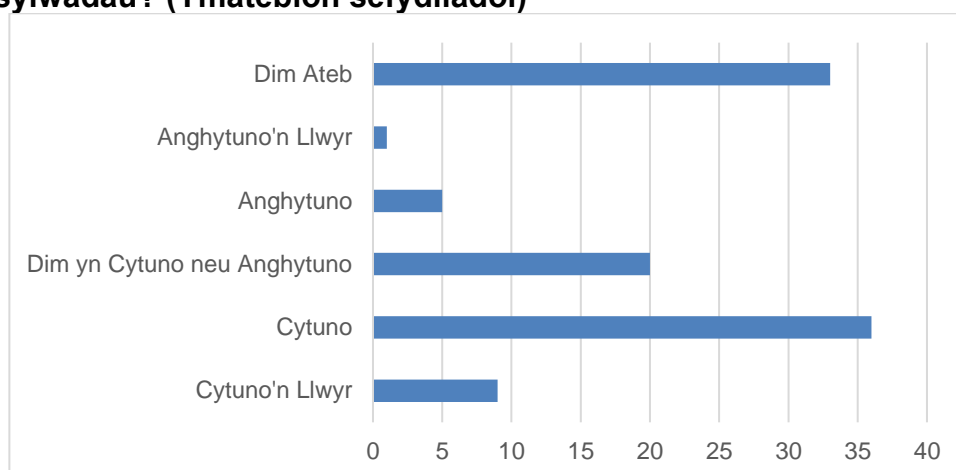

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.118 Fel y dangosir yn Ffigur 4.21, cytunodd 36 o ymatebion â'r dull arfaethedig ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau, tra bod 20 heb gytuno nac anghytuno.

Ffigur 4.21 CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

4.119 Roedd llawer o'r ymatebwyr yn dymuno gweld cwmpas mwy i'r corff dderbyn cwynion gan y cyhoedd. Teimlwyd bod y dull a awgrymwyd yn cyflwyno materion i ddinasyddion nad oedd ganddynt yr adnoddau efallai i fynd ar drywydd cwynion gyda rhai sefydliadau yn awgrymu na fyddai gan bob sefydliad weithdrefn gwyno ffurfiol gyda'r angen am arweiniad i'r cyhoedd ar sut i godi cwyn. Awgrymodd rhai sefydliadau fod math o system hidlo ar gyfer cwynion yn cael ei awgrymu fel ffordd o leihau gwastraffu amser gyda chwynion blinderus. Gallai hyn gynnwys asesiad i'w gynnal gan drawstoriad o arbenigedd i ddeall y toriad/cwyn yn llawnach cyn ei ddilyn, er mwyn sicrhau defnydd cymesur o adnoddau a lefel ymateb. Awgrymwyd set lem o feini prawf i gefnogi'r system hon.

4.120 Fe wnaeth ambell unigolyn a llawer o sefydliadau fynegi pryderon am anallu'r corff i ymdrin â chwynion am benderfyniadau penodol. Awgrymwyd y dylai'r corff fod â'r gallu i gofnodi'r mathau hyn o gwynion er mwyn monitro a yw'r rhain, dros amser, yn gyfystyr â phatrwm o ddiffyg cydymffurfio. Awgrymodd llawer o sefydliadau y byddai'r corff yn cael ymchwilio i'r penderfyniadau penodol hyn yn eithriadol, lle mae penderfyniadau o bwys mawr o ran effaith amgylcheddol neu leoliad cysnail, neu lle

teimlir bod y penderfyniadau hyn yn adlewyrchu patrwm ehangach o niwed amgylcheddol.

4.121 Amlygwyd pwysigrwydd tryloywder a gwybodaeth glir am weithrediad y corff llywodraethu gan lawer o sefydliadau a nifer o ymatebwyr unigol. Gallai hyn gynnwys y weithdrefn arfaethedig ar gyfer cwynion a sylwadau, astudiaethau achos, gwiriwr cymhwysedd, a meini prawf clir ar yr hyn y gellir ac na ellir ymchwilio iddo. Awgrymodd sawl ymatebydd y dylid dilyn hyn gan gofnod cyhoeddus o gwynion a wnaed, a'r camau a ddaeth yn sgil hynny y mae'r corff wedi penderfynu eu dilyn.

4.122 Mynegodd sawl sefydliad angen eglurder pellach o fewn y cynigion. Roedd hyn yn cynnwys yr angen am y strategaeth i amlinellu lle mae'r cyfrifoldeb am ymdrin â chwynion yn dod rhwng y corff ac asiantaethau rheoleiddio eraill. Roedd anawsterau llywio gweithdrefnau cwynion mewnol yn cael eu hystyried fel rhwystr i gwynion cymwys ac awgrymwyd y dylai'r corff llywodraethu fod yn hyblyg i ymchwilio i gwynion brys, mewn achosion o'r fath. Ategwyd yr angen am hyblygrwydd gan alwad i'r corff allu blaenoriaethu a dewis pa gwynion a sylwadau i ganolbwyntio arnynt. Mynegwyd pryder ynghylch terminoleg a ddefnyddir yn y Bil, gan gynnwys yr angen i egluro'r gwahaniaethau rhwng cwynion a chynrychioliadau, a'r arwyddocâd negyddol posibl sy'n dod gyda'r termau 'cwyn' ac 'achwynydd'.

4.123 Yn olaf, gwnaeth nifer fach o sefydliadau ac ymatebwyr unigol yr awgrymiadau canlynol:

- bod y corff llywodraethu ei hun yn agored i graffu annibynnol
- y bydd yr wybodaeth a'r arweiniad priodol i'r cyhoedd yn allweddol i sicrhau mynediad at gyfiawnder amgylcheddol
- y dylai'r ddeddfwriaeth honno gynnwys disgrisiwn i'r corff llywodraethu fwrw ymlaen â gorfodi os daw i'r casgliad bod gweithdrefnau cwynion mewnol yr awdurdod cyhoeddus yn ddiffygiol mewn rhyw ffordd
- bod yr adnodd hwnnw'n cael ei roi i ganiatáu i'r corff flaenoriaethu cwynion a wneir

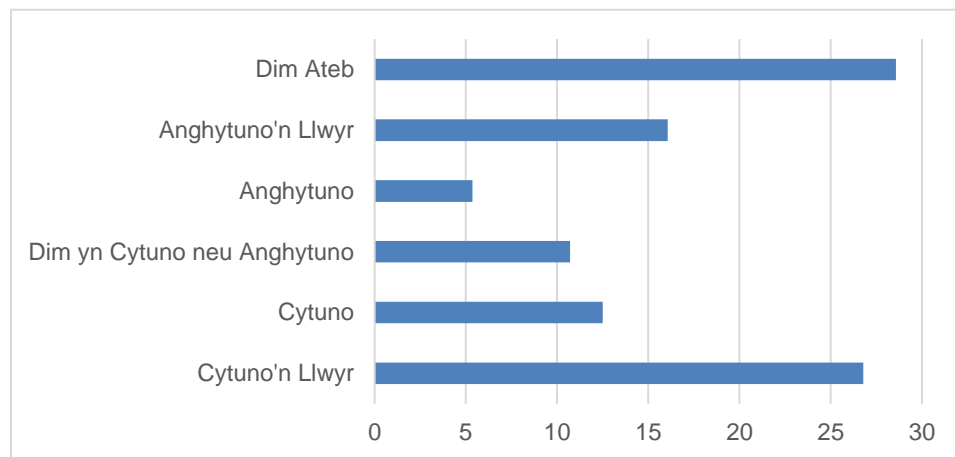
- y dylid cael Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth clir rhwng y corff llywodraethu, yr OEP ac ESS ynghylch gweithdrefnau cwynion
- y dylid mabwysiadu deiseb gyhoeddus â throthwy i sbarduno camau gweithredu

CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio?

Ymatebion unigol

4.124 Fel y dangosir yn Ffigur 4.22, cytunodd 15 ymateb yn gryf gyda'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio, tra bod 9 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.22 Q23. CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio? (Ymatebion unigol)

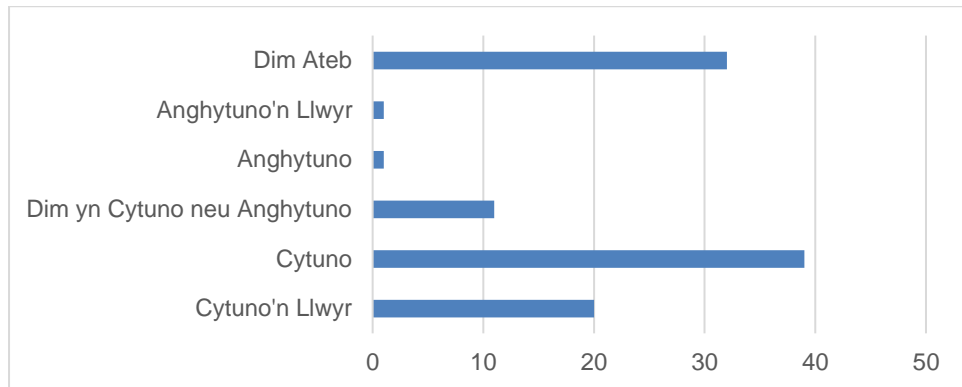

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.125 Fel y dangosir yn Ffigur 4.23, cytunodd 39 o ymatebion gyda'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio, tra cytunodd 20 yn gryf.

Ffigur 4.23 CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

- 4.126 Roedd llawer o ymatebion trefniadaeth ac unigolion a oedd â sylwadau ychwanegol o dan y cwestiwn hwn yn cefnogi'r cynigion yn fras, yn enwedig cefnogi'r corff i ymchwilio o dan ei fenter ei hun ac mewn ymateb i gwynion gan y cyhoedd, gydag Swyddfa Archwilio Cymru yn cael ei awgrymu fel templed er bod llawer o sefydliadau wedi tynnu sylw at yr angen i fabwysiadu dull tryloyw a ffurfiolledig o ymdrin ag ymchwiliad, yr angen am amserlenni clir, y priodoldeb a'r seiliau dros apelio, a'r defnydd o ddisgresiwn y corff.
- 4.127 Awgrymodd llawer o sefydliadau a rhai unigolion y dylid cyhoeddi canllawiau i'r cyhoedd ddeall yr egwyddorion sy'n sail i benderfyniadau i ymchwilio, y dylai'r broses fod yn dryloyw, a bod pob penderfyniad yn cael ei gyhoeddi ochr yn ochr â chyfiawnhadau. Teimlwyd gan rai sefydliadau ac ychydig o ymatebwyr unigol y dylai'r corff yn y dyfodol fyfyrion ar benderfyniadau a wnaed, gan gynnwys sut y gallai'r corff llywodraethu wella ei brosesau.
- 4.128 Roedd rhai ymatebion yn anghytuno ynghylch i ba raddau y dylai'r corff arfer disgrisiwn ynghylch pa gwynion i'w hymchwilio, gydag un ymateb unigol yn awgrymu y dylid ymchwilio i bob cwyn. Yn ogystal, awgrymodd un ymateb sefydliad y dylid arfer y disgrisiwn hwn dim ond pan fydd gan gorff presennol y cylch gwaith neu'r pŵer i ymchwilio i gŵyn, tra bod un arall yn awgrymu bod angen "trothwy" clir lle byddai ymchwiliad yn cael ei sbarduno.

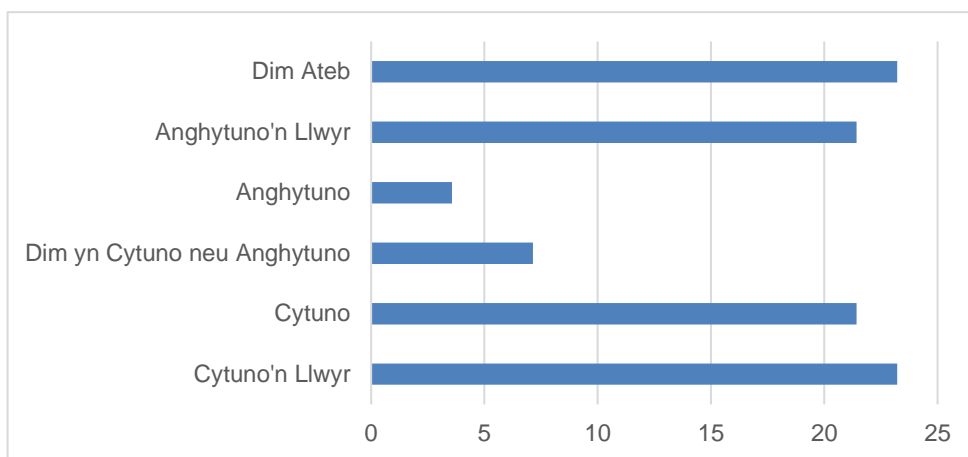
- 4.129 Codwyd adnoddau fel pryder gan lawer o sefydliadau a chafwyd rhai ymatebion unigol yn codi'r angen i'r corff llywodraethu gael adnoddau digonol a thanymchwiliad yr awdurdodau cyhoeddus hynny i gael adnoddau digonol i gefnogi ymchwiliadau. Mynegodd un ymateb bryder y byddai'r corff yn adweithiol heb adnoddau digonol, gan ymateb i gwynion yn unig yn hytrach na chyflawni ei rôl i gyfrannu'n rhagweithiol tuag at wella'r amgylchedd trwy ymchwiliadau menter. Er bod sefydliadau yn gyffredinol yn cefnogi'r cynigion mynegodd ambell un bryderon y gallai'r adnoddau sydd eu hangen ar gyfer casglu data yn erbyn amserlenni arwain at "faich newydd" ar awdurdodau cyhoeddus. Fodd bynnag, roedd ymatebion eraill yn argymhell "pŵer i geisio gwybodaeth" i sicrhau bod awdurdodau'n cydweithredu ag ymchwiliadau.
- 4.130 Mynegodd nifer fach o ymatebion sefydliadau gefnogaeth i ddefnyddio hysbysiadau gwybodaeth gyhoeddus, yn benodol, pe bai'r rhain yn cael eu defnyddio i nodi'r camau gweithredu sydd eu hangen i sicrhau cydymffurfiaeth, a'r amserlen y bu'n rhaid i'r awdurdod cyhoeddus gyflawni'r camau hyn.
- 4.131 Yn olaf, roedd dau ymateb o'r farn bod angen mwy o eglurder. Roedd un ymateb yn ceisio mwy o eglurder ynghylch cwmpas rôl ymchwiliol y corff, p'un a fyddai'n ystyried materion hanesyddol, neu risgiau parhaus ac yn y dyfodol. Tra gofynnodd un arall am eglurder ynghylch a allai'r corff orfodi casglu data monitro amgylcheddol pe bai'n cael ei benderfynu bod diffyg data wedi cyfrannu tuag at fethiant corff i gyflawni ei ddyletswyddau.

CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?

Ymatebion unigol

4.132 Fel y dangosir yn Ffigur 4.24, cytunodd 13 o ymatebion yn gryf â'r broses arfaethedig ar gyfer ymdrin â diffyg cydymffurfiaeth yn ffurfiol, tra bod 12 yn anghytuno'n gryf a chytunodd 12.

Ffigur 4.24 CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys? (Ymatebion unigol)

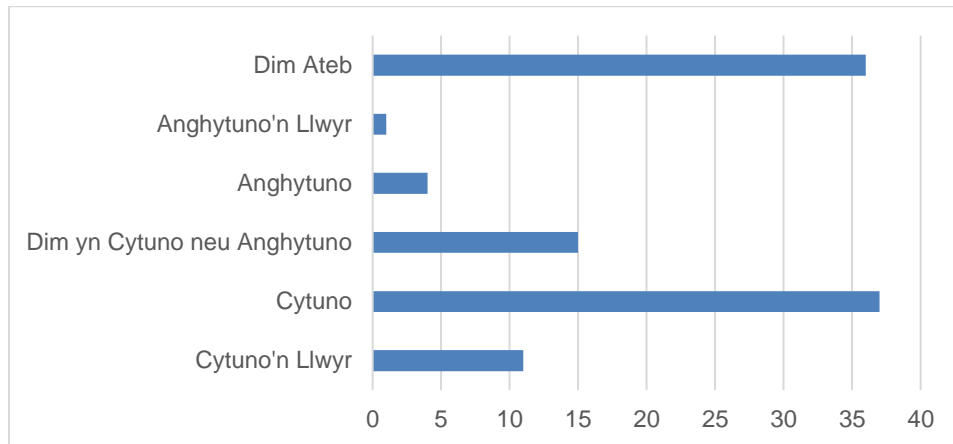

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.133 Fel y dangosir yn Ffigur 4.25, cytunodd 37 o ymatebion â'r broses arfaethedig ar gyfer ymdrin â diffyg cydymffurfiaeth yn ffurfiol, tra bod 11 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.25 CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

- 4.134 Cafwyd cefnogaeth gan lawer o sefydliadau a rhai ymatebion unigol ar gyfer y dull uwchgyfeirio, gan gynnwys defnyddio offer a phrosesau mwy anffurfiol i ddatrys problemau, ac osgoi'r gweithdrefnau mwy ffurfiol.
- 4.135 O ran y gweithdrefnau mwy ffurfiol, fel tribiwnlysoedd, nodwyd gan rai sefydliadau fod y system tribiwnlysoedd yn cynnig sawl mantais dros yr Uchel Lys, gan gynnwys mynediad at arbenigedd amgylcheddol, a rhwymedïau ystyrllon ac effeithiol. Roedd nifer o ymatebwyr y sefydliad yn cefnogi 'cyrchfannau terfynol' cadarn fel tribiwnlysoedd a dirwyon, ond cawsant eu derbyn gan rai y dylent ddilyn camau eraill. Cafodd strwythur y tribiwnlys ei ddisgrifio gan un sefydliad, oedd yn awgrymu y dylai'r tribiwnlys gael barnwyr cymwysedig ac aelodau arbenigol technegol, yn enwedig lle mae angen ystyried materion arbenigol neu gymhleth.
- 4.136 Roedd llawer o sefydliadau yn rhoi pwysigrwydd i weithdrefnau peidio â chydymffurfio fod yn amserol ac yn gost-effeithiol, gan osgoi ffioedd cyfreithiol costus rhwng cyrff y sector cyhoeddus. Gwnaed yr awgrym bod yn rhaid cael prosesau sy'n annog datrysiad cyflym dros broses a dynnir allan sy'n gwastraffu adnoddau, a bod yn rhaid i gamau llys fod yn ddewis olaf. Darparwyd Deddf yr Amgylchedd 2021 fel model, oherwydd bod y corff yn gallu olrhain cwyn yn gyflym heb gyflawni'r holl ofynion proses a chael y pwerau adolygu barnwrol ar gyfer achosion brys.

Awgrymwyd bod gweithdrefnau yn cael eu gwerthuso yn y dyfodol er mwyn canfod eu heffeithiolrwydd wrth gyflawni newid ymddygiad.

4.137 Roedd ambell ymateb am weld mwy o eglurder ar y prosesau peidio â chydymffurfio, gan gynnwys:

- mwy o wybodaeth am ba lysoedd neu dribiwnlysoedd fydd yn ymdrin ag apelïadau ac yn penderfynu peidio â chydymffurfio â hysbysiadau cydymffurfio, yn ogystal â threfniadau dros dro.
- eglurder ar bwerau - os yw argymhellion Gweinidogion Cymru yn gwrthod, a oes gan y corff Llywodraethu y pŵer i'w diystyru? Pa atebion y mae'r tribiwnlys yn eu galluogi i'w darparu?
- rolau a chyfrifoldebau pob sefydliad yn y strwythur llywodraethu
- manylion ar yr hawl i apelio, er enghraifft mewn achosion lle mae achwynydd yn anghytuno â dulliau neu ganlyniadau dyletswyddau statudol
- gwybodaeth am beth fyddai'r gweithdrefnau lle na all corff rheoledig fforddio cydymffurfio oherwydd cyfyngiadau ariannol
- dulliau gorfodi ac amserlenni gan gynnwys y posibilrwydd o ddefnyddio hysbysiadau stop i roi gafael ar unrhyw gamau yn ystod ymchwiliadau.

Ymatebion Hawdd eu Deall

4.138 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, cytunodd 100% (n = 3) â sut y bydd y corff yn trin cyrff cyhoeddus sy'n torri'r rheolau.

Ymatebion Grŵp Ffocws

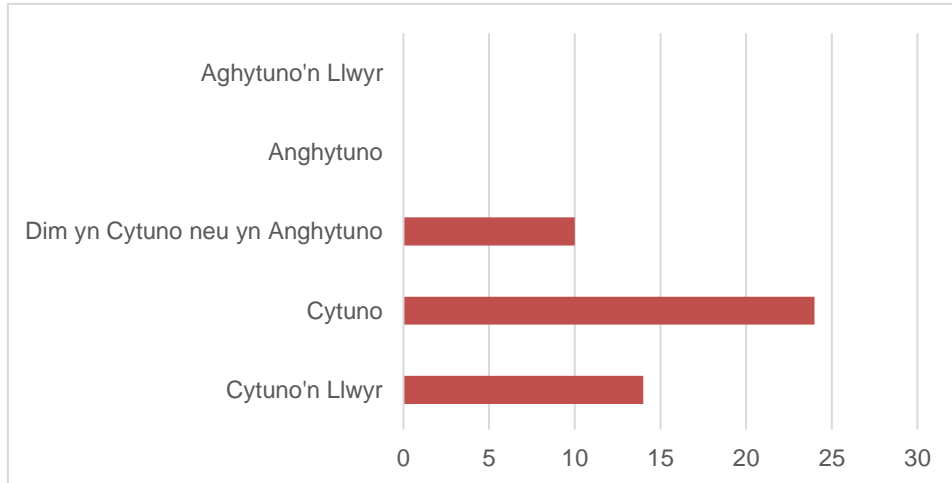
4.139 Mae Ffigur 6.4 isod yn dangos cytundeb eang gan fynychwyr grwpiau ffocws ar gyfer proses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol â diffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlysoedd.

4.140 Er gwaethaf y cytundeb eang hwn â'r egwyddor o beidio â dirwyo cyrff y sector cyhoeddus, mynegwyd rhywfaint o ansicrwydd ynghylch pŵer hysbysiad

cydymffurfio yn wahanol i ddirwy ariannol. Roedd y mynychwyr a oedd yn anghytuno yn credu bod angen rhyw fath o gosb i sicrhau nad yw diffyg cydymffurfio yn cael ei anwybyddu. Dywedodd un a oedd yn bresennol er enghraifft y byddai dirwy yn fwy effeithiol, ac y dylai hyn gynnwys canran o drosiant sefydliad, gyda'r arian a godir yn cael ei ddefnyddio i gefnogi achosion amgylcheddol.

4.141 Ffactor arall a fynegwyd gan fynychwyr a oedd yn ansicr ynghylch diffyg dirwy ariannol oedd ymdeimlad y gellid ystyried nodyn cydymffurfio fel 'ymarfer blwch ticio'. Awgrymon nhw o bosibl gymryd camau yn erbyn unigolyn a enwir o fewn sefydliad, a chael unigolion cyfrifol yn derbyn cosb yn hytrach na'i fod yn cael ei roi i sefydliad. Roedd yr ymatebwyr hyn yn ansicr o ba mor euog sy'n cael eu dal yn atebol os nad ydynt yn destun dirwy.

Ffigur 4.26: CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?

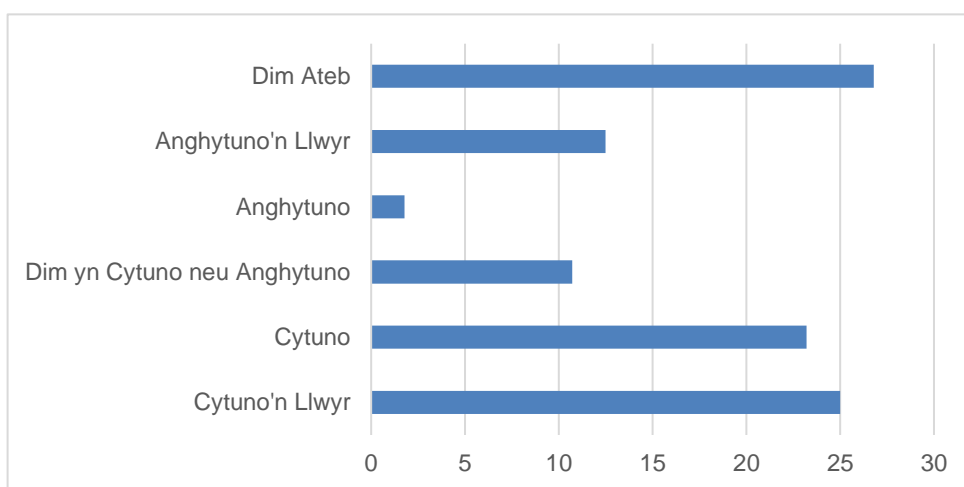
Gwraidd: Pleidlais Grŵp Ffocws

CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater?

Ymatebion unigol

4.142 Fel y dangosir yn Ffigur 4.27, cytunodd 14 ymateb yn gryf gyda'r cynnig i gynnwys adroddiadau gwella / cynlluniau fel cam gorfodi i ddarparu lle i ddatrys pethau, tra cytunodd 13.

Ffigur 4.27 CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater? (Ymatebion unigol)

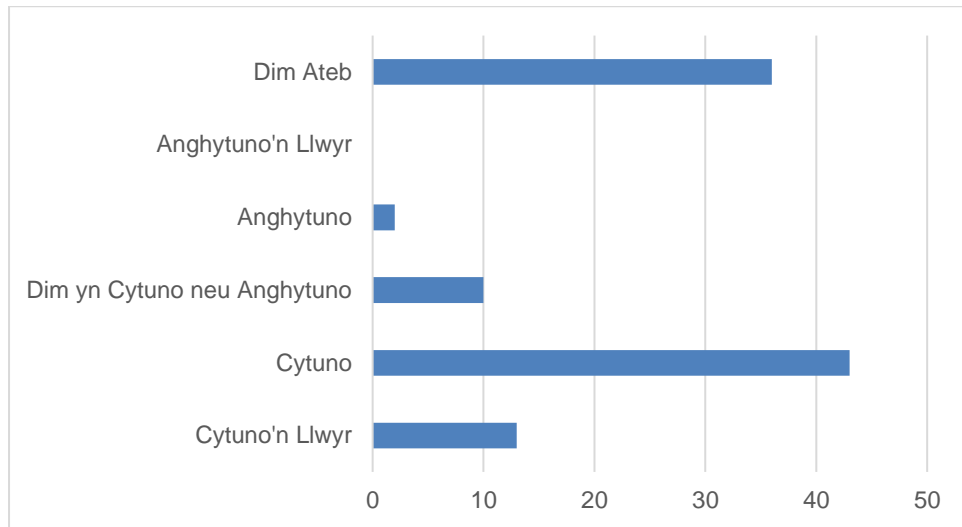

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.143 Fel y dangosir yn Ffigur 4.28, cytunodd 43 o ymatebion gyda'r cynnig i gynnwys adroddiadau / cynlluniau gwella fel cam gorfodi i ddarparu lle i ddatrys pethau, tra cytunodd 13 yn gryf.

Ffigur 4.28 CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

4.144 Gofynnwyd am eglurder a gwybodaeth bellach am gynlluniau gwella gan y mwyafrif o ymatebwyr. Roedd rhai yn dymuno gweld mesurau diogelwch clir rhag dal rheoliadol i sicrhau nad oedd hyn yn cael ei ddefnyddio fel 'opsiwn meddal'. Roedd llawer o sefydliadau a nifer fach o ymatebwyr unigol hefyd yn dymuno gwybod a fyddai'r cynlluniau gwella hyn ar gael i'r Senedd ac yn cael eu rhoi yn y parth cyhoeddus, yn ogystal â'r broses arfaethedig ar gyfer os nad yw Gweinidogion yn derbyn argymhellion. Rhoddwyd rhybudd i gyhoeddi cynlluniau gwella lle gallai fod ansicrwydd neu ddiffyg dealltwriaeth gan arwain at ddiffyg cydymffurfio, a gofynnwyd am ragor o wybodaeth am brosesau i'w cynnal yn yr amgylchiadau hyn.

4.145 Er bod cefnogaeth i gynlluniau gwella, roedd cael sawl mecanwaith fel opsiynau yn cael ei ystyried yn gadarnhaol, ac awgrymwyd gan sawl sefydliad. Roedd y rhain yn cynnwys:

- llwybr gweithredu
- rôl gyfryngu, yn enwedig pan nad yw trosedd yn fwriadol neu'n ddi-hid
- adroddiad cydymffurfio, lle mae angen gweithredu mwy brys

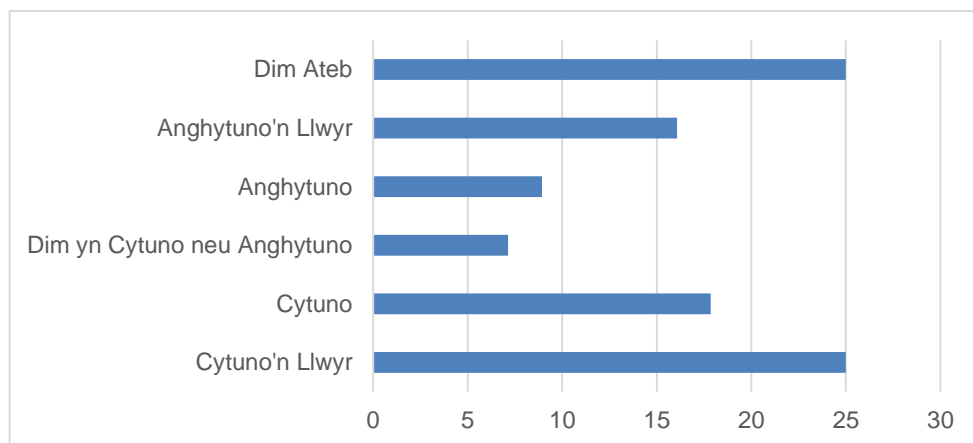
- 4.146 Cafodd yr angen i gynlluniau gwella gael eu dylunio a'u darparu ar y cyd ei grybwyll gan sawl ymatebydd sefydliad. Nodwyd y gellid ystyried barn awdurdodau lleol a chyrrff eraill i benderfynu lle mae angen gwelliannau, yn ogystal â dyletswydd ar Weinidogion Cymru i ymateb i'r cynllun o fewn cyfnod penodol. Tynnwyd sylw at gorff cyfatebol Scotland, lle ychydig iawn o achosion sydd wedi cyrraedd cam 'adroddiad gwella', a phwysigrwydd Llywodraeth Cymru yn casglu gwersi o hyn.
- 4.147 Mynegodd rhai sefydliadau ac ymatebion unigol eu cefnogaeth gyffredinol i'r cynnig, gan gytuno y bydd angen dull ymarferol o ymdrin â materion systemig, ac y byddai'n well gweithio gyda chyrrff cyhoeddus i nodi'r atebion hyn i gymryd camau gorfodi.
- 4.148 Pwysleisiodd nifer fach o ymatebwyr sefydliadau y dylid parhau i sefydlu cyfundrefn orfodi gref, gan gynnwys hysbysiadau rhwymol ar gyfer cydymffurfio, dirwyon a gorchmynion stopio, yn enwedig lle mae niwed difrifol i'r amgylchedd. Fe'i mynegwyd gan nifer fach o sefydliadau a oedd yn ymateb i lwybrau eraill gael eu disbyddu cyn i'r camau hyn gael eu cymryd, ac ni ddylai cynlluniau gwella ddod yn ddull 'diofyn' ar gyfer rheoli materion cydymffurfio mewn perthynas â Gweinidogion Cymru. Ar y llaw arall, awgrymodd ychydig o ymatebion unigol, os yw twyll bwriadol wedi digwydd, y dylid cymryd camau llys fel blaenoriaeth.
- 4.149 Roedd nifer fach o bryderon ynghylch y cynnig a godwyd gan ambell sefydliad, roedd hyn yn cynnwys cyfeiriad penodol at eiriad paragraff 62 o'r ddogfen ymgynghori lle nodir bod gan y corff llywodraethu ddisgresiwn o ran sut y gallai fod am gymryd camau pellach, tra hefyd yn awgrymu gofyniad i ddilyn dull nad oedd yn rhagnodol bob amser. Gofynnwyd am eglurder pellach ynghylch a fyddai hyn yn wir yn ofyniad, neu'n lle hynny, y canlyniad tebygol yn ymarferol. Pryder arall oedd y tebygolrwydd y ceir materion systemig hefyd ym mholisiau a chydymffurfiaeth awdurdodau cyhoeddus eraill, ac felly awgrymwyd bod adroddiadau gwella hefyd yn cwmpasu'r sefydliadau hyn lle bo angen.

CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil?

Ymatebion unigol

4.150 Fel y dangosir yn Ffigur 4.29, cytunodd 14 o ymatebion yn gryf gyda'r cynnig i'r corff llywodraethu, yn ddieithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil, tra bod 10 yn cytuno.

Ffigur 4.29 CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil? (Ymatebion unigol)

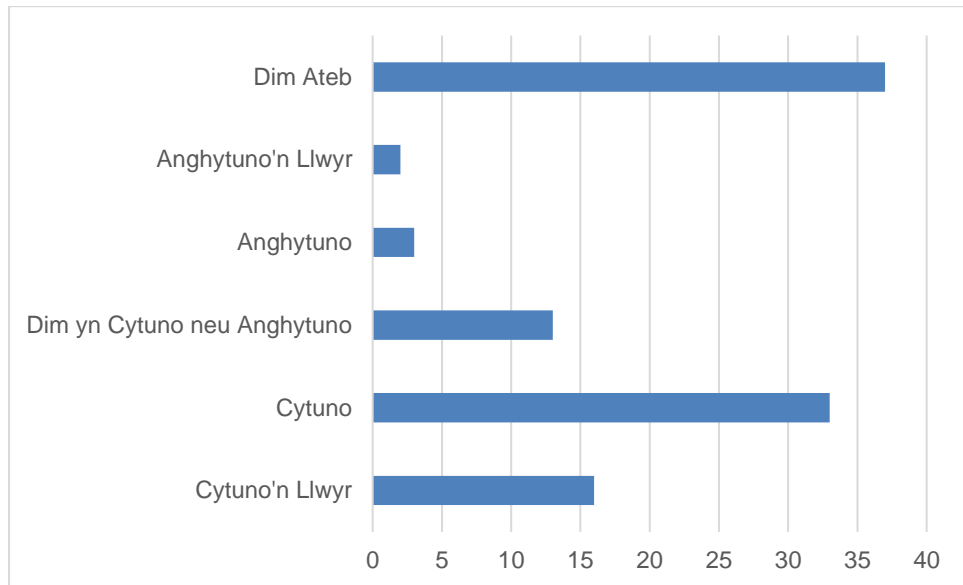

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Ymatebion sefydliadol

4.151 Fel y dangosir yn Ffigur 4.30, cytunodd 33 o ymatebion gyda'r cynnig i'r corff llywodraethu, yn ddieithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil, tra cytunodd 16 yn gryf.

Ffigur 4.30 CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

4.152 Mynegodd mwyafrif yr ymatebwyr gefnogaeth i'r pwerau ymyrraeth cyrff llywodraethu a'r pŵer i fynd â materion i adolygiad barnwrol. Mae unigolion a sefydliadau wedi gwneud y sylwadau canlynol:

- y dylai'r corff llywodraethu ymyrryd mewn achosion o ddiffyg cydymffurfio ac esgeulustod clir, gan eu trin fel troseddau
- y dylai'r pŵer i wneud cais am adolygiad barnwrol gael ei gynnwys yn y Bil, yn enwedig mewn achosion o fethiant difrifol neu frys tybiedig i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol
- y dylai'r corff llywodraethu fod â'r hyblygrwydd i wneud cais am adolygiad barnwrol neu achosion sifil eraill neu ymyrryd ynddo fel y bo'n briodol, ond dim ond mewn argyfyngau y dylid defnyddio'r pŵer hwn ac nid fel dewis arall yn lle llwybrau eraill.
- mae gan fygythiad bodolaeth corff llywodraethu sydd â'r gallu i wthio i adolygiad barnwrol fwy o awdurdod yna corff heb y pŵer i wneud hynny
- mae angen i'r corff llywodraethu fod â digon o adnoddau i ddefnyddio'r pŵer hwn er mwyn ymdrin ag achosion mwy cymhleth a drud

4.153 Roedd llawer o ymatebion gan sefydliadau a oedd yn nodi bod angen eglurhad pellach arnynt ar y prosesau a'r diffiniadau cyn y gallent gefnogi pŵer adolygiad barnwrol a chynnig ymyriad. Manylir ar sylwadau pellach:

- y dylai'r corff llywodraethu baratoi a chyhoeddi polisi gorfodi, gydag enghraifft o ble y gallai fod angen ymyrraeth a sut y byddai'n cael ei drin i esbonio'r math o sefyllfa y gallai'r pŵer fod yn berthnasol
- mae angen egluro beth yw ystyr 'niwed / difrod amgylcheddol difrifol' cyn i'r corff allu gwneud cais am adolygiad barnwrol, gan fod gan dystiolaeth y corff llywodraethu y potensial i fod yn bwysig iawn wrth hysbysu achosion sifil
- mae angen egluro beth yw ystyr 'brys'
- dylai'r corff llywodraethu ei hun fod yn agored i adolygiad barnwrol a dylid ei ddal gan 'a6' Deddf Hawliau Dynol 1998 a'r gwaharddiad y mae hyn yn ei gyflwyno ar gyrff cyhoeddus sy'n gweithredu mewn ffordd sy'n anghydnaws â hawliau confensiwn.

4.154 Mynegodd nifer fach o ymatebion y sefydliad y canlynol:

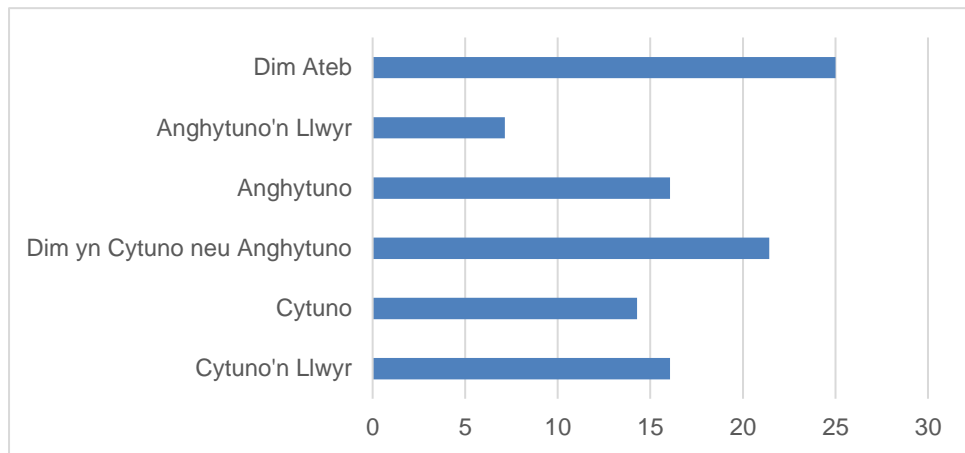
- dryswch ynghylch rhoi dirwyon gan y corff llywodraethu a beth fyddai'r cosbau amgen
- pryder y byddai rhoi dirwyon i gyrff sydd â chyllidebau sydd eisoes dan bwysau yn eu gadael gyda llai o gyfalaf i fynd i'r afael ag anghenion cynaliadwyedd yn y dyfodol.
- pryder am ddiffyg adnoddau i sefydlu'r corff llywodraethu

CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.155 Fel y dangosir yn Ffigur 4.31, roedd 12 o ymatebion nad oeddent yn cytuno nac yn anghytuno â safbwynt Llywodraeth Cymru ar gosbau ariannol yn gymysg, tra bod 9 yn cytuno a 9 yn anghytuno.

Ffigur 4.31 CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn? (Ymatebion unigol)

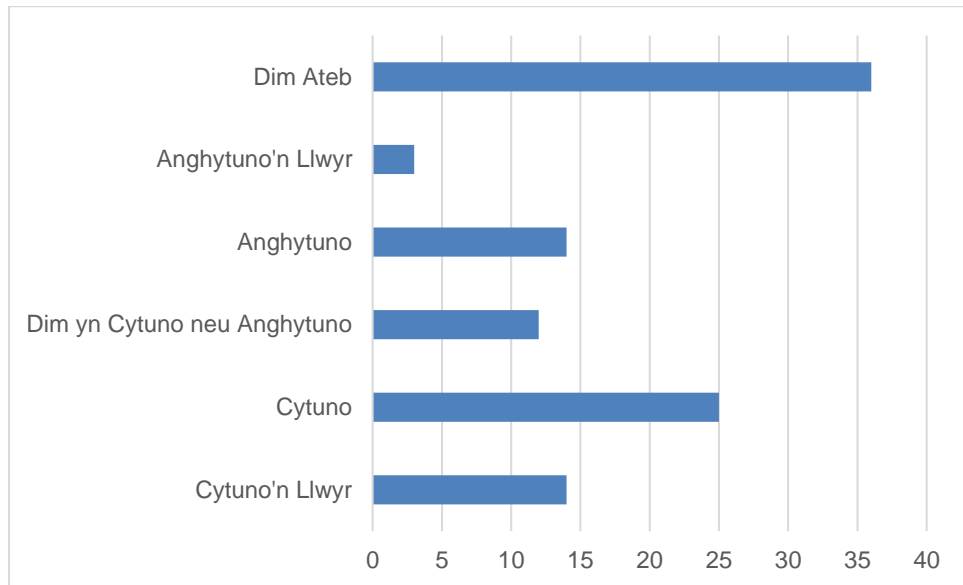

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.156 Fel y dangosir yn Ffigur 4.32, roedd 25 o ymatebion yn cytuno â safbwynt Llywodraeth Cymru ar gosbau ariannol, tra bod 13 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.32 CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.157 Mynegodd llawer o'r ymatebwyr a oedd yn rhoi sylwadau eu cefnogaeth i safbwynt Llywodraeth Cymru y byddai cosbau ariannol yn aneffeithiol, ond yn dal i gredu y dylid eu cynnwys fel opsiwn, roedd sylwadau'n cynnwys:

- bod cosbau ariannol yn angenrheidiol mewn economi gyfalafol i orfodi ymrwymladau amgylcheddol
- mae cosbau yn ffactor llywodraethu cryf ac yn rhwystredig, yn enwedig mewn achosion lle mae arian cyhoeddus yn rhan o'r gwaith a byddai angen yn gryf am ataliad ystyrlon yn absenoldeb cosbau ariannol.
- gellid defnyddio cosbau ariannol fel dewis olaf ar ôl i ddulliau eraill fethu â sicrhau eu bod yn gymesur â chyfrifoldebau a rheolaeth y sefydliad sydd ar fai fesul achos
- gellir defnyddio cosbau ariannol wrth ariannu eraill i gwblhau gwaith adfer yng Nghymru
- gellir nodi absenoldeb cosbau ariannol fel ffactor sy'n cyfrannu at ddiffyg cydymffurfio a diffyg gorfodi

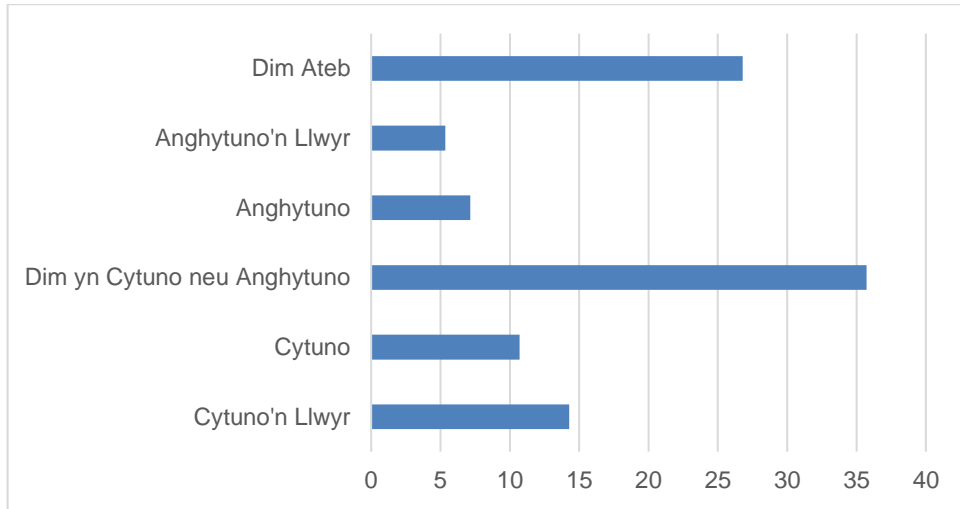
- 4.158 Cytunodd nifer o ymatebion y gallai dirwyon cyffredinol gael effeithiau negyddol/gwrthgynhyrchiol megis lleihau gallu a gallu'r corff sy'n peri pryder, arafu cynnydd tuag at nodau amgylcheddol. Mae nifer fach o ymatebwyr yn awgrymu ystyried pwerau gorfodi mwy cadarn megis, gorchmynion stopio, hysbysiadau adfer, a'r gallu i orfodi caniatâd a thrwyddedau yn ôl, yn enwedig mewn achosion o niwed difrifol ac anghildroadwy i'r amgylchedd.
- 4.159 Cytunodd rhai ymatebwyr mai diffyg cyllid yn aml yw achos perfformiad gwael ar gyfer prosiectau amgylcheddol, gall cosbau ariannol achosi effeithiau gwrthgynhyrchiol, gan fynegi pryderon y bydd y cosbau ariannol yn faich ar drethdalwyr ac yn cael effaith negyddol ar wasanaethau hanfodol.
- 4.160 Roedd rhai ymatebwyr sefydliadol yn credu, er y dylai'r opsiwn i ddirwyo awdurdodau cyhoeddus fod ar gael mewn amgylchiadau eithriadol, ei bod yn bwysig sicrhau bod safonau amgylcheddol a ddisgwylir gan y sector preifat hefyd yn cael eu galw gan y sector cyhoeddus. Dylai'r corff llywodraethu allu argymhell cynnydd mewn adnoddau pan fo diffyg adnoddau'n rhwystro cyflawni dyletswyddau.

CLI14: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

- 4.161 Fel y dangosir yn ffigur 4.33, nid oedd 20 o ymatebion yn cytuno nac yn anghytuno â'r model 'Comisiwn' dewisol ar gyfer y corff llywodraethu, tra bod 14 yn cytuno.

Ffigur 4.33 CLI14: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn? (Ymatebion unigol)

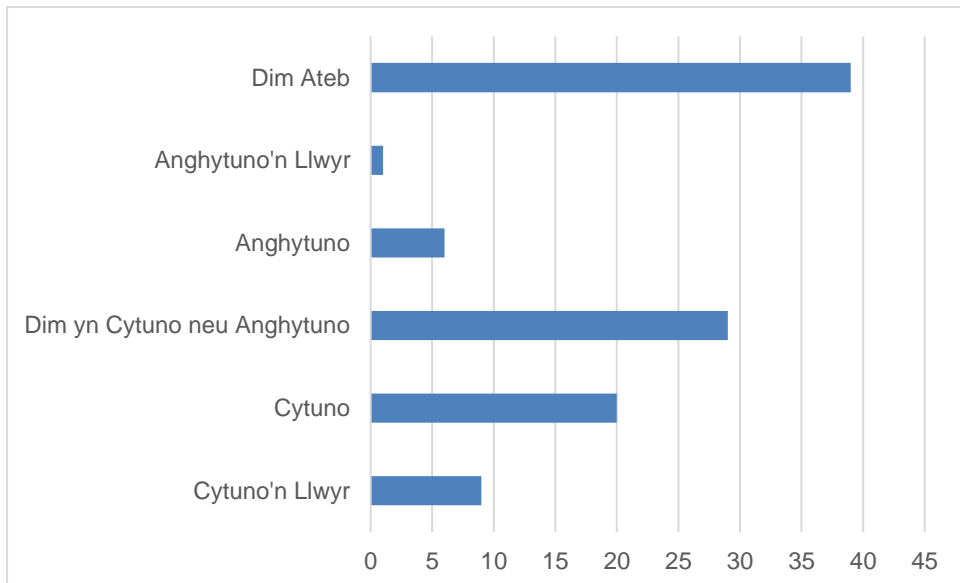

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.162 Fel y dangosir yn ffigur 4.34, nid oedd 29 o ymatebion yn cytuno nac yn anghytuno, gyda'r model 'Comisiwn' a ffeirir ar gyfer y corff llywodraethu, tra cytunodd 20.

Ffigur 4.34 CLI14: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn? (Ymatebion sefydliadol)

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

- 4.163 Mynegodd sawl ymateb ffafriaeth ar gyfer model 'Comisiwn', gan ddadlau mai hwn fyddai'r mwyaf priodol o ystyried sensitifrwydd amser y materion y byddai'n mynd i'r afael â nhw. Teimlwyd y gallai'r model hwn fod yn fwy priodol ar gyfer corff sydd â'i rôl i eirioli dros yr amgylchedd, a'i fod hefyd wedi bod yn ddull profedig a gymerwyd gan Environmental Standards Scotland.
- 4.164 Mynegodd llawer o ymatebwyr sefydliadol ffafriaeth am fodel hyd braich, gan weithredu mewn modd annibynnol, diduedd nad yw'n destun ymyrraeth wleidyddol. Nodwyd y bydd angen ystyried hyn yn ofalus oherwydd nawdd y corff o adrannau'r llywodraeth.
- 4.165 Roedd gan nifer o ymatebwyr sefydliadol bryderon o ran adnoddau, gan bwysleisio y dylid cadw'r corff mor fach ac effeithlon â phosibl, neu wneud trefniadau i ychwanegu'r rolau gofynnol at gorff presennol. Codwyd mecanweithiau ariannu hefyd fel pryder, gyda'r ymatebwyr yn annog nad yw annibyniaeth y corff yn cael ei pheryglu gan gyllid a bod cyllideb wedi'i chlustnodi yn cael ei chytuno ar gyllideb wedi'i chlustnodi.
- 4.166 Roedd rhai ymatebwyr sefydliadol yn teimlo bod tryloywder yn ffactor allweddol, a ofynnodd am i'r corff barhau i fod yn atebol ac yn dryloyw wrth oruchwylio awdurdodau cyhoeddus a chyfeiriad strategol. Byddai hyn yn cynnwys prosesau gwneud penderfyniadau cadarn lle ymgyngorir â'r holl bartion perthnasol, ac eglurder ar sut y bydd y corff yn gweithio gyda sefydliadau eraill fel CNC.
- 4.167 Gwnaeth nifer fach o ymatebwyr sefydliadol awgrymiadau ar gyfer cynnwys:
- Cynulliad Dinasyddion
 - llinellau adrodd da i'r Senedd
 - cymalau annibyniaeth (fel y gwelir ym mharagraff 17, atodlen 1 o Ddeddf yr Amgylchedd 2021)

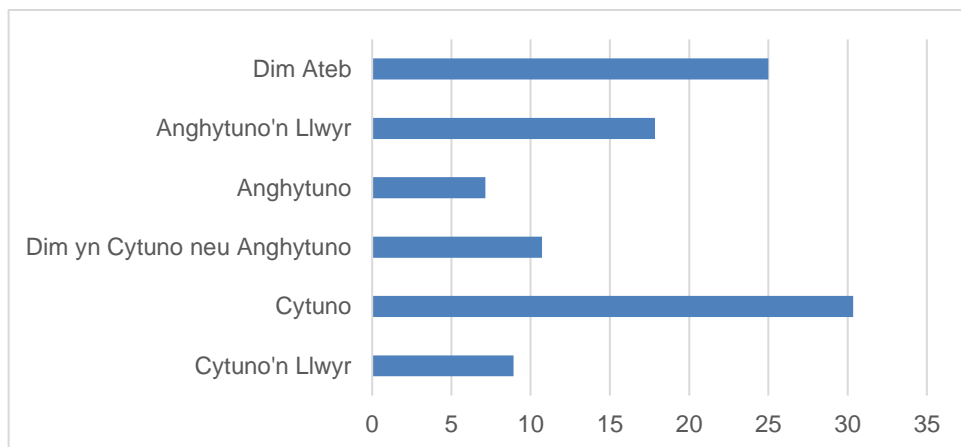
- sicrwydd bod gan y corff llywodraethu ddisgresiwn llwyr i ddatblygu ei strategaeth a'i bolisi gorfodi

CLI15: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant?

Dadansoddiad Meintiol: Ymateb unigol

4.168 Fel y dangosir yn ffigur 4.35, cytunodd 17 o ymatebion â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethu, tra bod 10 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.35 CLI15: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant? (Ymatebion unigol)

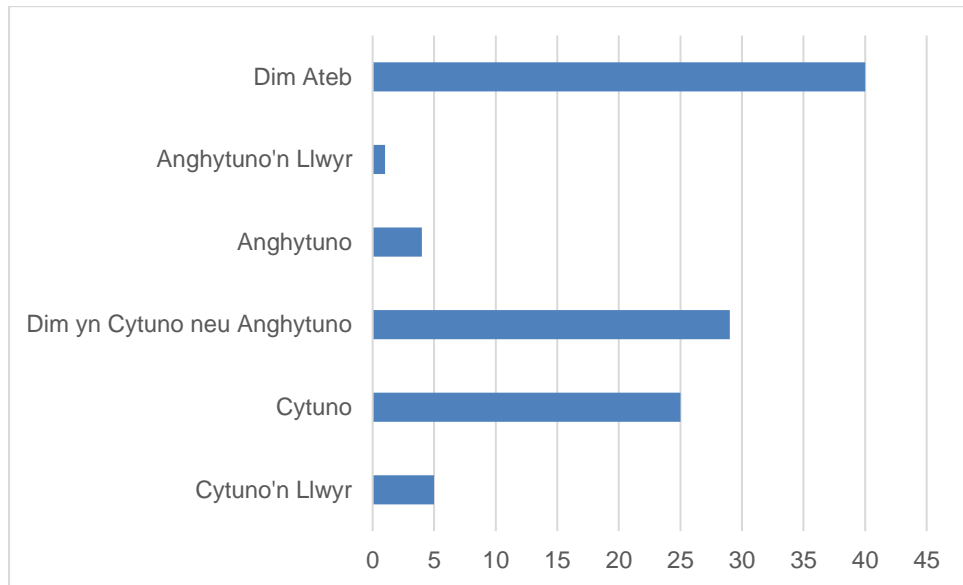

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.169 Fel y dangosir yn ffigur 4.36, cymysgwyd ymatebion ar y dull gweithredu o ran penodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethu yn bennaf rhwng cadarnhaol ac amhendant, gyda 29 o ymatebion nad oeddent yn cytuno nac yn anghytuno, a 30 a gytunodd

Ffigur 4.36 CLI15: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.170 Cododd llawer o ymatebwyr bryderon ynghylch adnoddau'r corff llywodraethu. Nodwyd, er bod effeithiolrwydd y corff hwn yn dibynnu ar gyllid digonol, mae angen ystyried goblygiadau adnoddau'r holl fodelau yn ofalus i sicrhau nad yw ei gyllid yn amharu ar yr arian sydd ar gael i gyflawni targedau amgylcheddol.

4.171 Roedd llawer o ymatebwyr sefydliadol yn gwrthwynebu'r dull sy'n seiliedig ar y comisiwn ac yn dewis un o ddau ddewis arall:

Model hyd breichiau

Roedd llawer o'r ymatebwyr yn eiriol dros fodel hyd breichiau gyda bwrdd cyfarwyddwyr gweithredol ac anweithredol. Cyfiawnhawyd hyn gan yr angen i'r corff newydd gael ei weld yn gweithredu'n annibynnol, ac nid yn destun ymyrraeth wleidyddol. Er mwyn cael ei ystyried yn ddiuedd, mae angen cadw pellter rhwng y Corff Llywodraethu newydd a'r Cyrff Cyhoeddus y gallai graffu arnynt. Anogwyd hefyd gan ymatebwyr fod gan y corff llywodraethu hwn ddisgresiwn llwyr i ddatblygu ei strategaeth a'i bolisi gorfodi, yn ogystal â bod ag adnoddau digonol i

gynnal annibyniaeth, hy tîm cyfreithiol mewnol a systemau TG, a bod gofyn iddo gyhoeddi adroddiad blynyddol mewn perthynas â'i adnoddau.

- Corff Cyhoeddus Anadrannol

Dewisodd nifer fach o ymatebwyr yn gwrthwynebu'r dull seiliedig ar gomisiwn ar gyfer Corff Cyhoeddus Anadrannol yn lle hynny, gyda bwrdd dan arweiniad Cadeirydd ac yn cyfaddawdu nifer fach o aelodau eraill, gyda chefnogaeth tîm staff gweithredol dan arweiniad Prif Weithredwr. Fodd bynnag, cafwyd, gan fod Corff Cyhoeddus Anadrannol yn cael eu noddi gan adrannau'r Llywodraeth, y bydd yn bwysig gosod y mesurau diogelu angenrheidiol yn y Bil a strwythurau'r Corff Llywodraethu i ddarparu annibyniaeth hirdymor.

4.172 Thema gyffredin a amlygwyd gan sawl ymatebydd sefydliadol oedd yr angen am dryloywder y Corff Llywodraethu newydd, waeth beth fo'i fodel. Teimlwyd, fel corff a gynlluniwyd i oruchwylio awdurdodau cyhoeddus (gan gynnwys swyddogaethau gorfodi), ei bod yn hanfodol sicrhau bod y sefydliad yn parhau'n annibynnol, diduedd, atebol a thryloyw, gyda chyfeiriad strategol clir. Pwysleisiodd yr ymatebwyr hefyd ei bod yn hanfodol cynnwys manylion sut y bydd y Corff Llywodraethol yn cydweithredu â sefydliadau eraill yn cael eu cynnwys yn eu strategaeth, er mwyn sicrhau prosesau gwneud penderfyniadau cadarn.

4.173 Cytunodd rhai ymatebwyr sefydliadol mai dull seiliedig ar gomisiwn fyddai'r model mwyaf priodol ar gyfer y corff llywodraethu, oherwydd sensitifrwydd amser delio â phroblemau, cyn belled â bod sgiliau ac arbenigedd ychwanegol wedi'u hymgorffori yn y model. Fodd bynnag, roedd yr ymatebion hyn yn pwysleisio pwysigrwydd gweld bod y corff llywodraethu hwn yn annibynnol i Lywodraeth Cymru. Yn y goleuni hwn, awgrymwyd gan rai y dylai'r corff cyhoeddus fod â llinellau adrodd cadarn i'r Senedd yn ogystal â Llywodraeth Cymru.

4.174 Amlygodd rhai ymatebwyr dibwys y byddai model y Comisiynydd yn fwy priodol pe bai'r corff newydd yn cael rôl eiriol dros yr amgylchedd. Fodd bynnag, mae swyddogaethau'r corff newydd, fel y nodir yn y Papur Gwyn, yn awgrymu model o 'warcheidwad yr amgylchedd' a allai fod yn fwy priodol.

CLI16: A oes unrhyw safbwyntiau eraill yr hoffech eu mynegi mewn perthynas â'n cynigion i sefydlu corff llywodraethiant?

4.175 Cododd llawer o'r ymatebwyr fod angen adnoddau'r corff yn ddigonol gan nodi y dylid cynnwys cyllidebau aml-flwyddyn, roedd rhai yn ymwneud â'r effaith bosibl y gallai cyllido sefydliad newydd ei chael ar gyllidebau mewn manau eraill, yn enwedig ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus, llywodraeth leol a'r rhai sy'n "ymgymryd â champau adfer natur ar lawr gwlad."

4.176 Fe wnaeth rhai ymatebwyr fagu tryloywder ac atebolrwydd, gan gynnwys sylwadau y dylai'r Archwilydd Cyffredinol archwilio perfformiad y corff, dylai'r corff ymddangos gerbron unrhyw bwyllgorau'r Senedd perthnasol yn rheolaidd, ac mae Llywodraeth Cymru yn defnyddio'r bil hwn i weithredu'r Confensiwn Aarhus yn fwy effeithiol sy'n rhoi'r hawl i'r cyhoedd ddal cyrff cyhoeddus yn atebol a mynnu gwybodaeth.

4.177 Awgrymodd llawer o ymatebion sefydliadol y dylid adolygu rôl a chylch gwaith yr IEPAW yn ystod y cyfnod pontio i'r corff llywodraethu newydd gyda phryderon nad oes ganddynt adnoddau a chapasiti ar hyn o bryd. Awgrymon nhw:

- Gellid sefydlu corff llywodraethu interim i dderbyn cwynion
- dylid sefydlu grŵp cynghori rhanddeiliaid i gefnogi'r cyfnod pontio o dan oruchwyliaeth y Senedd
- Dylai'r Bil ddiffinio cyfraith amgylcheddol
 - sefydlir amserlen a chynllun pontio a ystyrir yn ofalus i benderfynu pryd y bydd y corff newydd yn cael ei sefydlu ac yn cynnig arweiniad clir ynghylch llywodraethu amgylcheddol yn ystod y cyfnod pontio, er mwyn sicrhau trosglwyddiad llyfn ac effeithiol rhwng yr IEPAW a'r corff newydd

4.178 Amlygodd rhai ymatebion sefydliadol yr angen i'r corff fod yn annibynnol ar y llywodraeth ac awdurdodau cyhoeddus eraill gan godi'r pwyntiau canlynol:

- Y tu hwnt i leihau dyblygu a gorgyffwrdd byddai'n amhriodol i'r corff "weithio mewn partneriaeth"
- y dylai'r ddeddfwriaeth honno gynnwys y ddyletswydd ar Weinidogion Cymru i barchu annibyniaeth y cyrff ac egluro nad oes gan Weinidogion Cymru unrhyw bŵer cyfeiriad
- y dylid nodi pob adroddiad yn y Senedd gyda'r cyfle i bwyllgorau drafod a chynnal sesiynau tystiolaeth
 - bod gan y corff ddisgresiwn llwyr i ddatblygu ei strategaeth
 - bod cyllideb wedi'i chlustnodi yn cael ei darparu ym mhob tymor y Senedd
 - bod yn ofynnol i'r corff gyhoeddi adroddiad blynyddol mewn perthynas â'i adnoddau
 - y dylai'r Senedd gael rôl "gryfach" wrth benodi'r cadeirydd ac aelodau eraill o'r bwrdd
 - y dylai'r corff gael digon o adnoddau i gynnal swyddogaeth gwefan a chyfathrebu annibynnol, tîm cyfreithiol mewnol a'i system TG ei hun

4.179 Roedd rhai sefydliadau yn argymhell arbenigedd ychwanegol i'r corff, roedd hyn yn cynnwys awgrymiadau ar gyfer:

- Arbenigedd morol
- sgiliau ymarferol fel sgiliau GIS
- arbenigedd cyfreithiol oherwydd cost ei gaffael

4.180 Mynegodd rhai ymatebion sefydliadol yr angen am eglurder ar nifer o faterion, gan gynnwys:

- sut fydd y corff yn rhyngweithio â thargedau bioamrywiaeth newydd
- sut fydd y corff yn rhyngweithio â chymheiriaid datganoledig, OEP ac ESS i sicrhau cysondeb ac eglurder mewn prosesau rhag ofn y bydd safonau a thargedau yn wahanol

- sut fydd y corff yn osgoi gorgyffwrdd, yn benodol, mewn perthynas ag adran 6 Deddf yr Amgylchedd (Cymru), dyletswydd sy'n cynghori Gweinidogion Cymru a Chyrff Cyhoeddus
- i ba raddau fydd cyrff preifat sy'n cyflawni swyddogaethau cyhoeddus yn ddarostyngedig i awdurdodaeth y corff newydd, ac yn cyfyngu ar y cylch gwaith hwn

4.181 Nododd sawl ymateb unigol y dylai'r corff llywodraethu ymgysylltu â rhanddeiliaid a chynnwys lleisiau cymunedol. Credwyd y dylid cael cynrychiolaeth gan sefydliadau anlywodraethol ac amgylcheddwyr.

4.182 Roedd gwrthwynebiad i'r corff a fynegwyd gan nifer fach o ymatebwyr unigol a awgrymodd nad oedd yn angenrheidiol, yn amherthnasol ac y bydd yn arwain at gostau ychwanegol i gyrff cyhoeddus

Ymatebion Hawdd eu Deall

4.183 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) o'r farn y dylai'r corff gwarchod roi cyngor i'r cyhoedd ar gyfraith amgylcheddol.

4.184 Soniodd un grŵp ysgol gynradd a gwblhaodd ymateb Hawdd ei Deall eu pryder am y cyfnod byr rhwng 2026 a tharged gwrthdroad 2030.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.185 Ychydig o safbwyntiau ychwanegol a gyflewyd gan gyfranogwyr grwpiau ffocws. Soniodd un ymatebydd am eu canfyddiad blaenorol bod popeth a drafodwyd yn Rhan B eisoes wedi'i gwmpasu gan gyrff presennol. Trafododd ymatebydd arall amserlen gweithredu'r corff hwn gan gyfeirio at ryddhad elifiant Dŵr Cymru, gan ofyn pwy oedd yn mynd â sefydliadau o'r fath i dasgu nawr tra bod y llywodraethiant yn cael ei gwblhau.

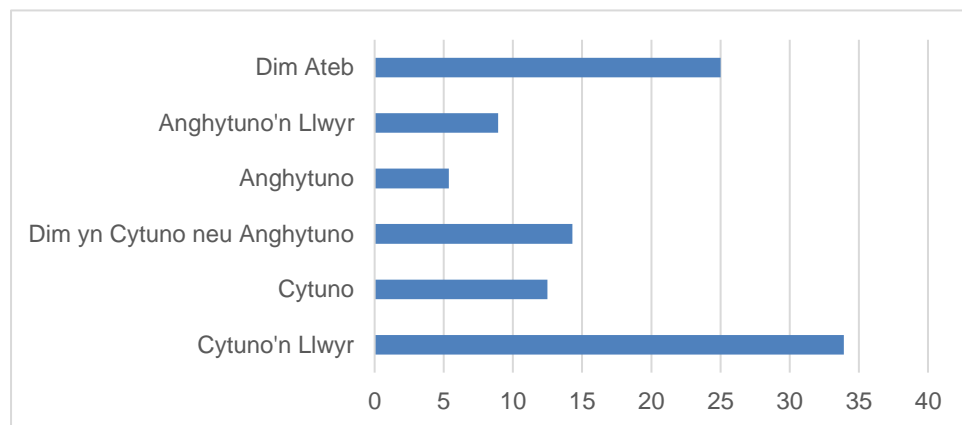
Rhan C – Targedau ar gyfer diogelu ac adfer bioamrywiaeth

TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.186 Fel y dangosir yn ffigur 4.37, cytunodd 19 o ymatebion yn gryf â chynnwys o fewn Bil Fframwaith Adfer Natur Cymru a gynigiwyd yn y papur, tra nad oedd 8 yn cytuno nac yn anghytuno.

Ffigur 4.37 TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur? (Ymatebion unigol)

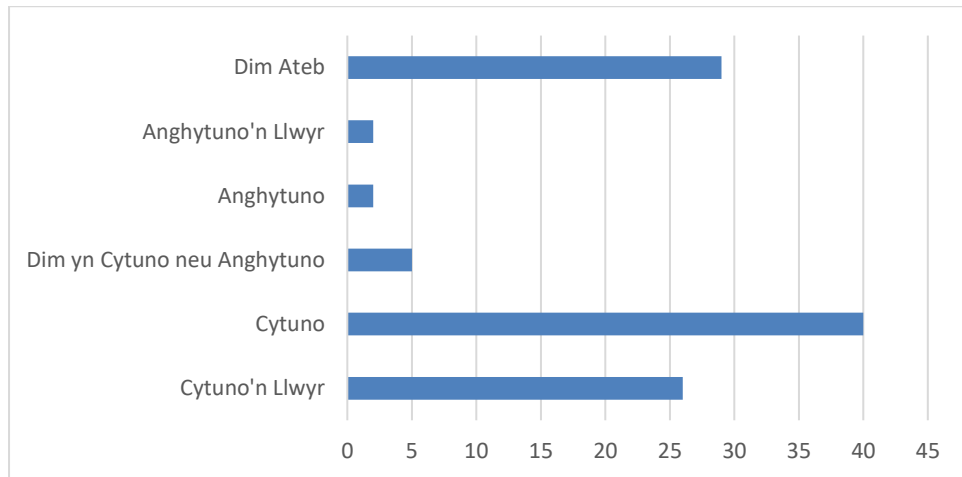

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.187 Fel y dangosir yn ffigur 4.38, cytunodd 40 o ymatebwyr â chynnwys o fewn Bil Fframwaith Adfer Natur Cymru a gynigiwyd yn y papur, tra bod 26 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.38 TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.188 Roedd llawer o'r ymatebion yn dymuno tynnu sylw Llywodraeth Cymru at y Ddyletswydd Adran 6 a'r Partneriaethau Natur Lleol (PNL) presennol a'u posibilrwydd i weithredu fel mecanwaith cyflawni ar gyfer y fframwaith arfaethedig. Teimlai'r ymatebwyr na ddylid anwybyddu eu gwaith presennol ar gynhyrchu Cynlluniau Gweithredu Adfer Natur Lleol, a diwygiodd y Bil i gynnwys cyfeiriad at eu cyfranogiad posibl. Roedd yr ymatebwyr o blaid cynnwys awdurdodau cyhoeddus fel partneriaid arweiniol statudol ar y cynlluniau hyn, gan gynnwys cyrff cyhoeddus eraill yn ôl yr angen. Credwyd y byddai'r partneriaethau yn elwa o'r adnodd cynyddol hwn tra byddai'r fframwaith yn gallu defnyddio'r arbenigedd ecolegol a'r arferion cydweithio profiadol sydd wedi cael eu meithrin mewn partneriaethau.

4.189 Roedd sawl sefydliad yn dymuno gweld rhagor o fanylion am y fframwaith arfaethedig. Roedd hyn yn cynnwys:

- cyfeiriad at fanteision iechyd gweithredu arfaethedig
- eglurder wrth enwi fframweithiau a strategaethau i leihau dryswch

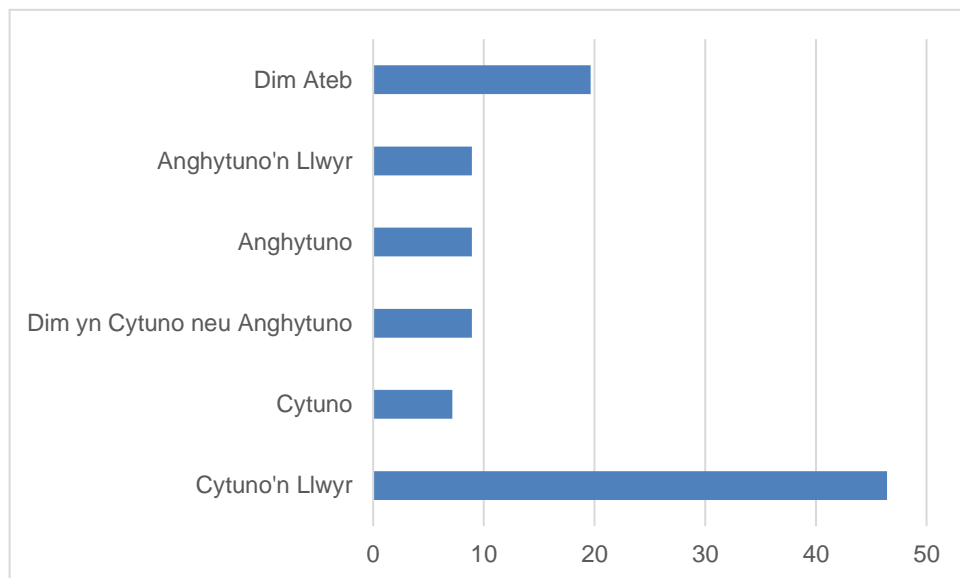
- eglurhad ar gyflawni prif dargedau natur cadarnhaol a bioamrywiaeth, swyddogaethau statudol Cyfoeth Naturiol Cymru a rôl Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru
 - cynnwys targedau penodol o fewn y fframwaith fel y gellir eu rheoli'n haws
- 4.190 Roedd nifer o sefydliadau eisiau sicrwydd ar adnoddau a/neu gyllid i gyrrff rheoleiddiedig eu darparu, i sicrhau bod rolau yn yr PNL yn cael eu hariannu ar gyfer y tymor hwy, ac i ymgymryd â gweithgarwch casglu a monitro data cadarn.
- 4.191 Codwyd monitro clir hefyd gan rai sefydliadau, gyda llawer yn cyfeirio'r posibilrwydd o gynnwys targedau interim o fewn y fframwaith y gellir eu cysylltu â gweithredu uniongyrchol a chynllun cyflawni.
- 4.192 Mynegodd rhai ymatebwyr eu cefnogaeth gyffredinol i'r fframwaith gan awgrymu y gallai gefnogi strategaethau a chynlluniau gweithredu i'w datblygu yn ogystal â chynnydd tuag at gyrraedd targedau amgylcheddol.
- 4.193 Tynnodd nifer fechan o sefydliadau sylw at:
- pwysigrwydd sicrhau bod targedau cenedlaethol a ddatblygir yn berthnasol i'r cyd-destun lleol
 - sicrhau y gall y fframwaith gyflawni ei dargedau yn effeithiol
 - y potensial ar gyfer cyd-fynd â safonau adrodd ehangach ar gonfensiwn amrywiaeth fiolegol
 - pryder ynghylch cyfyngiadau amser o wreiddio targedau mewn is-ddeddfwriaeth
- 4.194 Mynegodd sawl ymatebydd unigol eu gwrthwynebiad i'r fframwaith, gan nodi eu cred nad yw'r Bil hwn yn flaenoriaeth a'r diffyg effaith y mae'n debygol o'i gael.
- 4.195 Cyfeiriodd rhai ymatebwyr unigol hefyd at yr angen am ddull cytbwys neu ehangach (gan gydbwysu angen y Bil ag amcanion eraill megis datgarboneiddio) a chynnwys Confensiwn Aarhus.

TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050'.

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.196 Fel y dangosir yn ffigur 4.39, cytunodd 26 o ymatebwyr yn gryf â chynnwys y prif darged statudol positif o natur o fewn y Bil.

Ffigur 4.39 TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050' (Ymatebion unigol)

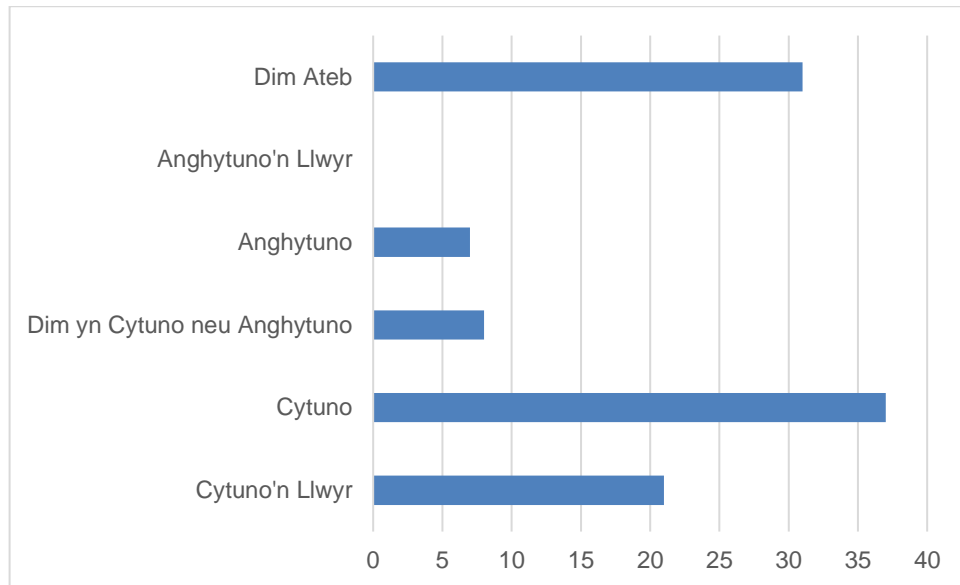

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.197 Fel y dangosir yn ffigur 4.40, cytunodd 37 o ymatebion â chynnwys y prif darged statudol positif o ran natur o fewn y Bil, tra cytunodd 21 yn gryf.

Ffigur 4.40 TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050' (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.198 Roedd llawer o'r ymatebwyr a roddodd sylw ychwanegol yn rhoi beirniadaeth i'r prif darged, gan gynnwys:

- roedd y cynnig yn "anorfodadwy", yn "amherthnasol" yng nghyd-destun rhwymedigaethau eraill y llywodraeth
- dichonoldeb y targed, gyda sylwadau ynghylch a yw'r amserlenni yn realistig ar gyfer yr hyn sy'n cael ei gynnig
- argaeledd dangosyddion ystyrllon i fesur cynnydd yn erbyn y targed

4.199 Dywedodd sawl ymatebydd fod angen rhagor o fanylion am sut y byddai'r targed yn cael ei gyrraedd a bod y manylion, ar hyn o bryd, yn rhy amwys ac amwys. Awgrymodd un ymatebydd y dylid cael targedau sy'n benodol i'r diwydiant (ar gyfer amaethyddiaeth, er enghraifft). Er bod y targed yn "ddatganiad da o fwriad" roedd un arall yn teimlo bod angen adnoddau pwrpasol i yrru newid ymddygiad o fewn y sector cyhoeddus ac yn y gymdeithas.

4.200 Roedd gan sawl ymatebydd awgrymiadau ar sut i fesur a chyflawni'r targed, sef:

- targedau pendant ar gyfer atal y dirywiad mewn bioamrywiaeth ledled Cymru (nid dim ond mewn meysydd a nodwyd ar gyfer camau gweithredu penodol)
- pennu'r mesurau a fyddai'n cael eu defnyddio i fesur adferiad erbyn 2050.
- gan gynnwys diffiniadau awgrymedig (?) o adfer bioamrywiaeth
- gwrthdroi colli bioamrywiaeth ac adfer bioamrywiaeth
- ceisio cyngor o ffynonellau amrywiol ar asesu cynnydd yn erbyn targedau
- sefydlu gwaelodlin fel pwynt cyfeirio

4.201 Gwnaeth llawer o ymatebwyr sefydliadol sylwadau ar y mater o fesur cynnydd yn erbyn y targed, gan gynnwys yr angen i sicrhau y *gellir* mesur cynnydd a diffinio beth yw ystyr "gwrthdroi[i] dirywiad mewn bioamrywiaeth" a "gwella clir" a sut y bydd hyn yn cael ei fesur.

4.202 Roedd ambell sefydliad yn amlwg yn gefnogol i'r targed ond roedd nifer fechan o bobl yn cyfeirio at yr angen am adnoddau digonol (o ran cyllid a gweithlu) a chefnogaeth (e.e.: o Bartneriaethau Natur Lleol) i gyrraedd y targed.

4.203 Gwnaeth ambell sefydliad rai argymhellion penodol ar sut i wella'r prif darged ei hun, gan gynnwys cyfeirio'n benodol at realiti newid yn yr hinsawdd yn y targed pennawd a'r effaith y mae hyn yn anochel yn ei chael ar ecosystemau a bioamrywiaeth, ac egluro cwrpas bioamrywiaeth.

Ymatebion Hawdd eu Deall

4.204 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) yn cytuno â chael prif nod statudol ar gyfer natur positif. Cytunodd 66% pellach (n = 3) gyda'r nod pennawd o "wrthdroi dirywiad bioamrywiaeth erbyn 2030 a sicrhau adferiad clir erbyn 2050".

Ymatebion Grŵp Ffocws

Cafwyd rhai ymatebion cadarnhaol i gael targed pendant, diriaethol fel arwydd o'r ymrwymiad i newid ac fel ffon fesur cynnydd yn ei erbyn. Amlygwyd uchelgais y targed o sawl safbwynt, gyda llawer o blaid targed 2050. Ar y llaw arall, roedd rhai yn teimlo nad oedd y targed yn ddigon uchelgeisiol ac nad yw'n adlewyrchu'r "argyfwng" yr ydym ynddo.

4.205 Teimlwyd gan lawer nad yw targed 2030 yn rhoi llawer o amser i wneud cynnydd, yn enwedig o ystyried nad yw'r Bil wedi'i ddatblygu'n llawn a'i gyflwyno eto i Weinidogion i'w gymeradwyo, gan arwain un cyfranogwr i ddisgwyl, erbyn i'r polisi fod ar waith, byddai ond tua thair blynedd a hanner tan 2030 i wneud cynnydd. Cyfeiriodd sawl un at dargedau eraill nad ydynt wedi'u cyrraedd ac sydd wedi cael eu gwthio yn ôl, gydag un yn awgrymu y byddai'n well cynnig ymrwymiad gan y llywodraeth i newid na gosod targed afrealistig. Roedd yna bryder bychan hefyd y gallai gwleidyddion "wthio" ateb er mwyn cadw wyneb.

4.206 Roedd sawl cwestiwn ynglŷn â gweithredu. Mynegodd un mynychwr fod y cynllun i gyrraedd y targed yn ymddangos yn ddigon syml, cyn belled â bod yr ymrwymiad yn cael ei gadw. Gofynnodd eraill sut mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyrraedd y prif darged positif i fyd natur. Ymhlith y ffactorau a drafodwyd a oedd yn effeithio ar weithredu roedd plannu coetir, effeithiau posibl y Cynllun Ffermio Cynaliadwy, a'r gost o gyrraedd y targed. Nodwyd canlyniadau posibl newid yn y blaid sy'n arwain Cymru hefyd fel ffynhonnell bryder, a chodwyd cwestiynau am yr hyn a fyddai'n digwydd yn 2050 os na fu adferiad clir.

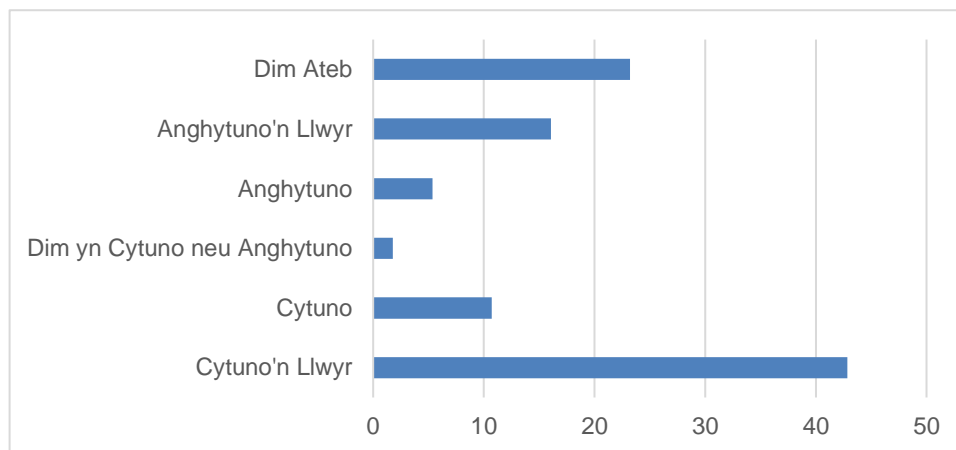
4.207 Mater a godwyd mewn sawl grŵp ffocws sy'n canolbwyntio ar amwysedd y targedau. Roedd rhai yn chwilio am dargedau neu arwyddion mwy penodol o sut y byddai cynnydd yn cael ei fesur. Roedd y rhai a oedd yn bresennol eisiau cael gwell dealltwriaeth o'r hyn y mae "adferiad clir" yn ei olygu a chael ffigurau sylfaenol ynghylch y sefyllfa bresennol i allu cymharu yn y dyfodol ac asesu priodoldeb y targed.

TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.208 Fel y dangosir yn ffigur 4.41, cytunodd 24 o ymatebion yn gryf gyda'r cynnig i gynnwys dyletswydd bod yn rhaid i Weinidogion Cymru osod targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth, tra bod 9 yn anghytuno'n gryf.

Ffigur 4.41 TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth? (Ymatebion unigol)

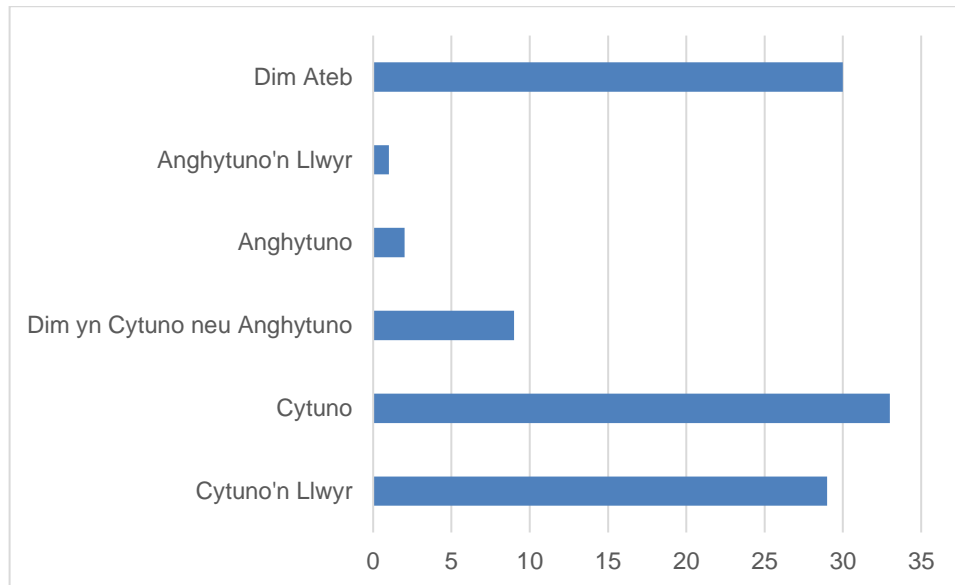

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.209 Fel y dangosir yn ffigur 4.42, cytunodd 37 o ymatebion gyda'r cynnig i gynnwys dyletswydd bod yn rhaid i Weinidogion Cymru osod targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth, tra cytunodd 21 yn gryf.

Ffigur 4.42 TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.210 Roedd gan sawl ymatebydd bryderon ynghylch cyfyngiadau adnoddau sy'n effeithio ar y gallu i gyflawni targedau bioamrywiaeth. Ystyriwyd cyfyngu targedau i "gyflawni o fewn y gyllideb ac amlenni adnoddau tebygol" fel diffyg uchelgais a chydabyddiaeth nad yw'r cyllid presennol yn ddigonol. Anogodd ymatebwyr am gynydd sylweddol mewn adnoddau i yrru camau ystyrllon yn hytrach na chael eu cyfyngu gan gyllidebau presennol. Mae cyrff cyhoeddus hefyd angen adnoddau digonol i fonitro cynnydd yn erbyn targedau.

4.211 Roedd llawer o ymatebion yn dymuno gweld cwmpas ehangach, gan bwysleisio'r angen i osod targedau mewn partneriaeth â rhanddeiliaid ac arbenigwyr. Nododd ymatebion sefydliadol bwysigrwydd cynnwys Partneriaethau Natur Lleol, sefydliadau anllywodraethol (cyrff anllywodraethol), ac arbenigwyr eraill yn y broses.

4.212 Roedd sawl ymatebydd a fynegodd gefnogaeth gyffredinol a fynegwyd ar gyfer targedau bioamrywiaeth statudol, gyda'r ymatebwyr yn pwysleisio eu bwysigrwydd. Amlygodd llawer o'r ymatebwyr bwysigrwydd bod y targedau hyn yn statudol, gan annog iddynt gael eu gosod cyn gynted â phosibl. Pwysleisiwyd

tryloywder a phrif ffrydio targedau bioamrywiaeth hefyd, gyda galwadau am integreiddio'r targedau ar draws y llywodraeth a'u rhannu'n gyhoeddus. Argymhellodd yr ymatebwyr osod blwyddyn sylfaen yn y ddeddfwriaeth eilaidd.

- 4.213 Roedd llawer o ymatebion sefydliadol yn ymwneud ag amserlenni, gan awgrymu y dylai'r ddyletswydd i osod targedau fod yn gyfyngedig i amser. Pwysleisiodd eraill fod targedau hirdymor a dros dro yn cael eu hystyried yn hanfodol, gyda Gweinidogion Cymru yn cael eu hannog i sefydlu'r ddau fath.
- 4.214 O ran adolygiadau, pwysleisiodd rhai sefydliadau yr angen am adolygiadau rheolaidd o dargedau statudol. Roedd Ymddiriedolaethau Natur Cymru yn cefnogi cynnwys targedau bioamrywiaeth statudol ond pwysleisiodd bwysigrwydd adolygu parhaus yn sgil tystiolaeth newydd. Awgrymodd sector llaeth y DU y dylai targedau gael ymgynghoriad llawn ac adolygiad cyfnodol. Cynigiwyd y dylai Gweinidogion Cymru adolygu targedau bioamrywiaeth o leiaf unwaith bob tymor Senedd i sicrhau bod targedau ategol yn cyfrannu'n ddigonol at dargedau penawdau.
- 4.215 Roedd rhai sefydliadau yn annog archwilio maint y targedau statudol ac yn tynnu sylw at y gwahaniaethau daearegol mewn awdurdodau lleol. Gallai targedau defnydd tir eang esgor ar ganlyniadau gwahanol mewn gwahanol siroedd oherwydd gwahaniaethau daearyddol ac felly dylent fod yn berthnasol ac yn gyraeddadwy i bob ardal awdurdod, gan gydnabod na fydd pob targed yn berthnasol i bob awdurdod. Amlygodd Cymdeithas Cyfraith Amgylcheddol y DU anhawster nodi a gosod targedau oherwydd cwmpas eang y Bil.
- 4.216 Amlygodd rhai ymatebwyr hefyd bwysigrwydd defnyddio setiau data presennol a sicrhau mesur cadarn. Argymhellwyd defnyddio setiau data a dangosyddion sydd ar gael i osod gwaelodlin ar gyfer mesur adfer bioamrywiaeth. Nodwyd Canolfannau Cofnodion Lleol fel ffynhonnell allweddol o ddata bioamrywiaeth ond maen nhw angen cefnogaeth ddigonol
- 4.217 Mynegodd llawer o ymatebwyr unigol wrthwynebiad i dargedau statudol, gan nodi pryderon fel:

- Diffyg gallu neu ddealltwriaeth canfyddedig ymhlith gweinidogion ynglŷn â bioamrywiaeth
- Amheuaeth ynghylch gallu gweinidogion i osgoi "symud y nod" os yw'r targedau'n ymddangos yn anghyraeddadwy
- Hawlio diffyg dealltwriaeth o ffactorau sy'n effeithio ar fioamrywiaeth.

4.218 Roedd nifer o ymatebwyr unigol yn cefnogi cynnwys sectorau allweddol o fewn y ddeddfwriaeth. Roedd enghreifftiau penodol yn cynnwys Ystâd y Goron, y Weinyddiaeth Amddiffyn, a Network Rail, a ffermydd bach, gan nodi y dylid cynnwys y rhain yn benodol yn y Bil.

4.219 Nododd nifer fach o ymatebwyr unigol bwysigrwydd gosod targedau clir a chynhwysfawr, gan honni y dylai pob nod gael targedau cyfatebol i sicrhau eglurder ar y cynnydd a'r dulliau disgwylidiedig i gyflawni nodau.

Ymatebion Hawdd eu Deall

4.220 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, cytunodd 100% (n = 3) y dylai Gweinidogion orfod gosod targedau statudol ar gyfer adfer natur.

TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd: • Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu; • Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac • Iechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isdeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru?

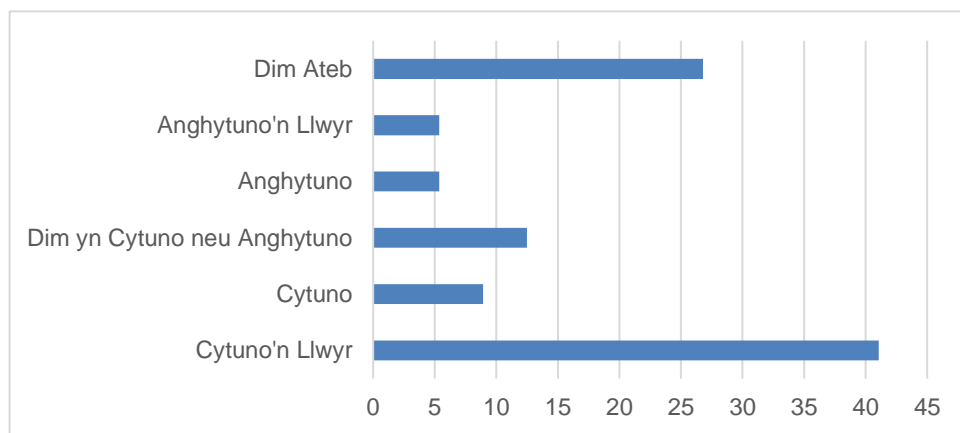
Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.221 Fel y dangosir yn ffigur 4.43, cytunodd 23 o ymatebion yn gryf â'r meysydd allweddol a gynigiwyd i'r targedau bioamrywiaeth gael eu cyflwyno mewn is-

ddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru, tra nad oedd 7 yn cytuno nac yn anghytuno.

Ffigur 4.43 TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd:

- Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu;
- Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac
- lechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru? (Ymatebion unigol)

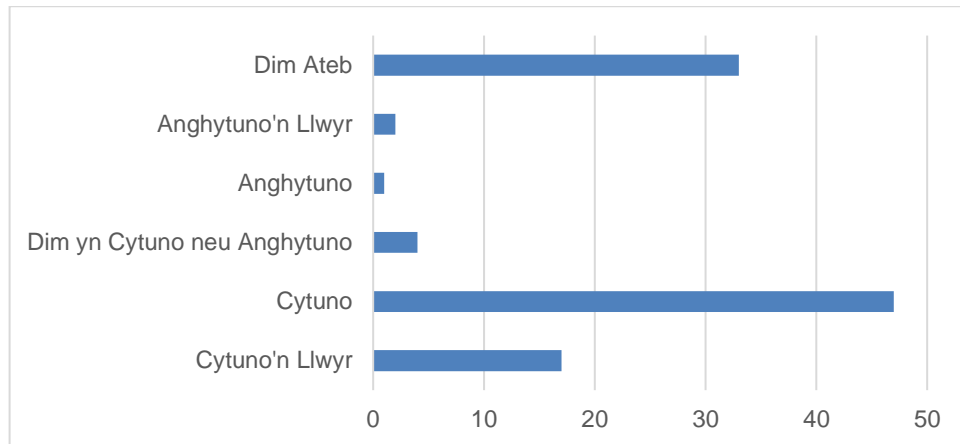
Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.222 Fel y dangosir yn ffigur 4.44, cytunodd 47 o ymatebion â'r meysydd allweddol a gynigiwyd i'r targedau bioamrywiaeth gael eu cyflwyno mewn is-ddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru, tra bod 17 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.44 TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd:

- Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu;
- Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac
- lechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.223 Amlygodd llawer o'r ymatebion yr angen i fesur cynnydd a'r diffyg data sylfaenol ar fioamrywiaeth yng Nghymru ar hyn o bryd a allai gyfyngu ar y gallu i osod targedau ystyrion yn y maes hwn. Awgrymwyd y byddai angen seilio unrhyw ddata sylfaenol a gesglir yng Nghymru ar fethodoleg glir gyda mesurau ystyrion a monitro cywir, yn seiliedig ar gyngor arbenigol. Teimlwyd y dylai targedau bioamrywiaeth yng Nghymru fod yn gyson â'r DU ehangach i chwarae teg. Nodwyd yn Lloegr, bod angen datblygiadau i gyflawni o leiaf 10% o Enillion Net Bioamrywiaeth (BNG) uwchben llinell sylfaen, gan ddefnyddio metrig a ddatblygwyd gan Natural England. Teimlwyd bod 2023 Cyswllt Amgylchedd yr Alban yn gyfeiriad defnyddiol ar gyfer sut y gellir llunio gwahanol fathau o dargedau adfer natur. Un mesur a amlygwyd gan ymatebydd ei fod o werth i sefydlu targedau bioamrywiaeth oedd y Mynegai Tactegrwydd Bioamrywiaeth (BII), mesur hirdymor o iechyd ecosystemau yr adroddwyd arno yn yr Adroddiad Cyflwr Natur. Teimlwyd y byddai angen i unrhyw fonitro ystyried nid yn unig rhywogaethau unigol ond hefyd cynefinoedd ac ecosystemau cyfan gan gynnwys pridd, dŵr ac ansawdd aer. Yn ogystal, byddai angen i unrhyw fonitro a weithredwyd ystyried yr oedi amser rhwng y mesurau diogelu sy'n cael eu gweithredu a newidiadau y gellir eu gweld wrth fonitro data.

- 4.224 Mynegodd llawer o'r ymatebwyr awydd i weld cwmpas estynedig a thargedau ychwanegol ar gyfer y cynigion. Awgrymwyd bod y cwmpas hefyd yn cwmpasu amrywiaeth genetig rhywogaethau a gallu i addasu ecosystemau ehangach. Teimlai'r ymatebwyr fod eithrio cynefinoedd daearol, dŵr croyw a morol yn fwllch allweddol y dylid ei gynnwys yng nghwmpas y cynigion (roedd ymatebwyr yn teimlo y dylai unrhyw dargedau ynghylch diogelu bioamrywiaeth dyfrol gael eu halinio â strategaeth a thargedau presennol, gan gynnwys targedau Statws Môr Amgylcheddol Da Strategaeth Forol y DU.).
- 4.225 Nododd rhai ymatebwyr bwysigrwydd targedau ar sail lleoedd nad oeddent yn rhy eang ac wedi'u teilwra i amodau lleol, gyda gwahaniaethau pwysig i'w gwneud rhwng mesurau bioamrywiaeth yn seiliedig ar wraldeb, lleoliadau arfordirol yn ogystal â maint y gorchudd coed presennol. Roedd ymatebwyr yn teimlo y dylai mesurau adlewyrchu gwybodaeth leol ac arfer gorau o ran rheoli tir, cynefinoedd, a rhywogaethau yn yr ardal.
- 4.226 Roedd rhai ymatebwyr yn teimlo y dylai unrhyw dargedau sy'n ymwneud â bioamrywiaeth yng Nghymru hefyd ystyried gofynion defnydd tir sy'n cystadlu a blaenoriaethau polisi sy'n gwrthdaro gan gynnwys targedau hinsawdd ac ynni adnewyddadwy presennol. Teimlwyd y dylai'r cynigion hefyd gynnwys targed ar gyfer integreiddio amddiffyn natur ac adfer i ddeddfwriaeth ehangach gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a'r Amgylchedd (Cymru) a'r Amaethyddiaeth (Cymru). Teimlwyd y dylid alinio targedau â chenhedloedd ehangach y DU yn ogystal â thargedau rhyngwladol a nodwyd gan y Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang i sicrhau cysondeb a'r gallu i gymharu cynnydd ar draws gwahanol wledydd.
- 4.227 Mynegodd sawl ymatebydd unigol a ddewisodd ddarparu sylwadau ychwanegol eu gwrthwynebiad cyffredinol i'r cynigion bioamrywiaeth a nodir yn yr ymgynghoriad. Roedd yr ymatebwyr yn pryderu nad oedd y targedau a nodwyd yn ystyrllon nac yn berthnasol i'r sectorau a gwmpesir, ac nad oeddent yn teimlo bod tir a ddefnyddir at ddibenion amaethyddiaeth, tai a dibenion eraill wedi cael eu hystyried yn ddigonol.

- 4.228 Roedd rhai ymatebion sefydliadol yn teimlo bod adnoddau yn fater allweddol o ran sicrhau y byddai modd cyflawni unrhyw dargedau bioamrywiaeth a osodwyd ar gyfer Cymru, gan sicrhau bod CGNLI yn cael eu costio'n llawn a'u hadnoddu.
- 4.229 Roedd rhai ymatebwyr sefydliadol yn dymuno gweld manylion ychwanegol. Roedd pryderon gan ymatebwyr fod y ddealltwriaeth o Enilliad Net Bioamrywiaeth a amlinellwyd yn y cynigion wedi'u gorsymleiddio ac nad ydynt yn cyd-fynd â'r ddyletswydd adran 6 yn seiliedig ar fetrig BNG Defra ac mae angen targed statudol i ddarparu gwrthrychedd wrth gyflawni'r targedau bioamrywiaeth eilaidd hyn. Roedd yr ymatebwyr hefyd yn cefnogi'n gryf gynnwys mesurau rhywogaethau penodol ynghylch y risg helaethrwydd, dosbarthiad a difodiant rhywogaethau sy'n cysylltu â thargedau Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang ehangach. Teimlwyd y byddai'r metrigau rhywogaethau yr adroddwyd arnynt yn Cyflwr Natur Cymru 2023 yn sylfaen gref ar gyfer targedau o'r fath. Roedd ymatebwyr hefyd eisiau gweld mwy o eglurder ynghylch beth yw 'adio' o ystyried y disgwylir y bydd cynnydd mewn bioamrywiaeth yn digwydd o ganlyniad i ddatblygiad sy'n cael ei adeiladu waeth beth fo unrhyw ymyrraeth Enilliad Net Bioamrywiaethgan ddatblygwyr.
- 4.230 Er mwyn cyflawni'r targedau a nodir yn y cynigion, roedd rhai ymatebwyr sefydliadol yn teimlo y byddai angen cefnogaeth traws-ddiwydiant a chyd-ddylunio, gan gynnwys cynnwys datblygwyr ac adrannau cynllunio wrth nodi cyfleoedd i amddiffyn a gwella bioamrywiaeth. Nododd yr ymatebwyr yr angen i ymgysylltu â thirfeddianwyr preifat gyda thargedau bioamrywiaeth yn ogystal â'r angen am fentrau ehangach i addysg gyhoeddus a chodi ymwybyddiaeth er mwyn cyrraedd targedau bioamrywiaeth. Teimlwyd y byddai gallu cyrff cyhoeddus yn unig i gyflawni targedau bioamrywiaeth yn gyfyngedig. Amlygodd yr ymatebwyr yr angen am fewnbwn allweddol gan arbenigwyr a rhanddeiliaid gan gynnwys Partneriaethau Natur Lleol (PNL), Canolfannau Cofnodion Amgylcheddol Lleol (LERCs) a Chanolfan Cofnodion Bioamrywiaeth De-ddwyrain Cymru (SEWBReC). O ystyried rôl PNL wrth ddatblygu Cynlluniau Gweithredu Adfer Natur Lleol (CGNLI), teimlwyd y dylai targedau alinio

Cynllun Adfer Natur Cymru y mae PNL yn gyfarwydd ag ef ac yn ei gyflawni yn ei erbyn.

4.231 Nododd nifer fach o ymatebwyr sefydliadol, er bod rhywogaethau penodol wedi'u rhestru yn y cynigion, y byddai'n rhaid i unrhyw ddull o ddiogelu'r rhywogaethau hyn ystyried rhynggysylltedd ecosystemau a'r gallu i dargedu rhywogaethau penodol mewn amddiffyniad ynysu. Awgrymodd ymatebwyr y dylid rhoi blaenoriaeth i rai rhywogaethau o ran statws gwarchodedig gan gynnwys rhywogaethau a rhywogaethau brodorol Cymreig sydd eisoes wedi'u hailgyflwyno, neu sydd wedi'u hail-wladychu'n naturiol yn Ynysoedd Prydain i warchod rhywogaethau pwysig ac i gefnogi bioamrywiaeth ac adfer ecosystemau..

Ymatebion Hawdd eu Deall

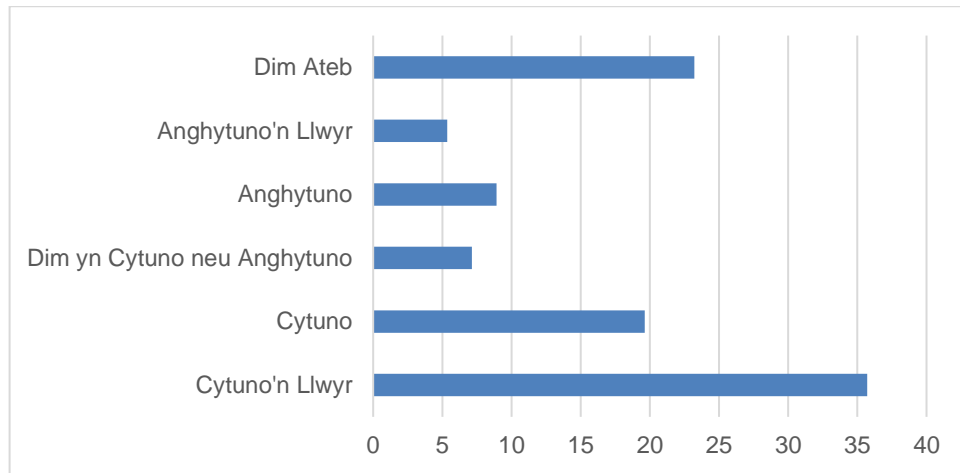
4.232 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, cytunodd 100% (n = 3) â'r ardaloedd arfaethedig ar gyfer targedau (rhywogaethau, cynefinoedd, iechyd ecosystemau).

TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.233 Fel y dangosir yn ffigur 4.45, cytunodd 20 o ymatebion yn gryf â'r cynnig bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol, tra cytunodd 11.

Ffigur 4.45 TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol? (Ymatebion unigol)

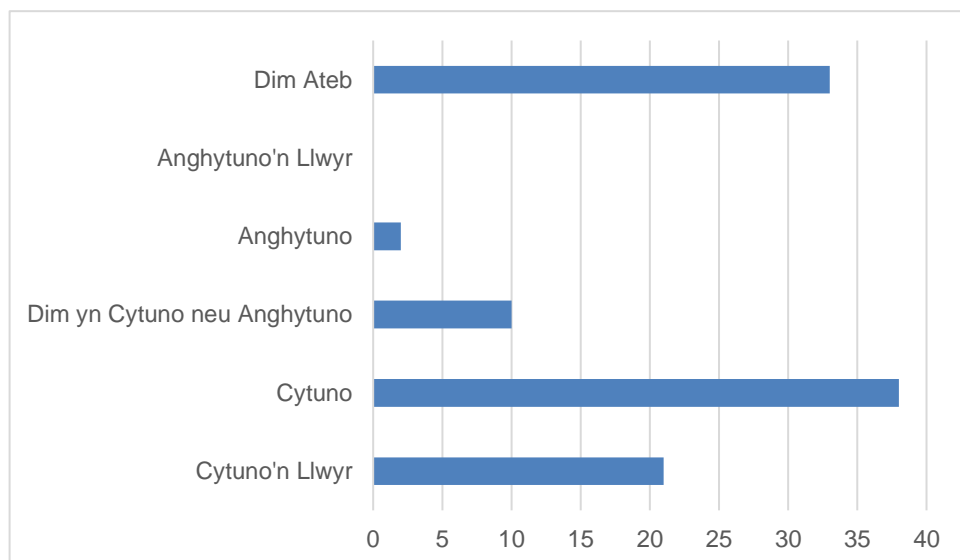

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion Sefydliadol

4.234 Fel y dangosir yn ffigur 4.46, cytunodd 38 o ymatebion gyda'r cynnig bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol, tra cytunodd 21 yn gryf.

Ffigur 4.46 TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

- 4.235 Roedd llawer o'r ymatebwyr a roddodd sylw ychwanegol yn teimlo na fyddai CNC yn gorff effeithiol i gyflawni'r swyddogaeth hon ar hyn o bryd oherwydd eu diffyg capasiti ac adnoddau, dywedwyd er mwyn i'r sefydliad ysgwyddo'r cyfrifoldeb hwn, y dylid mynd i'r afael ag adnoddau fel mater o flaenoriaeth. Awgrymwyd bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn ei chael hi'n anodd gweithredu ar hyn o bryd, ac mae'n annhebygol y bydd amllder CNC yn monitro safleoedd dynodedig ar hyn o bryd yn ddigonol i fonitro cyflawniad y targedau bioamrywiaeth a gynigir. Er y gallai fod rhywfaint o gyfraniad gan wyddoniaeth dinasyddion (er enghraifft gwyllo adar), byddai angen ychwanegu at hyn o hyd.
- 4.236 Nododd llawer o ymatebwyr sefydliadol y byddai angen gwneud tystiolaeth ychwanegol a chasglu data y tu hwnt i'r hyn sy'n cael ei gasglu gan CNC ar hyn o bryd. Byddai angen casglu data o amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys cyrff y sector cyhoeddus a'r trydydd sector, gan gynnwys PNL a Chanolfannau Cofnodion Lleol a fyddai'n gofyn am fwy o gydweithio. Hyd yn oed gyda'r cydweithio hwn, nodwyd y gallai data o wahanol PNL fod o ansawdd amrywiol y byddai angen ei safoni i'w ddefnyddio at ddibenion adrodd.
- 4.237 Gwnaeth sawl ymatebydd sefydliadol sylwadau gan gyfeirio at eglurder. Roedd hyn er mwyn sicrhau nad yw adrodd ar dargedau newydd yn cael ei golli yn Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol, ond hefyd y dylid sefydlu llinellau amser clir ar gyfer casglu data, adrodd terfynau amser, a chyhoeddi data. Awgrymwyd y dylai'r broses hon fod yn gyson ag adroddiadau amgylcheddol eraill.
- 4.238 Tynnwyd pryder at strwythur presennol adroddiad Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol sydd angen ei ddiwygio gan sawl sefydliad, gydag awgrymiadau bod yr adroddiad yn symud o bwyslais ar theori i gasglu a chyflwyno tystiolaeth. Dywedwyd y dylid symleiddio fformat yr adroddiad ac y dylai ddarparu mwy o drosolwg o'r dystiolaeth sydd ar gael i gefnogi casgliadau ynghylch a yw Cymru'n cyrraedd ei thargedau cyffredinol ai peidio.

4.239 Gan dybio bod CNC yn ymgymryd â'r rôl hon, amlygwyd gan sawl ymatebydd sefydliadol bod angen rhoi llywodraethu a goruchwyliaeth effeithiol ar waith, gyda'r Corff Llywodraethu arfaethedig neu Weinidogion Cymru yn gweithredu fel y canolwr terfynol wrth benderfynu a yw'r targedau wedi'u cyrraedd a darparu craffu ar adrodd bioamrywiaeth.

4.240 Amlygodd nifer fach o ymatebwyr sefydliadol integreiddiadau posibl rhwng adrodd, gan dynnu sylw at:

- aliniadau posibl â gofynion adrodd i'r Confensiwn ar Amrywiaeth Fiolegol
- cydweithio rhwng CNC a'r rhai sy'n gweithredu i gyflawni targedau
- awgrym bod agregiad yn Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol ar ymdrechion a gasglwyd gan yr holl gyrff cyhoeddus tuag at dargedau, gydag adroddiadau ar wahân wedi'u paratoi gan bob corff cyhoeddus yn annibynnol, yn datgan eu cynnydd unigol
- y berthynas waith arfaethedig rhwng y Corff Llywodraethu a CNC, a sut y byddent yn ategu ei gilydd

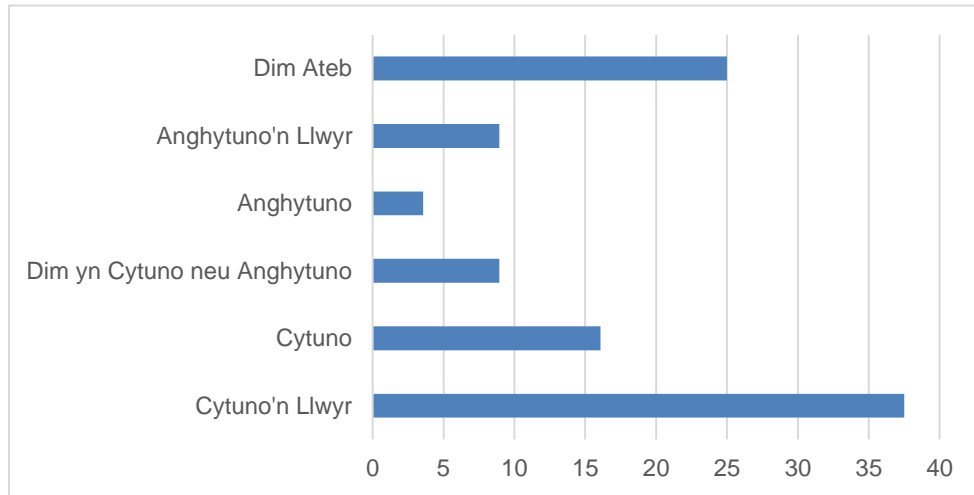
4.241 Nododd nifer fach o ymatebwyr unigol fod adrodd clir yn hanfodol, ac roedd ymgorffori hyn mewn prosesau presennol yn gam rhesymegol.

TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.242 Fel y dangosir yn ffigur 4.47, cytunodd 21 o ymatebion yn gryf bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i adrodd a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u cyrraedd erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau, tra cytunodd 9.

Ffigur 4.47 TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau? (Ymatebion unigol)

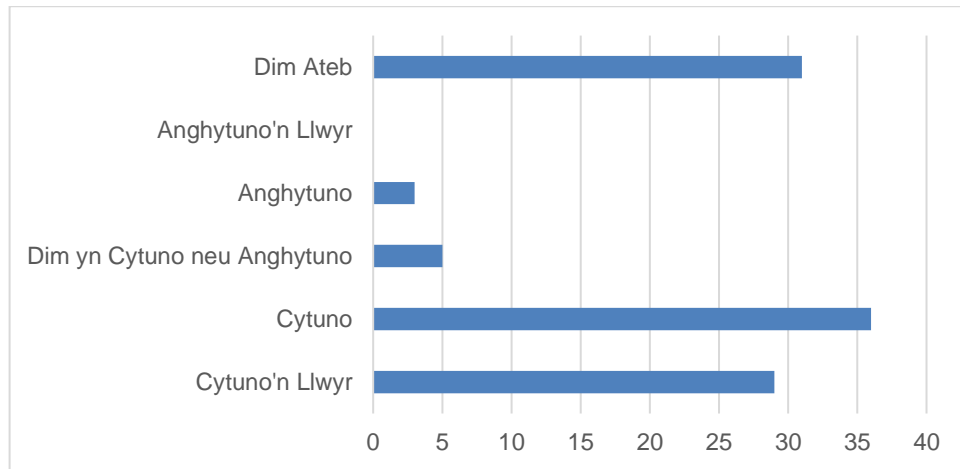

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.243 Fel y dangosir yn ffigur 4.48, cytunodd 36 o ymatebion fod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i adrodd a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u cyrraedd erbyn y dyddiad a bennwyd yn y rheoliadau, tra cytunodd 29 yn gryf.

Ffigur 4.48 TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.244 Roedd llawer o'r ymatebwyr yn gyffredinol yn cytuno â'r cynnig, er gyda rhai cafeatau. Mynegwyd y byddai'r cynnig yn darparu tryloywder, atebolrwydd, yn codi proffil yr agenda bioamrywiaeth (ymhlith aelodau'r Senedd a'r cyhoedd yn gyffredinol), ac yn dod â'r ddeddfwriaeth yn unol â thargedau statudol eraill sy'n berthnasol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol; Fodd bynnag, awgrymwyd y gallai'r cynnig fynd ymhellach.

4.245 Gwnaeth rhai ymatebwyr rai argymhellion penodol mewn ymateb i'r cwestiwn hwn, gan gynnwys:

- cyhoeddi adroddiadau blynyddol neu chwarterol ar gynnydd gyda chamau gweithredu a gymerwyd i ymchwilio i unrhyw ddiffyg
- sicrhau bod yr adroddiad yn glir ac yn wynebu'r cyhoedd
- bod yn rhaid i Weinidogion Cymru "gymryd cyfrifoldeb pan na fodlonir targedau bioamrywiaeth."
- cynnal asesiad a datganiad manylach bob 5 mlynedd ar ôl cyhoeddi'r adroddiad Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol

- adeiladu mewn "cyfnod peilot neu gyfnod o ailystyried" ar gyfer sefydliadau nad oes ganddynt gyllid neu adnoddau penodol i'w cyflawni yn erbyn yr agenda bioamrywiaeth
- sicrhau bod y ddeddfwriaeth yn cydnabod bod oedi sylweddol yn aml rhwng casglu arsylwadau bioamrywiaeth a chyhoeddi ystadegau swyddogol
- y dylai unrhyw ddatganiad gael ei ategu gan "gynllun adfer os nad yw'r targedau'n cael eu cyrraedd.
- deddfwriaeth Cymru i [ddilyn] y model 'cydymffurfio neu egluro' yn agos yn Neddf Newid Hinsawdd 2008²."

4.246 Roedd nifer o ymatebion sefydliadol yn galw am ddull cymesur o fonitro cynnydd yn erbyn targedau ac i sicrhau nad yw'n amharu ar adnoddau o "ddarpariaeth ar lawr gwlad".

4.247 Roedd rhai ymatebion sefydliadol yn cynnwys rhai pryderon am yr hyn roedden nhw'n ei ystyried yn "fframio gwan" o'r hyn y dylai Gweinidogion ei wneud pe na bai targedau'n cael eu cyrraedd. Awgrymwyd bod y syniad bod yn rhaid i Weinidogion nodi'r "camau rhesymol" y byddant yn eu cymryd i gyrraedd y targed "cyn gynted ag y bo'n ymarferol" yn peryglu israddio pwysigrwydd ac effaith y targedau.

4.248 Awgrymwyd gan sawl ymatebydd sefydliad fod yr argymhelliad arfaethedig - i Weinidogion Cymru geisio cyngor annibynnol ac arbenigol ar y rhesymau pam nad yw targedau wedi'u cyrraedd ac ar gamau adfer angenrheidiol - yn rhoi gormod o ddisgresiwn ynghylch pwy y maen nhw'n mynd ati i gael cyngor ac i ba raddau y maent yn dilyn y cyngor hwn. Yn hytrach, awgrymwyd y dylai'r Bil ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gael a dilyn cyngor y Corff Llywodraethu annibynnol ar y rhesymau pam na chyflawnwyd targedau.

² Pasiwyd y Ddeddf Newid Hinsawdd yn y DU ym mis Tachwedd 2008 ac mae'n nodi targedau lleihau allyriadau y mae'n rhaid i'r DU gydymffurfio â hwy yn gyfreithlon.

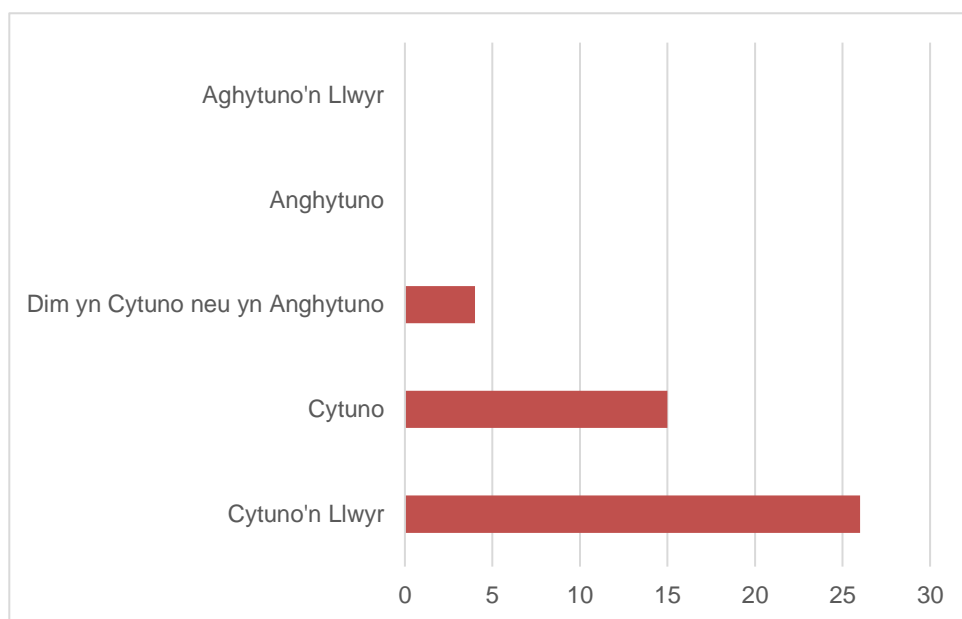
Ymatebion Hawdd eu Deall

4.249 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, mae 66% (n = 2) yn cytuno â'r llywodraeth yn cyhoeddi datganiad bob ychydig flynyddoedd yn egluro cynnydd tuag at y targedau.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.250 Fel y dangosir gan Ffigur 4.49 isod, cytunodd cyfranogwyr grŵp ffocws 26 yn gryf gyda'r cynnig o gyhoeddi datganiadau rheolaidd i esbonio cynnydd yn boblogaidd iawn, tra cytunodd 15.

Ffigur 4.49: TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau?

Gwraidd: Pleidlais Grŵp Ffocws

4.251 I rai mynychwyr, ystyriwyd bod y datganiadau arfaethedig yn ffordd dda o hyrwyddo tryloywder a helpu'r cyhoedd i ddeall cynnydd yn erbyn targedau. Nodwyd pwysigrwydd datganiadau yn "onest" am gynnydd, ac nad ydynt yn tynnu sylw at lwyddiant yn unig. Roedd galw am ystadegau a thystiolaeth i gefnogi honiadau Llywodraeth Cymru. Gofynnodd rhai lle byddai'r adroddiadau hyn yn cael eu

cyhoeddi ac a fyddent ar gael i'r cyhoedd. Roedd galwadau hefyd am adolygiadau chwe mis mwy rheolaidd ac, i'r gwrthwyneb, teimlad y bydd myfyrio yn arbennig o bwysig mewn cynyddiadau pum mlynedd, gan y gallai fod yn anodd sylwi ar gynnydd a wnaed flwyddyn i flwyddyn.

4.252 Cymysg oedd barn ynghylch a fyddai hyn yn ffurf effeithiol o atebolrwydd. Er bod rhai yn teimlo y byddai'n dal Llywodraeth Cymru yn atebol, roedd eraill yn credu y gallent gael eu defnyddio i gamarwain neu arafu cynnydd, gyda datganiadau wedi'u cynhyrchu ond ni ofynnwyd unrhyw gwestiynau pellach.

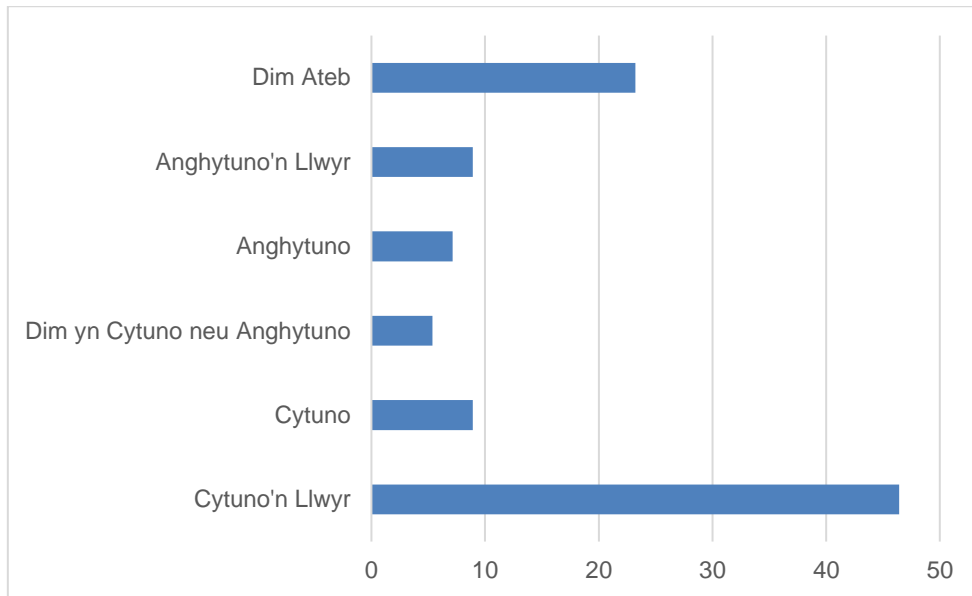
4.253 Awgrymodd cyfranogwyr grwpiau ffocws hefyd gymharïaeth yn erbyn amgylchiadau heddiw a hefyd y cynnydd a wnaed yn Lloegr a chenhedloedd eraill y DU. Roedd cwestiynau am gosbau am fethu â chyrraedd targedau a phryderon am amwysedd y ffigurau a'r gwrthdaro posibl â pholisïau eraill ynghylch adeiladu tai.

TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru lunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.254 Fel y dangosir yn ffigur 4.45, cytunodd 26 o ymatebion yn gryf â'r cynnig bod gofyn i Weinidogion Cymru gynhyrchu Strategaeth Adfer Natur Cymru hirdymor statudol.

Ffigur 4.50 TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru lunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang? (Ymatebion unigol)

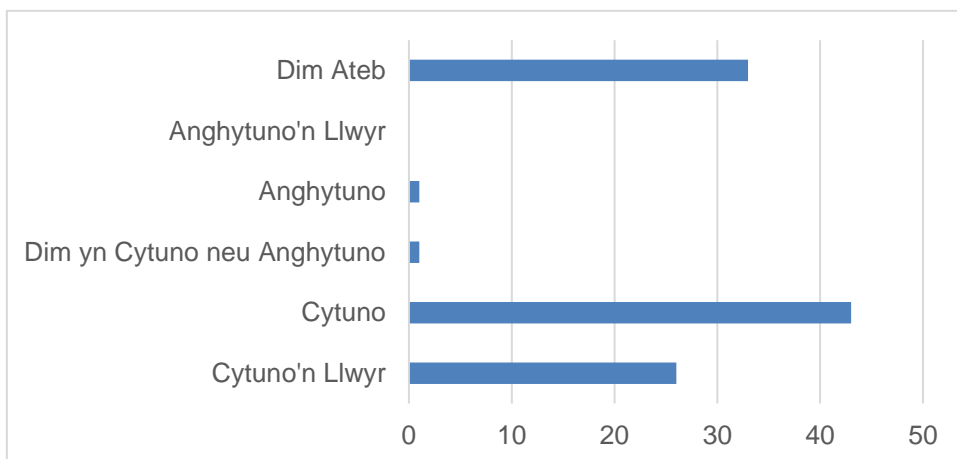

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.255 Fel y dangosir yn ffigur 4.51, cytunodd 43 o ymatebion gyda'r cynnig bod gofyn i Weinidogion Cymru gynhyrchu Strategaeth Adferiad Natur hirdymor statudol Cymru ymhlith y rhai a ymatebodd, tra bod 26 yn cytuno.

Ffigur 4.51 BT7. TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru Iunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang? (Ymatebion sefydliadol)

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

- 4.256 Awgrymodd rhai ymatebwyr fod angen adnoddau digonol ar y strategaeth i fod yn effeithiol. Mae angen cyllid ar gyfer Swyddogion Bioamrywiaeth ar Ddyletswydd Adran 6 a Chydlynwyr Partneriaeth Natur Lleol. Ar hyn o bryd, nid oes digon o adnoddau gan asiantaethau sector cyhoeddus ac nid ydynt yn cael eu hariannu'n ddigonol, felly mae ychwanegu dyletswyddau newydd yn gofyn am adnoddau ariannol cyfatebol.
- 4.257 Pwysleisiodd rhai trigolion hefyd bwysigrwydd cynlluniau strwythuredig i gyflawni targedau statudol. Dylai Gweinidogion nodi cynlluniau cyflawni manwl yn seiliedig ar gyngor annibynnol ac adrodd ar gynnydd. Os na fodlonir targedau dros dro, rhaid i Weinidogion gyflwyno cynllun adfer i'r Senedd.
- 4.258 Roedd llawer o ymatebwyr sefydliadol eisiau gweld Strategaeth Adfer Natur Cymru yn cysylltu ag adrannau eraill, yn enwedig cynllunio. Byddai'r cyswllt hwn yn sicrhau dull unedig ac yn adeiladu ar fecanweithiau presennol megis Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Phartneriaethau Natur Lleol sy'n cynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru, gan gyd-fynd â Chynlluniau Gweithredu Adfer Natur Lleol a thargedau amgylcheddol. Gall gweithio gyda'r mecanweithiau presennol hyn sicrhau bod y rhaglen waith yn cael ei llywio gan flaenoriaethau lleol i sicrhau bod targedau cenedlaethol o fudd i natur ledled Cymru. Tynnodd sefydliadau sylw hefyd at bwysigrwydd cydgysylltu adfer natur â blaenoriaethau a fframweithiau amgylcheddol eraill, megis Cynllun Aer Glân Cymru. Yn ogystal, dylid integreiddio ymrwymadau amgylcheddol deddfwriaethol ac anneddfwriaeth yn glir yng Nghymru, gyda gweithredu cyfannol a chydlynol ar draws adrannau'r llywodraeth.
- 4.259 Cytunodd nifer fach o sefydliadau y dylai Strategaeth Adfer Natur Cymru nodi llwybr gweithredu i gyrraedd targedau adfer natur, gan ddechrau o fewn chwe mis i gyhoeddi strategaeth. Dylai'r strategaeth ganolbwyntio ar gyllidebau a thargedau realistig a chynnwys pecynnau ariannol cadarn i'w gweithredu. Dylid neilltuo

adnoddau ariannol i ddiogelu targedau statudol, gan sicrhau bod llwybrau cyflawni diogel yn cael eu datgan yn y strategaeth.

4.260 Anogodd rhai ymatebwyr sefydliadol y dylai targedau statudol fod yn seiliedig ar dystiolaeth, dadansoddi ac ymchwil academaidd. Rhaid i'r strategaeth hefyd gynnwys dyletswydd i sicrhau bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd ar gyfer adfer natur a bod unrhyw ddiffyg gweithredu yn cael ei gyfiawnhau gan dystiolaeth wyddonol.

4.261 Mynegodd nifer fach o ymatebwyr unigol "nad dyma'r amser cywir" i lunio Strategaeth Adferiad Natur hirdymor statudol yng Nghymru.

Ymatebion Hawdd eu Deall

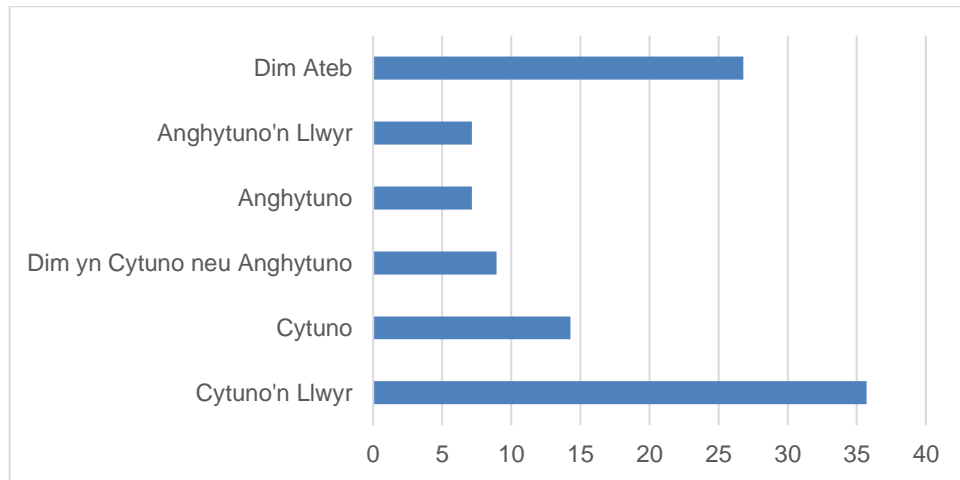
4.262 O'r ymatebion Hawdd eu Deall a dderbyniwyd, roedd 100% (n = 3) yn cefnogi'r cynnig y byddai gofyn i Weinidogion Cymru greu strategaeth bioamrywiaeth statudol a chynllun gweithredu i gyrraedd targedau.

TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.263 Fel y dangosir yn ffigur 4.47, cytunodd 20 o ymatebion yn gryf gyda'r cynnig bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol, tra cytunodd 8.

Ffigur 4.52 TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion unigol)

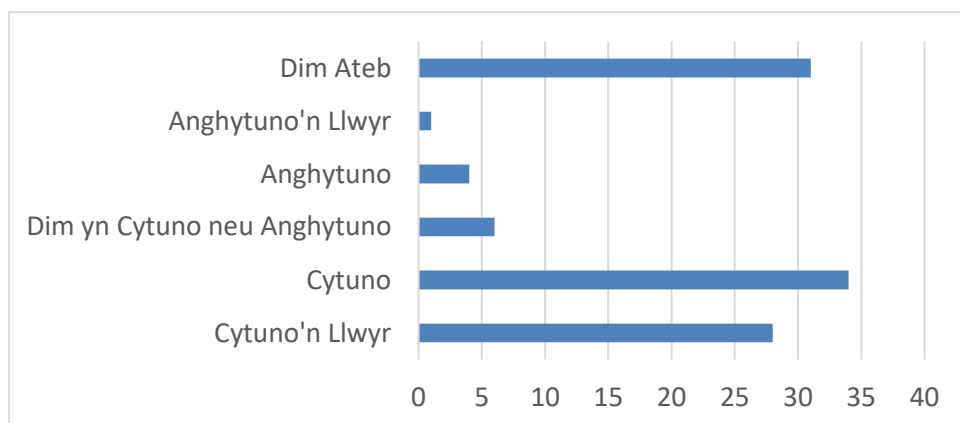

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.264 Fel y dangosir yn ffigur 4.53, cytunodd 34 o ymatebion gyda'r cynnig bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol, tra bod 28 yn cytuno'n gryf.

Ffigur 4.53 TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.265 Amlygodd rhai o'r ymatebwyr y materion canlynol i'w hystyried:

- dylid canolbwyntio ar adfer ecosystemau a swyddogaethau ecosystemau yn hytrach nag ar gynnal lefelau bioamrywiaeth presennol
- y Cynllun Gweithredu Adfer Natur yn cael ei weithredu cyn gynted â phosibl
- ni ddylai adrodd weithredu fel rhwystr i gyrraedd targedau
- diffyg sôn am ddatgarboneiddio o fewn y Cynllun Adfer Natur

4.266 Teimlai sawl ymatebydd y bydd y cynnig hwn yn helpu i ddarparu fframwaith clir ynghylch sut mae targedau'n cael eu trosi'n weithredoedd. Felly, bydd effeithiolrwydd y Cynllun Gweithredu i gyflawni targedau bioamrywiaeth yn dibynnu ar sut mae'r rhaglen waith fanwl yn cael ei chymhwyso, a sut y gall ryngweithio â chynlluniau eraill fel y Cynllun Ffermio Cynaliadwy. Gofynnir am eglurder gan ymatebwyr i ddeall yn well pwy sy'n gyfrifol am ddarparu gwaith ar ba lefel, gan ailadrodd bod yn rhaid i gynllun gweithredu cenedlaethol ganiatáu gallu i addasu ar lefel leol. Amlygwyd hefyd y byddai'r pŵer i ddiwygio'r Cynllun Gweithredu bob pedair blynedd yn atal gweinyddiaethau'r dyfodol rhag gwanhau'r targedau a hawlio eu bod yn cael eu gweithredu'n llawn heb gyflawni amcanion allweddol.

4.267 Roedd llawer o sefydliadau'n teimlo'n gryf bod yn rhaid i'r Cynllun Gweithredu gael ei ddylunio a'i weithredu mewn cydweithrediad â'r Bartneriaeth Natur Leol gan eu bod eisoes yn cyflawni targedau cenedlaethol ar lefel leol, gan ddod ag ystod eang o arbenigedd a phrofiad ynghyd. Teimlir eu bod yn fecanwaith cyflawni allweddol gan sicrhau y bydd targedau bioamrywiaeth cenedlaethol o fudd i natur ledled Cymru ac yn berthnasol ar lefel leol.

4.268 Nododd sawl sefydliad yr hoffent weld adnoddau pwrpasol yn cael eu neilltuo i ddyluniad y Cynllun Gweithredu ac yn cynnwys yr ystyriaethau a'r mewnbynnau adnoddau sy'n ofynnol ar gyfer y rhaglen waith, gan gynnwys darpariaeth ddigonol ar gyfer arbenigedd a monitro.

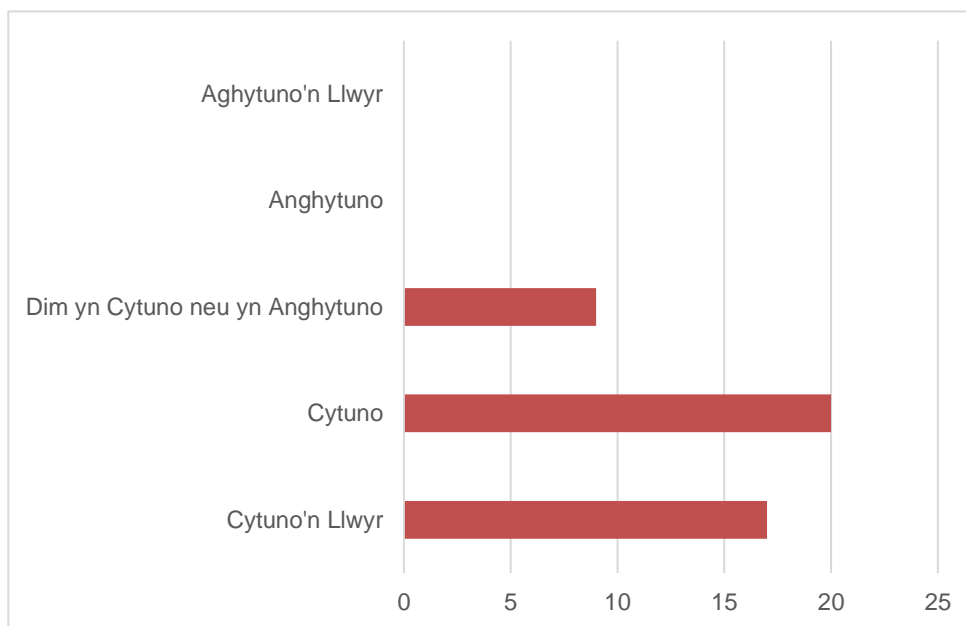
4.269 Nododd nifer fach o ymatebwyr unigol fod yn rhaid disgwyl y dylai amcanion y Cynllun Gweithredu hwn fod yn ganolog i raglen waith pob sefydliad.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.270 Fel yr adlewyrchir yn Ffigur 4.54, cytunodd 20 o gyfranogwyr grwpiau ffocws gyda Gweinidogion Cymru yn gorfod creu strategaeth bioamrywiaeth statudol a chynlluniau gweithredu i gyflawni'r targedau, tra bod 17 yn cytuno'n gryf.

4.271 Yn y drafodaeth grŵp ffocws, roedd teimladau yn gymysg, gyda theimladau y gallai strategaeth a chynlluniau gweithredu fod o gymorth i amlinellu sut mae Cymru'n gobeithio cyflawni'r targedau a dangos cynnydd. Fodd bynnag, roedd eraill yn teimlo bod y syniad hwn yn "anymarferol" ac yn amheus o'i effeithiolrwydd yn seiliedig ar "ymddygiad yn y gorffennol" Llywodraeth Cymru.

Ffigur 4.54: TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

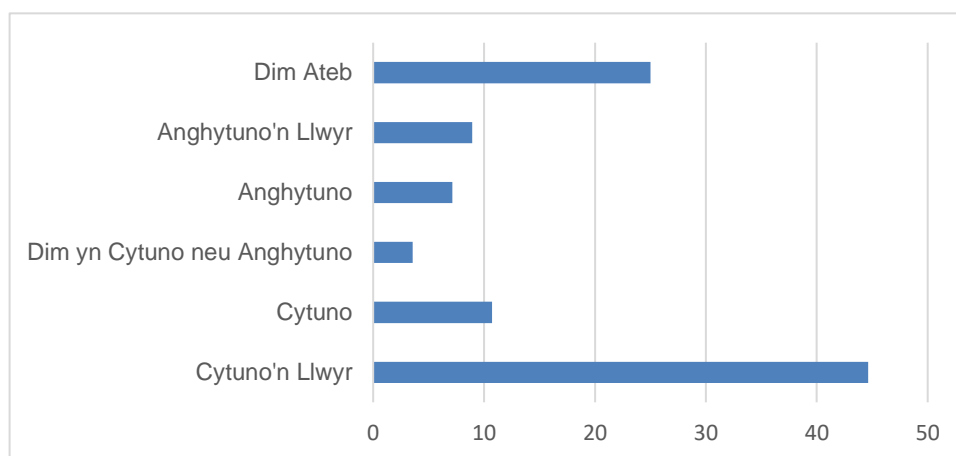
Gwraidd: Pleidlais Grŵp Ffocws

TB9: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.272 Fel y dangosir yn ffigur 4.55, cytunodd 25 o ymatebion y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol, tra cytunodd 6.

Ffigur 4.55 TB9: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion unigol)

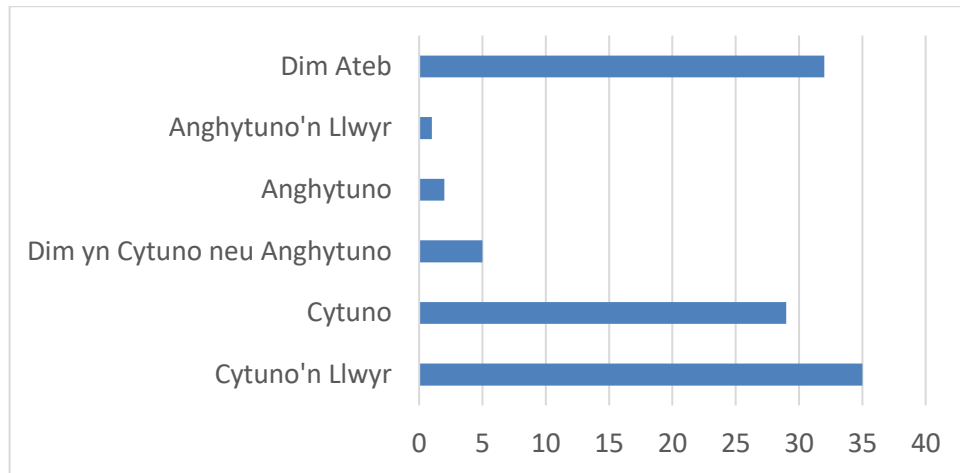

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.273 Fel y dangosir yn ffigur 4.56, cytunodd 35 o ymatebion yn gryf y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol, tra bod 29 yn cytuno.

Ffigur 4.56 TB9: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.274 Gan gyfeirio at y ddyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus i gyfrannu at gyflawni targedau bioamrywiaeth, tynnodd ymatebwyr sylw at y potensial i ymestyn y ddeddfwriaeth hon i'r sector preifat, yn enwedig i'r rhai sy'n derbyn arian cyhoeddus, neu sy'n cael effaith sylweddol ar yr amgylchedd yng Nghymru.

4.275 Cyfeiriodd llawer o ymatebion sefydliadol at eu pryderon gydag adnoddau, yn enwedig yr angen am sicrhau bod cyllid digonol ar gael i awdurdodau cyhoeddus er mwyn cyfrannu at dargedau. Awgrymodd rhai y dylid cynnal asesiad effaith ariannol er mwyn deall y costau.

4.276 Gwnaeth llawer o sefydliadau sylwadau ar berthnasedd awdurdodau cyhoeddus i dargedau, yn enwedig pan nad oes ganddynt reolaeth tir sylweddol na darpariaeth gwasanaethau. Holwyd a fyddai'r cyfraniad yn cael ei wneud yn gymesur ac yn unol ag arfer eu swyddogaeth arferol fel gydag Adran 6. Roedd ymatebwyr yn dymuno gweld Dyletswydd realistig yn cael ei chymhwyso i'r awdurdodau hyn nad yw'n effeithio'n negyddol ar weithrediad y sefydliad.

4.277 Gofynnodd sawl ymatebydd sefydliadol am eglurder pellach ar y cynnig hwn. Roedd hyn yn cynnwys:

- manylion ar sut y byddai'r ddyletswydd yn cael ei monitro a'i gorfodi
- pennu'r targedau a sut mae hyn yn wahanol i'r Ddyletswydd bresennol i gynnal a gwella bioamrywiaeth
- Manylion ar sut y bydd targedau yn cael eu mesur

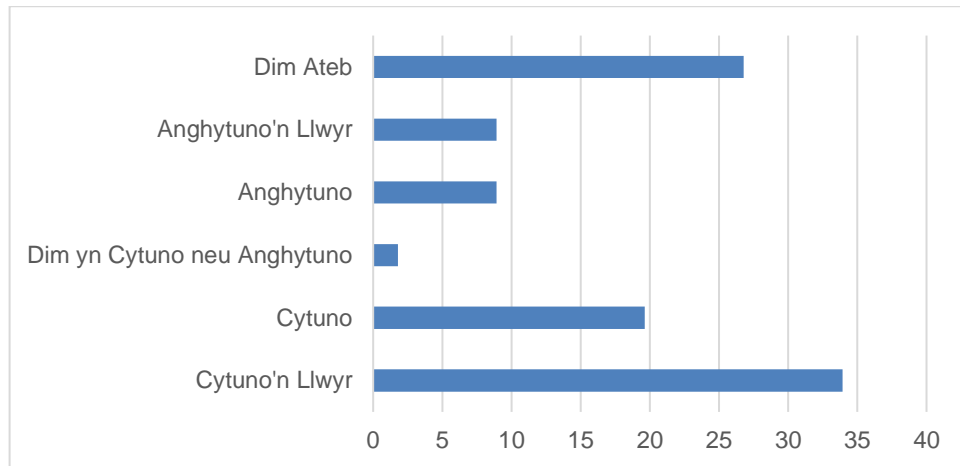
4.278 Soniwyd am integreiddio gan lawer o ymatebwyr. Roedd hyn yng nghydestun awdurdodau cyhoeddus sydd eisoes yn cadw at Dyletswyddau Adran 6 a'r posibilrwydd iddo gael ei integreiddio â thargedau bioamrywiaeth newydd. Roedd eraill yn dymuno gweld dull partneriaeth yn cael ei ddatblygu, yn hytrach nag un a fyddai'n cael ei osod mewn trefniant 'o'r brig i lawr'. Yn olaf, nodwyd yr angen am drefniadau trawsffiniol os yw fframweithiau am weithio'n wahanol ledled Cymru a Lloegr.

TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.279 Fel y dangosir yn ffigur 4.57, cytunodd 19 o ymatebion yn gryf y dylai awdurdodau cyhoeddus a enwir gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol, tra cytunodd 11.

Ffigur 4.57 TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion unigol)

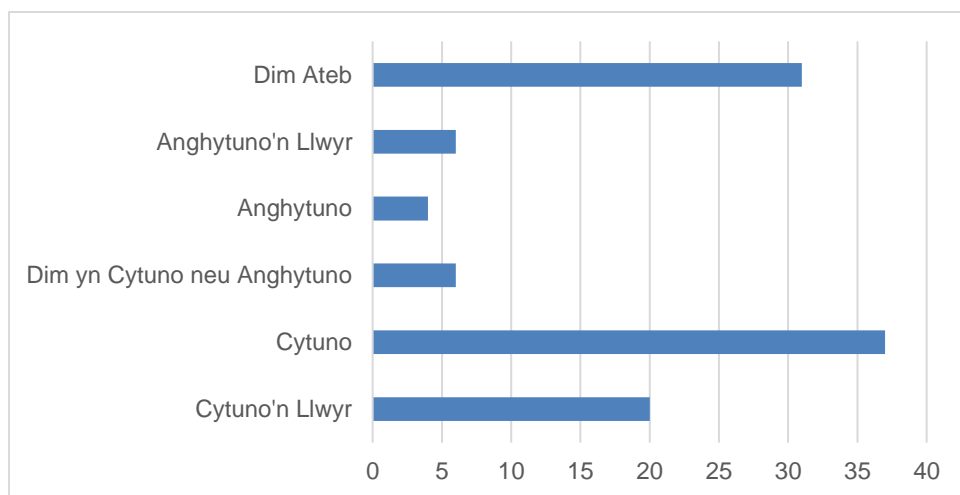

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.280 Fel y dangosir yn ffigur 4.58, cytunodd 37 o ymatebion y dylai awdurdodau cyhoeddus a enwir gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol, tra cytunodd 20 yn gryf.

Ffigur 4.58 TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol? (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.281 Amlygodd yr ymatebwyr yma bwysigrwydd cynlluniau gweithredu gyda llais cymunedol, pryderon am adnoddau, a'r teimlad y dylai cynigion fynd ymhellach gydag awgrymiadau ar gyfer:

diwygiadau i'r system gynllunio, lle na roddir ceisiadau os nad oes net gadarnhaol i fioamrywiaeth

cynnwys sefydliadau nad ydynt yn dal tir i amlinellu eu cynlluniau bioamrywiaeth

4.282 Ailadroddodd llawer o ymatebwyr sefydliadol fod cyfle i adeiladu ar y gwaith presennol sy'n cael ei wneud gan awdurdodau lleol, gan nodi y dylid rhoi anogaeth ar gyfer eu hymgysylltiad â'r Cynlluniau Gweithredu Adfer Natur presennol a gynhyrchwyd gan PNL. Os nad yw'n bosibl ymgysylltu â'r Awdurdodau Lleol presennol, ffactor gwahaniaethu a awgrymwyd oedd i awdurdodau cyhoeddus gynhyrchu Llwybr Gweithredu Adfer Natur Brys atodol. Cyfeiriodd nifer fawr o ymatebwyr at wella PNL trwy:

- awdurdod lleol yn gallu cynhyrchu mwy nag un cynllun lle bo angen
- awdurdodau lleol sy'n gweithredu fel sefydliadau arweiniol mewn hwyluso
- bod â'r hyblygrwydd i greu cynlluniau yn unol â ffiniau daearegol
- cysylltu cynlluniau gyda'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy
- sicrhau bod yna ymrwymadau a wnaed gan awdurdodau lleol ar gyflawni gwaith angenrheidiol
- gweithredu mecanwaith adborth ar ansawdd cynlluniau Llywodraeth Cymru / y corff llywodraethu

4.283 Roedd yr angen i sicrhau darpariaeth a reolir yn dda hefyd yn cael ei grybwyll gan lawer o ymatebwyr. Gellid gwneud hyn drwy sicrhau cyllid ac adnoddau tymor hir i gynnal ei effeithiolrwydd i gynnal gallu staff cymwys addas sydd ag arbenigedd ecolegol. Enghraifft o arfer da o gynlluniau ag adnoddau da fel y rhain oedd y Cynlluniau Gweithredu Ardal Leol. Roedd awgrym arall i gyflawni cynlluniau'n effeithiol yn cynnwys rhyw fath o fecanwaith goruchwyllo i sicrhau bod ymdrechion a

gasglwyd yn cyd-fynd yn erbyn targedau ac amcanion cyffredinol, o bosibl yn cael eu cynnal gan y corff llywodraethu. Roedd sylwadau eraill yn ymwneud â chyflenwi yn cynnwys:

- cysylltiad â chynlluniau a pholisïau eraill
- is-ddeddfwriaeth i nodi'r gofynion ar gyfer CGNLI yn fanwl
- amcanion sy'n mynd y tu hwnt i ddogfennau i fonitro ac addasiadau gweithredol lle bo angen.

4.284 Pwysleisiodd nifer fach o ymatebwyr sefydliadol bwysigrwydd cydweithio. Credwyd y gellid lleihau dyblygu ymdrech gan sefydliadau sy'n gweithio mewn partneriaeth i gynhyrchu cynlluniau. Soniwyd hefyd oedd y posibilrwydd y bydd cynlluniau'n destun cyfranogiad y cyhoedd ac ymgynghori lleol.

4.285 Roedd rhai ymatebwyr unigol yn teimlo y dylai cynigion fynd ymhellach gydag awgrymiadau ar gyfer:

- diwygiadau i'r system gynllunio, lle na roddir ceisiadau os nad oes net gadarnhaol i fioamrywiaeth
- cynnwys sefydliadau nad ydynt yn dal tir i amlinellu eu cynlluniau bioamrywiaeth

4.286 Amlygodd nifer fach o ymatebwyr unigol bwysigrwydd bod gan gynlluniau gweithredu lais cymunedol a'u pryderon gydag adnoddau digonol.

Ymatebion Grŵp Ffocws

4.287 Roedd y rhai sy'n cefnogi awdurdodau cyhoeddus yn rhwym o ddyletswydd i helpu i gyflawni cynlluniau gweithredu yn teimlo y dylai hyn fod yn rhan o'u cyflawniad. Fe'i hystyriwyd yn gyfle i awdurdodau cyhoeddus arwain drwy esiampl a sicrhau bod y cynlluniau gweithredu yn gweithio fel y bwriadwyd, gyda'r syniad y gallai awdurdodau sy'n ymwneud â gweithredu deimlo mwy o berchnogaeth dros y cynlluniau, ac y gallent helpu i sicrhau eu bod yn fwy addas i wahanol gyd-destunau lleol. Teimlwyd y gallai cymryd rhan mewn cynllunio a chyflawni hefyd hwyluso cydymffurfiaeth a gweithio mewn partneriaeth ar draws awdurdodau cyhoeddus.

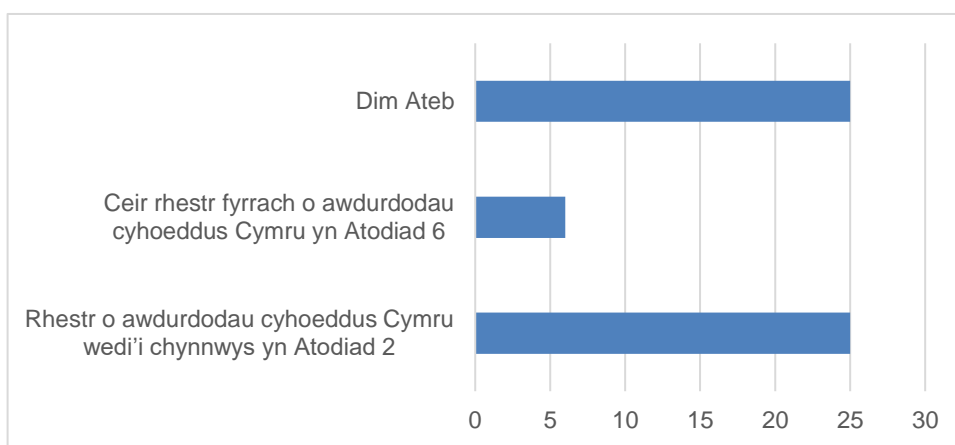
- 4.288 Er bod llawer o fynychwyr yn teimlo y dylai awdurdodau cyhoeddus helpu i gyflawni cynlluniau gweithredu ac mai ymgorffori hyn yn gyfraith yw'r unig ffordd o orfodi ffurfio arferion cadarnhaol a newid ymddygiad, eglurodd rhai cyfranogwyr nad ydynt yn credu y dylai pob awdurdod cyhoeddus orfod *datblygu* eu cynllun gweithredu eu hunain.
- 4.289 I'r rhai a gymerodd safbwynt mwy cynnil ynghylch *pa* awdurdodau cyhoeddus y dylai fod angen cyfrannu, roedd rhai yn teimlo mai dim ond cyrff â chyfrifoldebau rheoli tir ddylai fod â dyletswydd i helpu i gyflawni cynlluniau gweithredu. Yn yr un modd, roedd rhai yn sôn am wasanaethau tân ac achub fel enghraifft o gorff cyhoeddus nad oedd yn arbennig o gysylltiedig â'r amgylchedd, ac y dylent barhau i ganolbwyntio ar eu prif rôl, tra bod eraill yn teimlo y gellid disgwyl i wasanaethau tân ac achub gymryd mesurau ataliol yn erbyn tanau gwyllt a bod yn ymrwymedig i arfer da a chodi ymwybyddiaeth o sut mae tanau'n dechrau.
- 4.290 Roedd mynychwyr eraill eisiau i'r ddyletswydd hon ymestyn y tu hwnt i awdurdodau cyhoeddus, gan alw arni i wneud cais i gwmnïau preifat neu i bob aelod o gymdeithas. Cyfeiriwyd at ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch, sy'n berthnasol i bawb, yma, gyda'r syniad y dylai pawb yng Nghymru ystyried yr holl ddeddfwriaeth amgylcheddol newydd.
- 4.291 Yn olaf, gwnaeth y rhai a oedd yn bresennol sylwadau ar gost ac ymarferoldeb neilltuo dyletswydd i awdurdodau cyhoeddus i helpu i gyflawni cynlluniau gweithredu. Roedd y cyfranogwyr yn glir y byddai hyn yn ychwanegu cost ychwanegol ac y byddai angen mwy o gyllid, er nad oedd hwn o reidrwydd yn ddatganiad yn erbyn y ddyletswydd. Ar nodyn ymarferol, roedd cyfranogwyr hefyd yn meddwl tybed a fyddai'r cynlluniau gweithredu yn dod yn ymarfer "ticio bocs" ac yn poeni y gall awdurdodau fynd "wedi'u llethu" gyda gormod o gynlluniau ar y lefel leol..

TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i:

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion unigol

4.292 Fel y dangosir yn Ffigur 4.59, awgrymodd 25 o ymatebion y dylai'r dyletswyddau fod yn berthnasol i'r Rhestr o awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru a gynhwysir yn Atodiad 2 tra bod 6 yn teimlo y dylent wneud cais i'r rhestr fer a gynhwysir yn Atodiad 6.

Ffigur 4.59 TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i: (Ymatebion unigol)

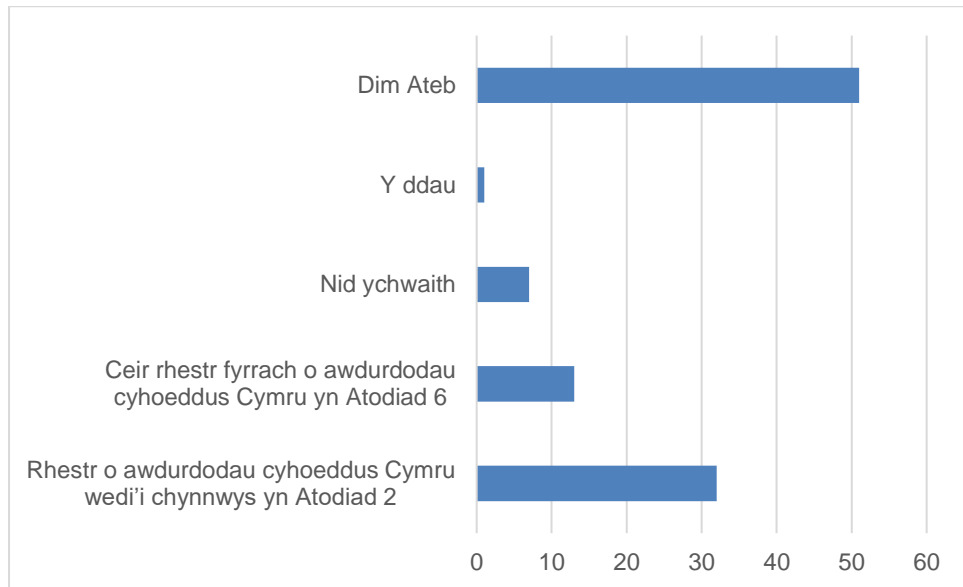

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Meintiol: Ymatebion sefydliadol

4.293 Fel y dangosir yn Ffigur 4.54, awgrymodd 32 o ymatebion y dylai'r dyletswyddau fod yn berthnasol i'r Rhestr o awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru a gynhwysir yn Atodiad 2 tra bod 13 yn teimlo y dylent wneud cais i'r rhestr fer a gynhwysir yn Atodiad 6.

Ffigur 4.60 TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i: (Ymatebion sefydliadol)

Gwraidd: Arolwg Ymgynghori

Dadansoddiad Ansoddol: Ymatebion Unigol a Sefydliadol

4.294 Roedd llawer o'r ymatebwyr yn teimlo bod sefydliadau pwysig ac arwyddocaol ar goll o'r ddwy restr. Dyma nhw:

- PEDW
- CADW
- prifysgolion
- asiantaethau cefnffyrdd

4.295 Tynnodd nifer fach o ymatebwyr sefydliadol sylw hefyd at dirfeddianwyr preifat, cynghorau cymuned, a'r angen i gyfraniadau fod yn gyfrannol yn ôl eu heffaith neu bŵer cymharol.

5. Sylwadau Ychwanegol

Dadansoddiad sefydliadol ac unigol

5.1 Roedd ymatebion y sefydliad yn rhoi sawl sylw yn ychwanegol at yr atebion a ddarparwyd i brif gwestiynau'r arolwg.

5.2 Trafodwyd targedau gan sawl sefydliad, mewn perthynas â'r ffactorau canlynol:

- y gofynion ar gyfer y broses gosod targed
- eglurder ynghylch cwmpas targedau penodol
- y berthynas gronnol rhwng targedau tymor byr a hirdymor
- yr angen i gyrraedd targedau o fewn dyraniadau cyllidebol tebygol ac yn dderbyniol i nifer ehangach o randdeiliaid
- monitro, adrodd a chraffu targedau effeithiol er mwyn sicrhau tryloywder.

5.0 Darparodd sefydliadau sylwadau pellach hefyd ar y corff llywodraethu:

- pryder am annibyniaeth y corff
- yr angen am ddull cyfannol sy'n seiliedig ar dystiolaeth er mwyn i'r corff llywodraethu fonitro'n effeithiol, darparu cyngor ac osgoi dyblygu
- cynrychiolaeth deg o'r sector amaethyddol o ystyried y gyfran uchel o dir Cymru a reolir gan ffermwyr
- sicrwydd bod holl gwmpas blaenorol yr UE yn cael ei gwmpasu gan y corff llywodraethu hwn yng Nghymru
- amrywiaeth a chynhwysiant fel ystyriaeth allweddol wrth sefydlu'r Bwrdd

5.1 Soniodd sawl sefydliad hefyd am ystyriaeth o'r egwyddorion:

- cydnabod rhyngweithiadau trawsffiniol a'r ardaloedd morol o ran cyflawni'r egwyddorion amgylcheddol hyn

- gorgyffwrdd yn uniongyrchol ag egwyddorion atal ac integreiddio â'r ffyrdd o weithio a nodir yn Neddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
 - cymhwysu'r egwyddor ragofalus yn gymesur
 - integreiddio pob egwyddor yn ofalus er mwyn osgoi canlyniadau anfwriadol
 - sicrhau y gellir cyflymu'r polisi ynni adnewyddadwy a bioamrywiaeth ochr yn ochr ag aros yn gyson â'r egwyddor integreiddio
- 5.2 Cododd rhai ymatebwyr sefydliadol y Partneriaethau Natur Lleol, gan nodi diffyg cydnabyddiaeth o fewn y Papur Gwyn o rôl gydlynw'r Partneriaethau yn y gorffennol. Archwiliodd ymatebwyr eraill rôl yr PNL wrth symud ymlaen, gyda rhai'n pryderu na fydd digon o adnoddau i gyflawni llwyth gwaith cynyddol a chwmpas diwygiedig.
- 5.3 Darparodd sefydliadau sylwadau ychwanegol hefyd ar adnoddau mewn perthynas ag arbenigedd, cyllid ac amseru. Soniwyd am yr angen am hyfforddiant er mwyn hysbysu ac addysgu swyddogion ac aelodau awdurdodau lleol, a gyflwynir mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru ac Awdurdodau Lleol. Roedd ymatebwyr yn cydnabod pa mor estynedig yw cyllid cyhoeddus ac yn archwilio sut y byddai'r corff newydd yn cael ei weld, yn ogystal â'r costau ychwanegol a ysgwyddir wrth ei weithredu a'r rhai a dynnir gan gyrff cyhoeddus wrth gyrraedd y targedau.
- 5.4 Trafododd un sefydliad bwysigrwydd ymgysylltu â thirfeddianwyr preifat wrth gyflawni targedau bioamrywiaeth yng Nghymru.
- 5.5 Soniwyd am yr integreiddio â'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy gan dri sefydliad a soniodd am ddiffyg cydlynid polisi rhwng y dogfennau ymgynghori cydamserol.
- 5.6 Soniodd dau sefydliad hefyd am ailddatgan Confensiwn Aarhus i Gyfraith Cymru fel rhan o'r ddeddfwriaeth hon.
- 5.7 Gofynnwyd am eglurder pellach ynghylch sut y bydd angen gweithredu ar sefydliadau trawsffiniol sy'n cael effaith fawr ar fioamrywiaeth yng Nghymru.

Ymatebion Hawdd eu Deall

5.8 Ni ddarparwyd unrhyw sylwadau ychwanegol gan ymatebion Hawdd eu Deall fel rhan o'r ymgynghoriad.

Ymatebion Grŵp Ffocws

5.9 Roedd adborth gan gyfranogwyr y grwpiau ffocws yn cynnwys myfyrdodau bod y wybodaeth a ddarparwyd yn ystod y grwpiau yn ddiddorol a bod cyfranogwyr wedi dysgu llawer o fynychu. Soniodd cyfranogwr arall fod y drafodaeth yn gadarnhaol, gan roi "rhywfaint o obaith iddynt yn y llywodraeth", a bod yr ymgynghoriad yn "beth da" er ei fod yn feirniadol yn ystod y drafodaeth. Holodd cyfranogwr arall, tra hefyd yn gefnogol i'r cynllun, o ble mae'r cyllid yn dod o.

5.10 Tansgoriwyd yr angen am fath clir o fesur gan fynychwyr.

5.11 Roedd y syniadau eraill a gynigiwyd yn cynnwys yr angen i flaenoriaethu peryglon ansawdd dŵr a llifogydd, a chyflwyno cymhellion ariannol i fusnesau bach gael gwared ar wastraff yn iawn.

5.12 Yn fwy cyffredinol, mynegodd cyfranogwyr eu diddordeb yn y pwnc a'r gwerthfawrogiad a'r dysgu o drafodaethau'r grŵp ffocws. Gwnaed awgrym y dylid rhoi cyhoeddusrwydd ehangach i ymgynghoriadau fel y gall pobl gymryd rhan. Roedd teimlad cyffredinol bod y syniadau a drafodwyd yn ddatblygiadau cadarnhaol a bod angen i newid hinsawdd a llygredd fod yn flaenoriaethau uchel, hyd yn oed yn ystod argyfwng costau byw.

5.13 Roedd gan rai cyfranogwyr syniadau eraill am y maes polisi, gydag awgrym o gymhellion ariannol i fusnesau bach gael gwared ar wastraff yn iawn yn ogystal â'r angen i flaenoriaethu dŵr, yn enwedig perygl llifogydd ac ansawdd dŵr. Teimlai cyfranogwr arall ei bod yn bwysig hyrwyddo ymgynghoriadau a sut i gymryd rhan, gan fod y mwyaf o bobl sy'n gwybod am yr ymgynghoriad o fudd i bawb.

5.14 Yn olaf, rhoddwyd awgrym arall bod llygredd a newid hinsawdd yn gymaint o broblem fel bod angen iddynt fod yn flaenoriaeth uchel ar y cyfan, hyd yn oed yng nghydestun argyfwng costau byw.

Ymgyrchoedd

5.15 Cafwyd cyfanswm o 1005 o ymatebion o ganlyniad i un ymgyrch a drefnwyd gan RSPB Cymru. Yn ogystal â'r neges destun safonol rhoddwyd cyfle i ymatebwyr i ychwanegu eu testun unigryw eu hunain a wnaeth 137 o ymatebwyr. Bydd yr adran hon yn cynnwys crynodeb byr o destun yr ymgyrch ac yna dadansoddiad thematig o'r cyfraniadau unigol.

Crynodeb o'r ymgyrch

5.16 Mynegodd ymgyrch RSPB Cymru gefnogaeth i'r mesur arfaethedig ac anogodd Lywodraeth Cymru i sicrhau'r bil:

- yn gosod dyletswydd gref i gymhwyso'r pum Egwyddor Amgylcheddol ym mhob datblygiad polisi ar Weinidogion a chyrrff cyhoeddus eraill
- yn creu corff newydd sy'n wirioneddol annibynnol ac sydd ag adnoddau da ac sydd â phwrpas clir i amddiffyn a gwella'r amgylchedd ac sydd â phwerau cadarn i sicrhau bod dyletswyddau amgylcheddol yn cael eu cyflawni
- yn gosod prif darged clir, mesuradwy ar gyfer Cymru Bositif Natur

5.17 Yn ogystal, anogodd y dylid "gosod targedau ategol o fewn chwe mis i'r gyfraith gael ei phasio".

Cyfraniadau unigol

5.18 Roedd y 137 o ymatebion gyda chyfraniadau unigol yn ymdrin ag ystod o themâu. Roedd y rhain yn cynnwys:

- profiadau personol a oedd yn pwysleisio pwysigrwydd natur, eu perthynas â'r amgylchedd a'u gobeithion ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol a chenedlaethau'r dyfodol, gan gynnwys sawl un a oedd yn canolbwyntio ar bwysigrwydd yr amgylchedd ar gyfer iechyd meddwl
- tystiolaeth anecdotaidd o ddirywiad amgylcheddol yn ystod eu hoes gan gymharu profiadau blaenorol o helaethrwydd rhywogaethau ac amgylchedd iach gydag amgylchedd tlotach heddiw.

- y farn bod natur yn "ddihysbydd" gan gynnwys yr arsylwad mai Cymru yw "un o'r gwledydd mwyaf dihyssbyddedig o ran natur yn y byd"
- pryder am ansawdd afonydd oherwydd dŵr ffo amaethyddol, twf ffermydd dofednod a rhyddhau carthion
- pryder am y system amaethyddol yng Nghymru a'r angen i fabwysiadu system fwy cynaliadwy drwy gefnogi ffermydd yn well, newidiadau i'r math o fwyd sy'n cael ei ffermio, yn ogystal â ffocws penodol ar effaith defaid ar fioamrywiaeth
- yr angen am adnoddau digonol i CNC yn ogystal ag unrhyw sefydliad newydd

5.19 Yn ogystal â'r themâu hyn, awgrymodd ymatebwyr fod yr ymgynghoriad yn gysylltiedig â meysydd polisi eraill gan gynnwys newid hinsawdd a chynllunio.

Pwysleisiodd yr angen i Lywodraeth Cymru gefnogi pobl sy'n gweithredu'n lleol, sicrhau bod yr holl sefydliadau sy'n gallu effeithio ar yr amgylchedd yn cael eu cynnwys, ac awgrymodd y dylai'r ddeddfwriaeth gynnwys "Cyfraith Ecocide" i feithrin newid cymdeithasol mewn perthynas pobl â natur.

Atodiad A- – Rhestr o Gwestiynau'r Ymgynghoriad

Rhan A

EA1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynigion sy'n ymwneud â pharatoi canllawiau a fydd yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol?

EA2: Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyladwy i'r egwyddorion amgylcheddol a'r canllawiau cysylltiedig wrth ddatblygu eu polisïau a'u deddfwriaeth. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r dull hwn?

EA3: A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar wahân ar gyrrff cyhoeddus Cymru (ac eithrio Gweinidogion Cymru) i gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau cysylltiedig?

Os ydych o'r farn y dylai'r ddyletswydd fod yn gymwys i gyrrff cyhoeddus Cymru, nodwch yn y blwch testun isod i ba gyrrff cyhoeddus yng Nghymru a pham, yn ogystal ag unrhyw safbwynt sydd gennych ar sut y dylai'r ddyletswydd fod yn gymwys i'r cyrrff hynny.

EA4: A oes gennych unrhyw sylwadau ychwanegol yn ymwneud â bwriad Llywodraeth Cymru i wreiddio'r egwyddorion amgylcheddol a'r amcan cyffredin yng nghyfraith Cymru sydd heb eu cynnwys yn eich atebion i'r cwestiynau uchod?

Rhan B

CLI1: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r pwrpas a'r amcanion arfaethedig ar gyfer y corff llywodraethiant amgylcheddol newydd i Gymru?

CLI2: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r gofynion arfaethedig o ran strategaeth a gofynion adrodd y corff llywodraethiant?

CLI3: Rydym yn cynnig y dylai cylch gwaith y corff llywodraethiant fod yn berthnasol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau cyhoeddus perthnasol Cymru sy'n arfer y swyddogaethau amgylcheddol a restrir yn Atodiad 2 yng Nghymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â hyn?

CLI4: Yn eich barn chi, a oes unrhyw awdurdodau cyhoeddus eraill, neu gyrrff preifat sy'n arfer swyddogaethau o natur gyhoeddus, y dylid eu hychwanegu at y rhestr (neu eu dileu oddi arni) yn Atodiad 2? Defnyddiwch y blwch testun isod i esbonio eich ateb.

CLI5: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig y corff llywodraethiant mewn perthynas â monitro ac adrodd, gan gynnwys craffu ar dargedau statudol?

CLI6: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethiant?

CLI7: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull a awgrymir ar gyfer rheoli cwynion a sylwadau?

CLI8: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynigion i alluogi'r corff i ymchwilio?

CLI9: I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol ag achosion o ddiffyg cydymffurfio trwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?

CLI10: I ba raddau ydych chi'n cytuno â chynnig Llywodraeth Cymru i gynnwys adroddiadau/cynlluniau gwella fel cam gorfodi i greu cyfle i ddatrys materion systemig lle maent yn amlwg, ond lle tybir nad hysbysiad cydymffurfio yw'r mecanwaith gorau posibl i fynd i'r afael â'r mater?

CLI11: I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r cynnig i'r corff llywodraethiant, trwy eithriad, allu gwneud cais am adolygiad barnwrol a/neu ymyrryd mewn achos sifil?

CLI12: Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol ac, mewn rhai achosion, yn ddull gwrthgynhyrchiol o gywiro methiant i gydymffurfio â chyfraith amgylcheddol gan awdurdodau cyhoeddus Cymru. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn?

CLI13: Y model sy'n cael ei ffafrio ar gyfer y corff llywodraethiant yw 'Comisiwn', ond rydym o'r farn y byddai modelau amgen, fel corff hyd braich, yn gallu darparu manteision tebyg. I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r dull hwn?

CLI14: I ba raddau ydych chi'n cytuno â dull Llywodraeth Cymru o benodi aelodau a dyrannu adnoddau i'r corff llywodraethiant?

CLI15: A oes unrhyw safbwyntiau eraill yr hoffech eu mynegi mewn perthynas â'n cynigion i sefydlu corff llywodraethiant?

Rhan C

TB1: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys Fframwaith Adfer Natur Cymru yn y Bil, yn unol â'r cynnig yn y papur?

TB2: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chynnwys yn y Bil y targed pennawd natur-bositif: 'Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy wella statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050'.

TB3: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig i gynnwys dyletswydd fod rhaid i Weinidogion Cymru bennu targedau bioamrywiaeth statudol mewn is-ddeddfwriaeth?

TB4: Mae'n debygol mai'r gyfres bosibl o dargedau ategol, i ategu'r targed pennawd, fydd:

- Rhywogaethau – dosbarthiad, toreithrwydd a risg diflannu;
- Cynefin – diogelu, rheoli ac adfer; ac
- Iechyd a gwytnwch ecosystemau – cydnabod rôl a chyfraniad allweddol ecosystemau

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd allweddol sydd mewn golwg ar gyfer y targedau bioamrywiaeth i'w cyflwyno mewn isddeddfwriaeth yn Fframwaith Adfer Natur Cymru?

TB5: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar y targedau bioamrywiaeth fel rhan o'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol?

TB6: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi datganiad, gerbron y Senedd, i ddatgan a yw'r targedau bioamrywiaeth statudol wedi'u bodloni erbyn y dyddiad a bennir yn y rheoliadau?

TB7: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig y bydd gofyn i Weinidogion Cymru lunio Strategaeth Adfer Natur hirdymor statudol i Gymru yn amlinellu'r dull o gyflawni'r targedau statudol yn ogystal ag ymateb Llywodraeth Cymru i'r Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang?

TB8: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru yn nodi rhaglen waith fanwl sydd ei hangen i gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

TB9: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai fod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyfrannu at gyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

TB10: I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylai awdurdodau cyhoeddus penodol gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol i amlinellu camau gweithredu a blaenoriaethau lleol ar gyfer cyflawni'r targedau bioamrywiaeth statudol?

TB11: Nodwch a fyddai'n well gennych i'r dyletswyddau arfaethedig yn yr adran hon fod yn berthnasol i:

a) y rhestr o awdurdodau cyhoeddus Cymru sydd wedi'i chynnwys yn Atodiad 2

b) y rhestr fyrrach o awdurdodau cyhoeddus Cymru sydd wedi'i chynnwys yn Atodiad 6

Atodiad B – Canllawiau Testun Grwpiau Ffocws

Ymgynghoriad ar Fioamrywiaeth a Llywodraethu Amgylcheddol

Gweithdy v1

Mawrth 2024

Enwau cydlynwyr	
Amser dyddiad	

	Cwestiwn Grŵp Ffocws	Atebion
	Cyflwyniad – Ymglyfarwyddo â'r ymgynghoriad a thrafod bioamrywiaeth a llywodraethu. - 10 munud	
	<p>A allwch chi gyflwyno eich hunain a dweud ychydig wrthym am o ble rydych chi'n dod a pham roedd gennych chi ddiddordeb mewn cymryd rhan heddiw?</p> <ul style="list-style-type: none">• Oes gennych chi ddiddordeb mewn bioamrywiaeth, neu unrhyw brofiad o hynny?• A oeddech chi wedi clywed am yr ymgynghoriad hwn cyn i ni ofyn i chi gymryd rhan yn y gweithdy hwn?	
	<p>A ydych chi wedi cymryd rhan mewn unrhyw ymgynghoriadau o'r blaen?</p>	

1.		
a	<p>Ar gyfer ein cwestiwn nesaf, rydym am ofyn ichi am weinidogion Cymru.</p> <p>Yng Nghymru, mae gennym y gweinidogion canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prif Weinidog Cymru • Gweinidog yr Economi • Dirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth • Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol • Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Lles • Dirprwy Weinidog dros Wasanaethau Cymdeithasol • Gweinidog a Dirprwy Weinidog dros Newid Hinsawdd • Gweinidog Addysg a'r Iaith Gymraeg • Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol • Gweinidog dros Faterion Gwledig, Gogledd Cymru a'r Trefnydd • Y Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Dirprwy Weinidog dros Bartneriaeth Gymdeithasol • Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad. <p>Mae gan y gweinidogion hyn nifer o gyfrifoldebau. Maent yn cynnwys datblygu a gweithredu polisiau, gwneud penderfyniadau yn eu meysydd allweddol, a datblygu deddfwriaeth.</p> <p>A ydych yn cytuno y dylai fod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw (gyda'r gofal neu'r pryder priodol) i egwyddorion a chanllawiau amgylcheddol wrth ddatblygu polisiau a deddfwriaeth?</p>	
b	<p>A ydych yn meddwl y dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno Dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol?</p>	
c	<p>Ar gyfer y cwestiwn nesaf, rydym am ofyn ichi am gyrrff cyhoeddus yng Nghymru.</p> <p>Mae cyrrff cyhoeddus yn cynnwys sefydliadau fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byrddau iechyd rhanbarthol a sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol eraill 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Parciau Cenedlaethol • Awdurdodau lleol • Swyddfeydd y Comisiynwyr • Awdurdodau tân ac achub • Cwmnïau cofrestredig o dan gylch gwaith Llywodraeth Cymru: Banc Datblygu Cymru, Maes Awyr Caerdydd, • Sefydliadau celfyddydol a diwylliannol: Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Amgueddfa Cymru • Cyrff addysgol gan gynnwys: Estyn, Cymwysterau Cymru, Tribiwnlys Addysg Cymru <p>A oes gennych unrhyw farn ynghylch a ddylid gosod dyletswydd ar y cyrff cyhoeddus Cymreig hyn (yn ogystal â Gweinidogion Cymru) i gymhwyso'r egwyddorion a'r canllawiau?</p>	
d	A oes gennych unrhyw awgrymiadau eraill ar sut y gallai Llywodraeth Cymru ddiogelu amgylchedd Cymru?	
2. Rhan B – Sefydlu Corff Llywodraethu Amgylcheddol i Gymru – 15 munud		
a	I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau (functions) cynghori'r corff llywodraethu?	

	<ul style="list-style-type: none"> • A oes unrhyw swyddogaethau (functions) eraill y credwch y dylai fod gan y corff i gefnogi llywodraethu amgylcheddol? • Beth yw eich barn am ddiben ac amcanion arfaethedig y corff llywodraethu amgylcheddol Cymreig newydd? 	
b	<p>I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol â diffyg cydymffurfio drwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Llywodraeth Cymru o'r farn y byddai cosbau ariannol yn ddull aneffeithiol o unioni diffyg cydymffurfiaeth awdurdodau cyhoeddus Cymru â chyfraith amgylcheddol. Beth yw eich barn am y dull hwn? A ydych yn credu y dylid cael cosbau ariannol? 	
c	<p>Beth yw eich barn am y rhestr o awdurdodau cyhoeddus Cymru y dylai cylch gwaith y corff llywodraethu fod yn berthnasol iddynt?</p> <p>A oes unrhyw awdurdodau cyhoeddus, neu gyrff preifat eraill y credwch y dylid eu hychwanegu (neu eu dileu) oddi ar y rhestr?</p>	

e	A oes unrhyw safbwyntiau eraill yr hoffech eu darparu mewn perthynas â'r cynigion i sefydlu corff llywodraethu?	
3.		
a	<p>Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnwys prif darged natur gadarnhaol:</p> <p><i>'gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth gyda gwelliant yn statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad clir erbyn 2050'</i></p> <p>Beth yw eich barn am y targed hwn? A ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'i gynnwys?</p> <p>- Beth yw eich barn ar y geiriad?</p> <p>- A fydddech chi'n cynnig prif darged gwahanol?</p>	
b	<p>A gytunwch â'r llywodraeth yn cyhoeddi datganiad yn rheolaidd i egluro'r cynnydd sydd wedi'i wneud neu heb ei wneud tuag at gyrraedd y targedau?</p> <p>- Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnig syniadau ar weithredu, monitro ac adrodd. Ydych chi'n meddwl</p>	

	bod hyn yn ddigon? A oes unrhyw ffyrdd eraill yr hoffech i dargedau gael eu monitro?	
c	A ydych yn meddwl ei bod yn syniad da ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru greu strategaeth bioamrywiaeth statudol a chynlluniau gweithredu i gyrraedd y targedau?	
d	<p>A ydych chi'n meddwl y dylai fod gan awdurdodau cyhoeddus (yr un peth a grybwyllwyd o'r blaen) ddyletswydd i helpu i gyflawni cynlluniau gweithredu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • A ydych yn meddwl y dylai'r cyrff cyhoeddus hyn, fel awdurdodau lleol a pharciau cenedlaethol, greu eu cynlluniau lleol eu hunain yn amlinellu eu gweithredoedd? • A ddylai pob corff cyhoeddus fod yn gysylltiedig, neu dim ond y rhai sydd â chyfrifoldebau rheoli tir sylweddol? 	
e	A oes gennych chi unrhyw farn arall am dargedau ar gyfer bioamrywiaeth ac adfer natur yng Nghymru?	

	A oes gennych unrhyw sylwadau terfynol mewn perthynas ag unrhyw beth yr ydym wedi'i drafod heddiw?	
--	--	--

Atodiad C- Cwestiynau Meintiol Grŵp Ffocws

Ar ôl trafod manylion yr ymgynghoriad, hoffem gael eich barn ar rai o'r pynciau y bu i ni gyffwrdd â nhw. Unwaith y byddwn wedi gorffen trafod pob rhan o'r ymgynghoriad (Rhan A, B, ac c) llenwch y ffurflen hon.

Rhan A

1. A ydych yn cytuno y dylai fod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw dyledus i egwyddorion a chanllawiau amgylcheddol wrth ddatblygu polisiau a deddfwriaeth?

Cytuno'n Llwyd	
Cytuno	
Ddim yn Cytuno nac yn Anghytuno	
Anghytuno	
Anghytuno'n Llwyd	

Sylwadau Ychwanegol:

--

2. A ydych yn cytuno y dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno Dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau yn egluro sut y bwriedir dehongli'r egwyddorion amgylcheddol?

Cytuno'n Llwyd	
Cytuno	

Ddim yn Cytuno nac yn Anghytuno	
Anghytuno	
Anghytuno'n Llwyf	

Sylwadau Ychwanegol:

Rhan B

3. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â chwmpas a rôl arfaethedig swyddogaethau cynghori'r corff llywodraethu?

Cytuno'n Llwyf	
Cytuno	
Ddim yn Cytuno nac yn Anghytuno	
Anghytuno	
Anghytuno'n Llwyf	

Sylwadau Ychwanegol:

--

4. I ba raddau ydych chi'n cytuno â phroses arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin yn ffurfiol â diffyg cydymffurfio drwy hysbysiadau cydymffurfio a gweithdrefnau llys neu dribiwnlys?

Cytuno'n Llwyf	
Cytuno	
Ddim yn Cytuno nac yn Anghytuno	
Anghytuno	
Anghytuno'n Llwyf	

Sylwadau Ychwanegol:

--

Rhan C

5. I ba raddau yr ydych yn cytuno â'r llywodraeth yn cyhoeddi datganiad yn rheolaidd i egluro'r cynnydd sydd wedi'i wneud neu heb ei wneud tuag at gyrraedd y targedau?

Cytuno'n Llwyf	
Cytuno	

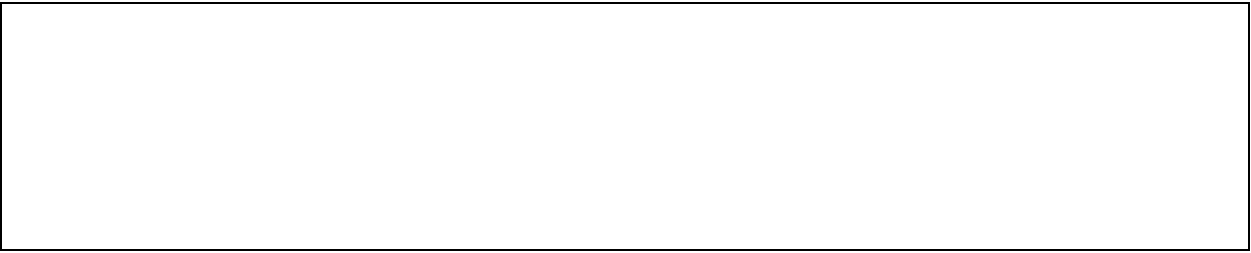
Ddim yn Cytuno nac yn Anghytuno	
Anghytuno	
Anghytuno'n Llwyf	

Sylwadau Ychwanegol:

6. I ba raddau yr ydych yn cytuno â'r gofyniad i Weinidogion Cymru greu strategaeth bioamrywiaeth statudol a chynlluniau gweithredu i gyrraedd y targedau?

Cytuno'n Llwyf	
Cytuno	
Ddim yn Cytuno nac yn Anghytuno	
Anghytuno	
Anghytuno'n Llwyf	

Sylwadau Ychwanegol:

Atodiad Ch – Geirfa Termau Defnyddir mewn Grwpiau Ffocws

Chynllun Gweithredu - strategaeth neu ddull gweithredu arfaethedig i gyflawni nod.

Bioamrywiaeth - amrywiaeth yr holl bethau byw ar y Ddaear.

Ymgynghoriad - y weithred neu'r broses o ymgynghori neu drafod yn ffurfiol.

Dyletswydd – rhwymedigaeth gyfreithiol, a osodir yn aml ar wleidyddion neu awdurdodau cyhoeddus.

Amgylchedd – dyma lle rydyn ni'n byw. Dyma'r tir, y môr, yr awyr a phopeth sy'n byw ynddo ac arno.

Diraddiad yr amgylchedd – difrod i'r amgylchedd sy'n cael ei achosi gan bethau fel adeiladu mwy o dai a ffyrdd, llygredd, dulliau ffermio, newid hinsawdd a rhywogaethau goresgynnol estron.

Corff llywodraethu yr amgylchedd - corff gwarchod yw corff llywodraethu amgylcheddol i sicrhau bod pawb yn cadw at y rheolau ac yn gwarchod yr amgylchedd.

Ecosystem - mae ecosystem yn cynnwys yr holl fioamrywiaeth a phethau anfyw mewn ardal. Mae hyn yn cynnwys yr holl blanhigion, anifeiliaid, a phethau byw eraill sy'n rhan o gymunedau bywyd ardal.

Gwasaneathau Ecosystem – mae'r rhain yn wasanaethau hanfodol y mae aniom eu hangen megis aer glân, dŵr, iechyd pridd ar gyfer cynhyrchu bwyd, rheoleiddio hinsawdd, meddyginiaethau, tanwydd, ffibr a phren, yn ogystal â chefnogi ein hiechyd a'n lles.

Undeb Ewropeaidd - grŵp o wledydd yn Ewrop y mae eu llywodraethau yn cydweithio.

Diflanedig - pan nad oes unigolion o rywogaeth ar ôl yn fyw, dywedwn ei fod wedi darfod. Difodiant yn barhaol; pan fydd rhywogaeth yn diflannu, mae wedi mynd am byth.

Cynefin - cartref neu amgylchedd naturiol anifail, planhigyn neu organeb arall.

Cyfoeth Naturiol Cymru – y sefydliad sy'n gofalu am ein hamgylchedd ar gyfer pobl a natur yng Nghymru.

Cyrff cyhoeddus - Mae corff cyhoeddus yn sefydliad sydd wedi'i sefydlu'n ffurfiol ac sy'n cael ei ariannu'n gyhoeddus i ddarparu gwasanaeth cyhoeddus neu lywodraethol, ond nid fel adran weinidogol..

Rhywogaeth - set o anifeiliaid neu blanhigion y mae gan yr aelodau nodweddion tebyg i'w gilydd

Gweinidogion Cymru – yn gyfrifol am ddatblygu a gweithredu polisiau, gwneud penderfyniadau yn eu meysydd allweddol, a datblygu deddfwriaeth.